

**UNIVERZA V LJUBLJANI
TEOLOŠKA FAKULTETA**

Goran Kuhar

**PRIMERJAVA PODOBE JEZUSA KRISTUSA V DELIH ALICE A.
BAILEY Z NJEGOVO KRŠČANSKO PODOBO**

DIPLOMSKO DELO

Ljubljana, 2016

**UNIVERZA V LJUBLJANI
TEOLOŠKA FAKULTETA
VISOKOŠOLSKI STROKOVNI ŠTUDIJSKI PROGRAM
TEOLOGIJA**

Goran Kuhar

**PRIMERJAVA PODOBE JEZUSA KRISTUSA V DELIH ALICE A.
BAILEY Z NJEGOVO KRŠČANSKO PODOBO**

DIPLOMSKO DELO

Mentor:izr. prof. dr. Avguštin Lah

Ljubljana, 2016

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorju za nesebično pomoč pri snovanju in pisanju diplomskega dela; za posredovanje literature in svetovanje. Zahvala velja tudi prof. slovenščine gdč. Andreji Ošlaj za opravljeno lektorsko delo.

Kazalo

UVOD	1
1. KULTURNI KONTEKST	3
1.1 Novodobska gibanja – new age.....	4
1.2 Značilnosti nove dobe	5
1.3 Razlaga ključnih pojmov	7
2. ALICE A. BAILEY	9
2.1 Alice Ann Bailey – življenje	9
2.2 Dela Alice A. Baileyeve.....	13
3. POGLED NA JEZUSA KRISTUSA V KNJIGI VNOVIČNI KRISTUSOV PRIHOD	18
3.1 Nauk o avatarjih	18
3.2 Jezus Kristus	21
3.2.1 Kristus in Buda	27
3.2.2 Bog.....	28
3.2.3 Božje Kraljestvo	29
3.2.4 Kristusove naloge	30
3.2.5 Kristus glasnik vodnarjeve dobe.....	32
3.2.6 Jezus in njegovi sodelavci.....	34
3.3 Nova svetovna religija	36
3.4 Povzetek.....	38
4. PRIMERJAVA UČENJA BAILYEVE S KATOLIŠKIM NAUKOM O KRISTUSU.....	41
4.1 Jezus je avatar. Jezus je Kristus, Božji sin	41
4.2 Duh obseva Kristusa, kot je Kristus obseval mojstra Jezusa	44
4.3 Kristus je evolutivna moč. Kristus je pot, resnica in življenje	46
4.4 Kristus je v človeku kot duša. Arijeva zmota.....	48
4.5 Jezus dobi spoznanje in izgubi lastno bit. Jezusova vednost in ontologija biti.....	50
4.6 Jezus živi na Zemlji. Vnebohod in nebesa	53
4.7 Mnogi so že doživeli vstajenje. Drugi Kristusov prihod in vstajenje teles	54
4.8 Samoodrešenje (evolucija) po spoznanju. Odrešenje po osebi Jezusa Kristusa.....	56

4.9	Božje kraljestvo na zemlji. Božje kraljestvo v osebi Jezusa Kristusa.....	60
4.10	Invokacija – evokacija. Biti z Jezusom v molitvi.....	62
4.11	Duhovna hierarhija. Angeli in občestvo svetnikov	63
4.12	Spoznanje notranjega božnastva - Kristus v nas. Sveti Duh deluje v človeku.....	66
4.13	Jezus bo v novi svetovni religiji učil zakon reinkarnacije. Človekovo življenje je enkratno.....	67
	SKLEP	72
	POVZETEK.....	77
	ZUSAMMENFASSUNG	78
	SEZNAM REFERENC.....	80

UVOD

Danes smo priče množičnemu porastu gibanj, ki človeku ponujajo duhovnost in razne oblike molitve, skratka želijo človeku pomagati k odrešenju. S skupnim imenom ta gibanja in sekte imenujemo novodobna gibanja – new age. Značilnost teh gibanj je predvsem mešanje različnih kultur in tradicij na podlagi pogledov, ki jih ta gibanja imajo na življenje. Problem vseh novodobskih gibanj je predvsem v sinkretizmu, ki povezuje različne kulturne, civilizacijske in verske ideje v nov sistem, ki je prirejen po merilih človeka. Zasedimo povezave, ki so realno zgodovinsko in kulturno nemogoče, v prostor, kjer nastajajo pa vnašajo zmedo in nered. Meje, ki ločujejo črno od belega so enostavno izginile, ni več jasno kaj je dobro in kaj ne. Vsi ti novi pogledi in smeri pa so vedno v odnosu do velikih verskih sistemov in religij, ki jih demantirajo ali zavračajo. To zavračanje pa je ponekod le delno, pri nekaterih pa v celoti. Ko govorimo o krščanstvu lahko zaključimo, da je Kristus jedro nauka vseh krščanskih Cerkva, hkrati pa tudi jedro nekaterih novodobskih gibanj in sekt. Pri tem pa je pomembno poudariti, da gibanja ne predstavljajo v celoti nauka o Kristusu, ampak ga prilagajajo svojim idejam, tako, da tisto, kar ocenijo kot sprejemljivo ohranijo, kar pa zavrnejo nadomestijo z nauki iz drugih religij. Nastane konglomerat idej in pogledov združen v novo gibanje.

Jezus Kristus se je razodel samo enkrat in sicer v Palestini pred 2000 leti. Dogajanje okrog njega so povzeli in zapisali učenci, ter tako ohranili tisto, kar je bistveno. Zapisana beseda je razodetje o Bogu in o Jezusu Kristusu, ki je Bog in človek. Ob tem je potrebno poudariti, da poleg zapisane Božje besede obstaja tudi tradicija, ki je prav tako pomembna, ko želimo govoriti o Kristusu. Nauk o Kristusu se je izoblikoval postopno in sicer iz tradicije in zapisane Božje besede, vse to pa v sebi povezuje cerkveno učiteljstvo, ki daje jamstvo neokrnjenosti nauka in je zagotovilo ohranjanja nauka apostolov. Samo ob upoštevanju vseh elementov – Božje besede, tradicije in cerkvenega učiteljstva – lahko verodostojno govorimo o Kristusu. Vse kar je tuje tradiciji in zapisanemu razodetju ne moremo imenovati krščansko. Naša naloga pa je, da ob srečanju s temi gibanji jasno opredelimo nauk katoliške teologije in tam, kjer je izbrisana meja ločnica ponovno postavimo jasno znamenje.

Diplomsko delo želi biti prav to. Namreč v soočenju z novodobsko mislijo avtorice Alice A. Baileyeve o Jezusu Kristusu, podati katoliški nauk tako, da odgovarjamo na nekatere njene trditve. Naloga je v grobem sestavljena iz dveh delov. V prvem delu je najprej biografsko predstavljena avtorica Alice Bailey, nato pa njeno učenje o Kristusu. Posluževali smo se njenih del, ki izrazito predstavljajo učenje o Kristusu, pri tem pa velja omeniti, da je njen knjižni opus zelo obsežen. V drugem delu pa predstavljamo katoliški nauk, ne v celoti ampak odgovarjamo na nekatere izrazitejše trditve, ki zadevajo bistvo nauka o Kristusu.

1. KULTURNI KONTEKST

V vsakem obdobju zgodovine zasledimo določene miselne, družbene in politične tokove, ki vplivajo na človeka in ga oblikujejo tako, da lahko znotraj tega preživi. V teku svetovne zgodovine je človek doživel mnogo bistvenih sprememb, ki so vedno prinesle neke sadove, tako za posameznika kot za družbo.

Pogled na svetovno dogajanje, ki sega vse do Kristusa, nam odstira paleto raznih sistemov in struktur, ki so bile vedno zvesti spremljevalec razmišljajočega človekovega duha in njegove dejavnosti. Kljub pisanosti dogajanja pa lahko izpostavimo dve večji dejstvi, ki sta globoko zaznamovali njen razvoj in potek – teocentrizem in antropocentrizem. Prvo obdobje zgodovine do 15. stoletja, je spremljala misel, da je Bog središče in merilo vsega. Bog je kompas in smer po katerem moramo ravnati krmilo svojega življenja, tako zasebnega kot družbenega. Antropocentrizem pa v središče postavi človeka, ki razmišlja, ki se sprašuje in ki išče. Kot središče vesoljstva, postane novo merilo za celotno življenje. Vse to je prispevalo k hitremu razvoju tehnike in znanosti tako, da je Bog postal tujec, ki ga nihče ne potrebuje. Znanost je postala religija, ki gleda vso stvarnost skozi očala formul, definicij in aksiomov, kateri pa kljub svoji natančnosti človeku ne nudijo vseh odgovorov. Odrivanje Boga in njegovo zanikanje je rodilo duhovno lakoto in praznino, ki se v človeštvu prebujata. Danes smo v Evropi priče »intenzivne religiozne vročice« (Danneels 1986, 15), ki pomeni iskanje človeštva, iskanje tega, kar smo nekoč odrinili ali prezrli. »Povsod smo priča padca malikov – znanosti in napredka – ki sta izgubila svojo avreolo. Ta dva malika, znanost in napredek, sta postala to, kar bi nikoli ne smela nehati biti – orodje v rokah ljudi, orodje, s katerim je mogoče zgraditi nekaj dobrega ali nekaj slabega, templje in grobnice. Naša doba je zaznamovana z veliko duhovno praznino«. (Danneels 1986, 16) »Vrtimo se in vrti se nam, polagoma pa nam postajata tudi malo slabo. Ne vemo več, kaj je zgoraj kaj spodaj, kaj levo kaj desno. Resnica se sprijemlje z videzom, dobro z zlom, žrtev z rabljem, morala z nemoralo, svetnik z demonom, Bog s hudičem. Ker ni več nič resnično, je vse dovoljeno. V krizi in kritizirano je tako rekoč vse: družina in zakon, avtoritete, norme, pravo, morala, sistemi vrednot, medicina, umetnost, religije. Svet in človek sta izgubila temelj in pod njima se je udrl prepad«. (Goljevšček 1992, 8-9) V tej

zmešnjavi pa je človek, ki išče sebe, ki hoče priti k svojemu bistvu in živeti po tem, kar on je. Srečamo torej ljudi, ki hočejo zapolniti duhovno praznino in ozdraviti človeka, pri tem pa mu ponujajo različne postopke in poti. V kontekst tega razmišljanja spada tudi pojav, ki ga imenujemo *new age*. Zajeti ta pojav v nekaj kratkih stavkih je skoraj nemogoče, zato bo naslednje razmišljanje usmerjeno predvsem v odkrivanje pojava *new age*.

1.1 Novodobska gibanja – *new age*

Vsako razmišljanje mora biti usmerjeno najprej v odkrivanje korenin določenega pojava ali gibanja. Če začnemo pri imenu, ki ga dajemo tem gibanjem, lahko ugotovimo, da je nastalo znotraj teozofije. Širila in zelo popularizirala ga je prav teozofka Alice Bailey, ki je ena najpomembnejših osebnosti alternativne scene. (Goljevšček 1992,13)

Samo gibanje pa je seveda veliko starejše in ima svoje prve korenine že v srednjem veku pri mistiku Joakimu iz Fiore (1130-1202), ki je govoril o treh dobah človeštva: Očetovi, Sinovi in o dobi Duha, ki bo obdobje miru in ljubezni. Nad temi idejami so se navduševali mnogi poznejši ustvarjalci. Christian Rosenkreuz je govoril o zlati dobi, ki bi se naj sedaj uresničevala v *new age*-u. V začetku 19. stoletja se pojavita okultizem in ezoterizem. Začetnik okultizma je Eliphas Levi, ki je avtor teorij o štirih znanostih (kabbali, magiji, alkimiji, okulturni medicini), ter je prav tako govoril o zlati dobi. V istem stoletju se je zahod srečal z glavnimi teksti vzhodnih religij. Te tekste so preučevali mnogi teozofi. Med njimi je najpomembnejša Helena Blavatsky, ki je napisala *Skrivni nauk*, v katerem povezuje različne religije v neko celoto. Naslednji odmevni novodobski mislec in teozof je Rudolf Steiner, ki je ustanovil Antropozofsko društvo in se tako ločil od teozofov, ki so po njegovem mnenju bili preveč pod vplivom hinduizma. Sam pa je govoril o krščanskem ezoterizmu, ki se navdihuje predvsem v zgodnje krščanskih gnostičnih spisih. Spiritizem je iznašel Allan Krader v Franciji, Jackson Davis pa v Angliji. Zanimanje za vzhodna verstva se je povečalo tudi po drugi svetovni vojni. D. T. Suzuki je začel širiti zen budizem v Ameriki iz katerega je potem nastal ameriški zen. Temu pa so sledila še druga gibanja, ki so jih širili indijski guruji. (Ocvirk 1993, 265-

268) Vidimo lahko postopen razvoj, ki pa je v našem času dosegel višek, saj je gibanj in smeri skoraj toliko, kot je posameznih ljudi znotraj teh gibanj.

1.2 Značilnosti nove dobe

Pred kratkim je Papeški svet za kulturo ter Papeški svet za medverski dialog izdal dokument z naslovom: *Jezus Kristus, prinašalec žive vode*, ki ima podnaslov Krščanski premislek o New age-u. V njem so povzete bistvene značilnosti in vsebine novodobskih gibanj. Dokument podaja osnovne značilnosti, ki jih lahko razberemo iz ogromne množice idej in verovanj. Najprej pojasni, da je nova doba močno razpršena in neformalna, ter neenotno gibanje sestavljeno iz mreže praktikantov, ki delujejo po načelu misli globalno deluj lokalno. Gre torej za sinkretistično strukturo, ki vsebuje zelo raznovrstne elemente, znotraj nje pa je veliko tokov in obnašanj, ki so reakcija na prevladujočo kulturo. (CD 104, 26-27)

Temu splošnemu opisu dokument dodaja bolj poglobljeno gledanje na new age, s tem, da izpostavi določene zelo izstopajoče točke. Najprej opozori na nevarnost indiferentizma, ki se kaže v predajanju nemoči in neodgovornosti zaradi pričakovanja nove dobe, namesto, da bi bili dejavni ustvarjalci življenja. Nova doba predstavlja popolno sliko neproblematičnega sveta, ki se kaže v harmoniji in enosti z božanskim. Dokument postavlja to trditev kot vprašljivo. Naslednja značilnost nove dobe je uvažanje vzhodnih praks v zahodni svet, ki jih priredi tako, da ugajajo zahodnjakom. Dokument kot posledico tega navaja odsotnost govorice o grehu in odrešenju ter odpravljanje sumljivih vplivov judovsko-krščanske in grško-rimske misli. Jasno je tudi, da so ljudje nove dobe obrnjeni bolj v svojo notranjost in iščejo mir in modrost zgolj zase, vprašanje, ki se tukaj pojavlja je, koliko jih to usposablja za delo za skupni blagor. Duhovnost nove dobe se torej, po ugotovitvi dokumenta, nanaša na notranjo izkušnjo harmonije in enotnosti s celotnim stvarstvom ter povezanost z vesoljnimi energijami. Sestavljena je iz dveh različnih sestavin. Dokument kot prvo navaja metafizično sestavino, ki želi priti do božanskega s poznavanjem skritih misterijev. Druga je psihološka sestavina, ki pomeni, preko meditacije ali terapije, priti do osebne duhovne

spremembe in do stanj zavesti, ki omogočajo spoznanje enosti vse stvarnosti. (CD 104, 50-60)

»V kratkih obrisih lahko za novo dobo naštejemo naslednja prepričanja:

- bog je neosebna moč
- ljudje so del božanskega
- svet je goli videz
- odrešenje je doživetje božanskega razsvetljenja
- zlo je stanje nerazsvetljenosti«. (Škafar 1998, 145)

Iz navedenega vidimo, da je nova doba kot nekak konglomerat misli in idej, ki so med seboj pomešane tako kot si to želijo njeni ustvarjalci ter ugaja tistim katerim so namenjena. Ime new age se nanaša na pričakovanje vodnarjeve dobe, ki naj bi s seboj prinesla odločilne spremembe in združitev vseh religij v enovito svetovno religijo. Doba, ki je v prehajanju, je doba rib, ki je prav tako ob svojem začetku povzročila velike spremembe sveta: nastanek krščanstva, razpad rimskega imperija, prenehanje sužnjelastniškega sistema. (Goljevšček 1992, 14-15)

»Izraz »vodnarjeva doba« je sposojen iz skrivnega nauka astrologije in označuje del tako imenovanega velikega ali platoničnega svetovnega leta. Svetovno leto traja 25.868 zemeljskih let in v tem času sonce prepotuje vseh dvanajst znamenj živalskega kroga sli zodiaka; vsak svetovni mesec, torej vsakih 2155 let, vstopi sonce v novo nebesno znamenje in ta prehod, tako pravijo astrologi, povzroči tudi na zemlji silovite in daljnosežne spremembe.« (Goljevšček 1992, 14) Znamenje rib je sestavljeno iz dveh rib, ki sta med seboj povezani vendar obrnjeni v nasprotno smer, kar pomeni, da se kozmične moči uresničujejo skozi vojne in spore; vodnar pa je tisti, ki nosi vodo in jo zliva na zemljo ter, kakor zatrjujejo astrologi, prinaša harmonijo in mir. (Goljevšček 1992, 15)

Znotraj tega kompleksnega dogajanja lahko zasledimo eno pomembnejših osebnosti nove dobe to je teozofinja Alice Bailey.

1.3 Razlaga ključnih pojmov

V nalogi se nahaja veliko pojmov in izrazov, ki ne izhajajo iz vsakdanje govornice in zato potrebujejo razlago in opredelitev. Navedli bomo le nekaj ključnih izrazov, ki lahko pripomorejo k boljšemu razumevanju.

Teozofija – je stari izraz, ki se je izvorno nanašal na neko vrsto mistike in je bil povezan z grško gnozo in neoplatonizmom. Teozofska mistika je monistična in poudarja bistveno enotnost duhovnih in materialnih sestavin sveta. Želi privedi predvsem do srečanja med materijo in duhom, kar ima potem za posledico razsvetljenje ali odrešenje. Helena Blavatsky in polkovnik Olcott sta leta 1875 v New Yorku ustanovila teozofsko društvo, ki v sebi združuje mešanice budizma, hinduizma, spiritizma in zahodnega okultizma. (CD 104, 99)

Ezoterika – predstavlja stare skrite vednosti, ki so dosegljive samo skupinam uvedencev. Njihova naloga je, da te resnice varujejo in jih razodevajo samo določenim izbrancem. Namen tega je popeljati ljudi od zunanosti v stvarnost notranje resnice; človek mora v sebi odkriti božansko iskro, to odkritje in spoznanje pa je potem vir odrešenja posameznika. (CD 104, 90)

Mojstri modrosti – na kratko bi jih lahko opisali kot ljudi, ki so po mnogih življenjih dosegli duhovno popolnost, da se jim ni treba več učiti. Svojo evolucijo nadaljujejo na drugih ravneh, ki so drugačne od fizične. S svojo modrostjo in ljubeznijo pomagajo ljudem na poti duhovne rasti tako s svojega mesta, kjer se nahajajo, kakor tudi po inkarnaciji. V zgodovini so poznani kot veliki učitelji človeštva. Najbolj znani med njimi so Hermes, Konfucij, Krišna, Buda in Kristus. Pojavljali so se v kriznih trenutkih zgodovine in pomagali človeštvu ter z modrostjo navdihovali nastanek novih kultur in civilizacij. Ideja o mojstrih modrosti je v teozofijo prišla prav iz mešanice vzhodnih verstev. (Škafar 1998, 350-351)

Adepti – so vsi tisti, ki se uvajajo v kakšno vedo, skrivnost ali načrt.

Šambala – je središče, kjer je znana Božja volja. Središče velikih energij, ki so v pripravljenosti za ustvarjalne cilje; je torej kot neka razdelilna točka energije. Svojo energijo pa prejema iz različnih sončnih bitij: iz Venere, iz središčnega duhovnega sonca, iz trenutnega stanja ozvezdja, iz velikega medveda in ostalih kozmičnih središč. Iz nje pritekajo energije volje in namena. (URL= »<http://www.lucitrust.org/arcane/shambpamp1.html>«. 17.11.2003)

Astral – »je ime za skupino čustvenih reakcij, občutljivosti za spominjanje stvari, ki jih je človek tako močno ustvaril in uspešno projiciral, da je postal žrtev tega, kar je ustvaril«. (Bailey 1988, 100)

Evolutivna moč – je moč, ki po zakonu evolucije vodi človeka v Božje kraljestvo. Kristus je utelešenje te energije. Ko bo izpolnil nalogo, ki mu je zaupana bo stopil v področje drugega služenja. Njegovo mesto pa bo prevzel tisti, ki mu je po evolutivnem razvoju najbližje. Evolucija pomeni predvsem duhovno napredovanje v spoznanju Božjega načrta. (Bailey 1988, 44, 58-59)

Invokacija – molitev, ki omogoča priklic energij, ki lahko spremenijo svet in omogoči vrnitev Kristusa. Predstavlja združen klic človeštva, da pride novi avatar, v tem primeru Kristus. (Bailey 1988, 34, 66)

Evokacija – pomeni odgovor duhovnih energij, je reakcija božanstva na klic človeštva. (Bailey 1988, 100)

2. ALICE A. BAILEY

2.1 Alice Ann Bailey – življenje

Vsak človek ima svojo zgodbo, ki jo je napisalo življenje. Nobena zgodba pa ni enaka drugi, vse so edinstvene in enkratne. Tukaj želim predstaviti življenje in delo teozofinje, ki je s svojim delom mnogo prispevala k novodobnim pogledom na Kristusa.

Ena najpomembnejših osebnosti novodobnega dogajanja Alice Bailey se je rodila 16. junija 1880 v angleškem Manchestru.

(URL=«<http://beaskund.helloyou.ws/netnews/bkgr/cab1700/file1764.html>«. 09.10.2003.

) Oče Frederic Foster La Trobe – Bateman je bil gradbeni projektant, mati Alice Hollinshead pa je bila doma z otroki. Starši prihajajo iz zelo starih angleških družin, ki so imele ohranjene rodovnike prednikov, poleg tega pa še lastni družinski grb. Alice in njena sestra sta hitro ostali brez staršev, oba sta namreč zbolela za tuberkulozo in mlada umrla. Otroka sta potem živela pri starih starših, ki so ju vzgajali zelo strogo. Pri vzgoji je igralo pomembno vlogo Sveto pismo, ki so ga prebirali vsak dan in se o njem pogovarjali. Posebno ljubezen je čutila do hišne učiteljice, ki se je zelo trudila zanjo, predvsem z vzgledi in spodbudami. Sama pravi, da na svoje otroštvo gleda nenaklonjeno, predvsem zato, ker je v primerjavi z drugimi otroki svojega časa živela razkošno življenje, ki pa je bilo prav tako polno dvomov, neljubih odkritij in osamljenosti. Njena starejša sestra je bila pametna in pravoverna kristjanka, ki je študirala medicino v Edinburghu in postala zdravnica. Pozneje se je posvetila raziskavam rakastih obolenj in na tem področju doživela lep uspeh.

Veliko časa je Alice preživela ob svoji teti Margaret Maxwell na Škotskem. Teta ji je odpirala pogled tudi v duhovne razsežnosti življenja, čeprav je bila v določenih pogledih teološko zelo konzervativna. Ko se je Alice odločila, da bo svoje življenje posvetila ezoteriki je teta ni mogla razumeti, ampak je sprejela njeno odločitev, ker je vedela, da ima njena nečakinja globoko ljubezen do Kristusa.

Trikrat v življenju je bila Alice tako osamljena in vsega naveličana, da je poskušala narediti samomor. Ker nikoli ni imela dovolj moči, da bi načrt izvedla, je po teh poskusih misel na samomor opustila. V šoli je bila uspešna predvsem v zgodovini in književnosti, vendar pa je bila razočarana, da ni bila tako uspešna kot sestra. V tem času je bila, kot sama pravi, globoko religiozna, bila je fanatik. Pomemben dogodek v njenem življenju predstavlja srečanje, ki ga je doživela 30. junija 1895. Bila je v stanju obupa, čutila je, da je nihče ne ljubi, hkrati pa je tudi doživljala verske dvome in nihala med anglikansko visoko in nizko cerkvijo. Ta dan je sedela sama v dnevni sobi, ko je k njej prišel možakar s turbanom na glavi in govoril z njo. Povedal ji je, da ima z njo velik načrt, ki ji bo zaupan, ko bo spremenila sebe, svoj značaj in se naučila samokontrole. Povedal ji je, da bo potovala po svetu, obiskovala mnoge dežele in ob tem delala za svojega mojstra. V tistem trenutku se je sama počutila kot sv. Ivana Orlenaska z velikim poslanstvom, saj se je v tistem času prav zanjo navduševala. Šele leta 1915 je odkrila, kdo je bil mož s katerim je govorila. To je bil mojster Kut Humi, ki je kot mojster zelo blizu Kristusu in je svetovni učitelj ter predstavlja aspekt ljubezni in modrosti. V istem času je imela sanje pri polni zavesti, ki so se ji ponovile vsaj dvakrat. Sanjala je, da je prisotna pri posebnem obredu, ki je bil vsako leto ob majski polni luni. To je polna luna meseca, ki po hindujskem koledarju nosi ime Vesaka.

Obred je bil vedno v dolini Himalajskega hribovja, kjer je bila prisotna velika množica ljudi, predvsem iz vzhoda. Vsi zbrani v dolini so bili obrnjeni proti vzhodu k ozkemu prehodu ob koncu doline. Tam je stal kamniti blok, ki se je kot velika miza dvigal iz tal, na njem pa je bila velika kristalna čaša do vrha napolnjena z vodo. Tik ob tej skali so stale tri postave, ki so tvorile trikotnik. Na vrhu tega trikotnika je na svoje presenečenje zagledala Kristusa. Vsi prisotni so se po dolini premikali v ritmičnem plesu, ki se je umiril, ko so tri postave dvignile roke proti nebu. Tedaj se je ob koncu doline pojavila postava, ki je lebdela nad prehodom in se počasi približevala. Z gotovostjo je spoznala, da je bil to Buda. Te sanje so globoko vplivale na Baileyevo, ki je vse svoje mišljenje in delovanje posvetila tej skrivnosti.

Doživetje jo je tako navdušilo in prevzelo, da bi najraje postala misijonarka. Kmalu se je zaposlila v vojašnici, kjer je vojakom govorila in približevala Sveto pismo. Življenje v takem okolju je bilo naporno in zelo strogo organizirano. Sama je imela vsak dan

enourno predavanje ali biblično uro. Delo ji je šlo dobro od rok in vedno bolj so jo cenili in spoštovali tako vojaki kot tudi odgovorni. Vojašnica v Indiji je ostala brez voditeljice pastorage, zato so tja nemudoma poslali Alice, ki je delo z veseljem sprejela. Zapisala je, da jo je Indija zelo prevzela, hkrati pa, da je bila za tako odgovornost premlada. V svojem oznanjevalnem delu je bila zelo goreča in stroga ter nepopustljiva. Večkrat je naletela na huda nasprotovanja in prerekanja, ko je kot konzervativna kristjanka govorila o zveličanju. Naporno delo in neprestano naprežanje je bilo vzrok za pojemanje njenih življenjskih moči. Po letu 1906 je dobivala pogoste in močne glavobole in trpela pod akutnimi psihičnimi motnjami. Bivanje v vojašnici je bilo zaznamovano tudi s srečanjem z mojstrom, ki ni prišel k njej v vidni obliki, ampak je videla le neko svetlobo in slišala glas, ki ji je govoril, da si naj ne dela nepotrebnih skrbi in da je vse že vnaprej načrtovano.

V vojašnici je spoznala in se zaljubila v mladega vojaka Walterja Evans s katerim se je poročila. Po poroki sta se odselila v Ameriko, kjer je mož študiral teologijo. Oba sta se zelo trudila za lepo in srečno družinsko življenje, ki pa ni dolgo trajalo. V zakonu so se jima rodile tri hčerke (Doroty, Mildred, Elison), ki so večino časa preživele z materjo. Kmalu je mož končal teološke študije in dodeljena mu je bila majhna skupnost, ki jo je vodil. Družinsko življenje je pešalo, začeli so se prepiri in pretepanja, kar je Baileyevo še bolj telesno in duhovno slabilo. Življenje je postajalo pravi pekel, zato sta se ločila. Mož je odšel v drugi kraj, sama pa je z otroki živela v majhni hiši. Da bi omogočila preživetje sebi in otrokom se je zaposlila v tovarni ribjih konzerv.

V letu 1915 je vstopila, tako sama, v novi življenjski cikel, ko je prišla v stik z teozofskim društvom in začela spoznavati teozofijo. Spoznala je dve starejši gospe, ki sta bili učenki Helene Blavatsky, in sta ji z veseljem pomagali pri študiju teozofije. Sama je začela prebirati knjigo »Skrivni nauk« avtorice Blavatsky, ki se ji je od začetka zdela nesmiselna, potem pa jo je po dolgem preučevanju in študiju vzljubila. Kmalu je postala članica teozofske lože v Pacific Grove, kjer je odkrila tri temeljne ideje za svoje življenje. Spoznala je, da obstaja Božji načrt, ki pomeni izpolnitev velikega projekta s ciljem v Božjem gospostvu. Nadalje je spoznala, da so nekateri, ki so odgovorni za Božji načrt in njegovo izpolnitev ter vodijo ljudstvo korak po koraku naproti Božjemu. Karma in reinkarnacija pa sta tretje temeljno dejstvo njenega življenja. Glavni sedež

teozofskega društva je bil v Hollywoodu, to je bil tudi razlog, da se je Bailey-eva preselila tja. Tam je spoznala Fosterja Baileyja s katerim je živela vse do smrti. Oba sta bila zelo dejavna v teozofskem društvu, v katerem so se vedno bolj pojavljale napetosti in boji. Proti koncu leta 1919 je postal Foster nacionalni tajnik teozofskega društva, Alice pa je postala vodja oddelka za teozofski časopis The Messenger. Društvo je v tistem času doživljalo hude krize in notranje razdore, ki so se polegli po velikem zborovanju teozofov leta 1920 v Chicagu. Nad dogajanjem je bila zelo razočarana in ko je vodstvo društva prevzel Rogers se je oddaljila od društva in posvetila svojim načrtom in delovanju.

S Tibetancem, ki ji je narekoval knjige, je stopila prvič v stik leta 1919, ko jo je povabil k sodelovanju. Djwal Khul je mojster iz Tibeta in pripada teozofski skupnosti Adyar. Mojster se posebej ukvarja z zdravilstvom in spada od leta 1875 v skupino mojstrov, ki so vstopili v duhovno hierarhijo. Sam sebe označuje, kot mladega mojstra, ki je prejel vseh pet posvečenj in deluje skupaj z mojstroma Kuthumijem in El Moryo. V času svojega zemeljskega življenja je bil tibetanski menih, voditelj samostana, ki je dosegel razsvetljenje in tako dosegel višje stanje zavesti. (*www.andranleah.de, 09.09.2003*) Skupaj z mojstrom je napisala 24 knjig, ki govorijo predvsem o človekovem razvoju in ustvarjanju Božjega kraljestva. Skupaj s partnerjem je leta 1921 oblikovala meditativno skupino v kateri so se pogovarjali o mojstrih in njihovem načrtu, ter meditirali o tem, kakšen je lahko njihov prispevek k izvedbi načrta. Šola Arkan je naslednica meditativne skupine in je bila ustanovljena aprila leta 1923. Namen šole ni politično udejstvovanje posameznikov, niti ni kakšna sekta, pač pa šola, ki hoče utrditi vero v duhovno hierarhijo in učiti udeležence predvsem resnične pokorščine okultizmu.

Delo v šoli, pisanje knjig, družinsko življenje in problemi so zelo hitro načeli zdravje Baileyeve. V zadnji letih življenja se je z železno močjo borila proti pritiskom telesne oslabelosti. Svojega dela ni omejevala ali pa zmanjševala, ampak je delala naprej tako, kot je to delala celo življenje. Zadnje dni življenja je preživela v bolnici, kjer je tudi umrla leta 1949, v starosti 69 let.

2.2 Dela Alice A. Baileyeve

Kot je bilo rečeno je avtorica napisala 29 knjig, od teh jih je šest napisala sama, ostalih 23 pa skupaj z mojstrom Djwhal Khulom, s katerim je bila telepatsko povezana. Navajamo vse knjige razen tiste, katero obdelujem v diplomskem delu.

Če začnemo pri delu z naslovom *Razprava o sedmih žarkih*, ki je sestavljeno iz petih knjig, kjer vsaka posebej osvetli določen del ezoterične znanosti. (www.7strahlen.de, 01.04.2004.) Prva knjiga nosi naslov *Ezoterična psihologija* in obravnava človeka kot dušo ter njegovo osebnost kot orodje le-te. Osebnost je sestavljena iz mentalne, čustvene in fizično-eterične substance. Delo obravnava psihološko delovanje žarkov na človeka in ponazarja njihovo strukturo in kvaliteto ter opisuje njihovo funkcijo. Druga knjiga nosi enak naslov kot prva in opisuje sedem žarkov v okviru nove psihologije duše. Opisuje specifično delovanje velikih bitij-žarkov, ki bdijo nad življenjem, zavedanjem in evolutivnim razvojem človeka. *Ezoterična astrologija* je tretja knjiga v tej veliki razpravi. To je znanost, tako avtorica, ki se ukvarja z prevladujočimi energijami in močmi, ki vplivajo na celoten univerzum. Univerzum pa je živa modrost, ki sledi svojemu namenu, človeku pa se to odkriva kot temeljni stvarjenjski zakon. Četrta knjiga pod naslovom *Ezoterično zdravljenje*, obravnava glavna pravila in zakone pri tovrstnem zdravljenju ter opisuje specifično zdravilno metodo sedmih žarkov. Poleg tega knjiga osvetljuje globlje vzroke bolezni in ponuja poglobljen vpogled v proces smrti. Zadnja knjiga z naslovom *Žarki in posvečenja* se v prvi vrsti obrača na učence in jim posreduje štirinajst pravil za skupinsko posvečenje. Ob tem pa dodaja nova posvečenja za širjenje zavesti.

Inicijacija – človeško in solarno posvečenje

Je samostojna knjiga v kateri Baileyeva poudarja, da vsako novo posvečenje povzroči razširitev zavesti, ki preko krize vodi k razsvetljenju. Podajata tudi štirinajst pravil, ki jih morajo učenci izpolnjevati, da lahko stopijo na pot posvečenja.

Pisma o okulni meditaciji

Predstavljajo učenje o metodi meditacije, ki povzroči zlitje duše in osebnosti. Baileyeva govori o uporabi meditacije in njenih formulah, ki služijo razsvetljenju ter o metodah služenja.

Razprava o kozmičnem ognju

Vsebuje temeljna okulna učenja in raziskuje poti ognja skozi mikro in makrokozmične oblike življenja. Podrobno se ukvarja tudi z razvojem zavesti znotraj določene forme ali oblike

Razprava o beli magiji

Vsebuje 15 pravil magije, ki jo Baileyeva imenuje nadzor duše. Duša naj bi stopila v popoln stik z osebnostjo in jo prevzela. Na ta način lahko človeštvo dobi zavest o imanentnem bogu ter se hkrati osvobodi za ogenj duha.

Učenci v novi dobi

Knjiga govori o navodilih pouka, ki ga naj mojstri posredujejo učencem v dobi petnajstih let. Vsebuje navodila za meditacijo in nakazuje poti posvečenja ter opisuje šest stadijev učenja.

Problemi človeštva

V ospredje postavlja temeljne probleme človeštva in ugotavlja psihološke vzroke problemov.

Usoda in naloge narodov

Vsak človek in vsak narod je duhovno bitje, pravi Baileyeva v tej knjigi. Narod kot bitje je deležno mnogih planetarnih, solarnih in kozmičnih energij, če je sposoben te energije odkriti in se jih zavedati lahko napreduje na poti evolucije.

Zaslepljenost-svetovni problem

Zaslepljenost je produkt človeškega strahu in lakomnosti, kot tudi rezultat negativnega čustvenega življenja ter preveč separatističnega človeškega mišljenja. Ta napaka se lahko ozdravi po prebujeni in dejavni duši, ki je Kristusov princip.

Telepatija in eterično telo

Človeštvo je edinstvena energetsko-eterična struktura, ki je po svojem bistvu eno. Baileyeva obravnava bistvo eteričnega sistema in podaja učenje o duhovni telepatiji. Govori o delovanju energij, katere lahko kot kanal prenašajo ljudje, ki so med seboj povezani na višji ravni in v zavest človeštva prenašajo energijo luči.

Vzgoja v novi dobi

Baileyeva govori o vzgoji, ki traja od rojstva do smrti in pomeni razvijanje zavesti. Končni cilj te vzgoje je privedi v sozvočje človeške in božanske elemente, kar povzroči razumevanje duha in materije ter izkustvo celote in dela vsega.

Duhovna hierarhija stopi v delovanje

V knjigi Baileyeva opisuje korelacijo med tremi velikimi planetarnimi središči, ki so: človeštvo, duhovna hierarhija in Šambala. Izčrpno prikazuje kakšne moči so na delu pri evoluciji človeštva.

Naslednje knjige pa je napisala Baileyeva sama, brez posredovanja mojstra.

Zavedanje atoma

Podaja znanstveno povezavo med materijo in zavedanjem. Atom se pojavlja kot pomanjšana ampak popolna podoba temeljnih energetskih struktur.

Duša in njen mehanizem

Duša deluje po mehanizmu trojne osebnosti ter stimulira tri svetove človeške evolucije, ki so mentalno, čustveno in eterično-fizična zavestna raven. Kaže tudi na vzajemno in harmonično delovanje duše in osebnosti.

Od intelekta k intuiciji

Intelekt je analitični del človeškega razuma in predstavlja vlogo nekakšnega katalizatorja, katerega glavna naloga je prebujanje intuicije. Med intelektom in intuicijo pa je prepad, ki se lahko premaga z vajo v okultni meditaciji. Intuicija se v človeku prebudi, ko se zlijeta njegovo srce in mišljenje.

Od Betlehema do Golgote

Avtorica predstavlja Kristusovo pot od Betlehema do Golgote in na njej odkriva pet velikih posvečenj. Ta pot se začne z duhovnim rojstvom božanskega sina v človeku in se konča z veliko odpovedjo, ki ji sledi vstajenje popolnega človeka.

Luč duše

Knjiga je komentar Patanjalijevih Yoga Suter, ki je ustanovitelj šole Raja Yoga. Avtorica pravi, da vaje, ki jih podaja Patanjali, omogočajo našemu miselnemu svetu spoznati instrument duše, ki omogoča razsvetljenje človeka.

Nedokončna avtobiografija

Alice Bailey je to knjigo napisala na izrecno prošnjo prijatelja. Zaradi smrti, leta 1949, je knjiga nedokončana.

3. POGLED NA JEZUSA KRISTUSA V KNJIGI VNOVIČNI KRISTUSOV PRIHOD

3.1 Nauk o avatarjih

Novodobski pogled na Kristusa je zelo raznolik in vsebuje precej misli in idej iz vzhodnega sveta, predvsem iz starih vzhodnih religij in verovanj. Razni pojmi so preneseni iz enega miselnega okolja v drugo, ki pa v tem ne najde polnega smisla in ga niti ne razume. Pojem Avatara, ki je pridano Kristusu prihaja iz vzhoda in je naši zahodni kulturi in krščanski tradiciji popolnoma neznan. Pomembno je, da preden začnemo govoriti o novodobnem pogledu na Kristusa, predstavimo pojem avatara v njegovem prvotnem pomenu in nato v pomenu, ki ga zagovarja novodobna religioznost, posebej avtorica Alice Bailey.

Avatara je beseda, ki prihaja iz sanskrta in je poznana predvsem v ljudskem hinduizmu. (Beaver 1991, 398) V hindujski tradiciji lahko bogovi svobodno privzamejo človeško podobo, da izpolnijo poslanstvo ali posebno nalogo. Pojavljajo pa se predvsem takrat, ko je človeštvo v posebnih nevarnostih ali potrebah ter si želi in prosi pomoči bogov. Utelešenje bogov ali sestop na zemljo imenujejo torej avatara. (Lemaitre 1958, 77) Pojem je povezan predvsem z najvišjim bogom hinduizma Višnujem, ki je dajalec in ohranjevalec življenja ter stvarnik vesolja. Od časa do časa se človeštvo približa v svojih avatarjih, ki jih je deset. Vsak od teh devetih avatarjev, deseti še ni prišel, je na zemlji opravil posebno nalogo in tako pomagal človeštvu. Znanih je devet avatarjev skupaj z njihovimi nalogami, pri desetem pa je poznano samo ime. Avatarji so naslednji: Matsja (riba), Kurma (želva), Varaha (merjasec), Nara – Simha (človek – lev), Vamana (palček), Parašu – Rama (rama s sekiro), Rama – Čandra (junak iz epa Ramajana), Krišna (je avatar Višnuja, hkrati pa samostojen bog, junak mnogih mitov), Buda (razsvetljeni, ustanovitelj budizma) in deseti avatar Kalki, ki ga še pričakujejo. (Beaver 1991, 188) »Pojma avatara ne najdemo niti v Vedah niti v Upanišadah. Najprej ga najdemo v Bhagavadgiti (4, 1–8), ko Krišna govori o tem, da se lahko ponovno rojeva v tuzemskem svetu v času zla in propada, da bi oživil resnično učenje, premagal

zlo in obnovil pravičnost«. (Krim, Bulard in Šin 1990, 68) Avatar nima pravega telesa ampak zgolj prividno telo. Rodi se kot rezultat delovanja in svobode ter se zaveda svoje božanske naloge, ki jo mora opraviti. Svojim sledilcem z dotikom, pogledom ali tišino prenaša božansko znanje. (Rebić 2002, 69) V hinduizmu ima vlogo pomočnika in urejevalca nereda in predstavlja pomemben vidik verovanja, saj se tesno nanaša na boga Višnuja. Ko se na vzhodu ozirajo na krščanstvo in na Kristusa ga gledajo predvsem kot avatarja, kar je razumljivo, saj nimajo primernejšega pojma ali izrazoslovja s katerim bi lahko označili to veliko skrivnost učlovečenja Božjega sina.

Alice Bailey gradi svoj pogled in razmišljanje o Kristusu na temelju pojma, ki ga je prevzela iz hinduizma. Svoje učenje o Kristusu kot avatarju predstavi v knjigi *Vnovični Kristusov prihod* (Škafar 1998, 146) (*The reappearance of the Christ*), ki poleg tega vsebuje še izdelano učenje o njem, njegovem poslanstvu in delovanju. »Učenje o posrednikih je že zelo staro in vedno znova so se v težkih trenutkih zgodovine pojavljali učitelji, ki so pomagali človeštvu pri prehodu iz ene dobe v drugo. Beseda avatar prihaja iz sanskrta in dobesedno prevedena pomeni: od daleč sem izšel. »Ava« izraža idejo poti, iti naprej, iti dol. »Avataram« pomeni od tam dol. Koren »av« pa označuje idejo zaščite od zgoraj in se uporablja v zloženkah, ki se nanašajo na zaščito, ki jo nudijo kralji. Z vidika božanstva pomeni koren av – biti v milosti. Koren besede bi pomenil torej: sestop z odobritvijo višjega izvora (od koder je izšel) za dobro kraja kamor je prišel«. (Bailey 1988, 7-9) Definicija avatarja bi bila naslednja: »avatarji so izredni ljudje, ki se pojavljajo, da bi spremenili obličje sveta in v usodo človeštva vnesli novo dobo«. (Bailey 1988, 9) Avatar vedno izzove kakšno krizo, ki mu služi predvsem kot podlaga zato, da lahko izvede preobrat iz preživele dobe v dobo novih življenjskih oblik. So vseh vrst in stopenj, (www.sananda-net.de, 06.10.2003) in utelešenje velikih resnic. Nekateri v sebi predstavljajo višek človekovih dosežkov, višji avatarji pa so čuvaji kakšnega božanskega principa ali vsebine, katerim je na tej zemlji potrebno dati nov izraz ali vpeljati v globlji uvid. Baileyeva govori o dveh avatarjih, ki sta tesno povezana s Kristusom in njegovo nalogo, ki pomeni vpeljati novo dobo. (Creme 1998, 68) Avatar sinteze je Kristusov zaveznik in mu v tej nalogi stoji tesno ob strani. To bitje je povezano z vidikom volje; deluje po zakonu sinteze in prinaša skladnost, edinstvo in povezovanje. Njegova naloga je, da skupaj z energijo Kristusa v človeštvu prebudi duhovno voljo za dobro. Njegovo delovanje obsega tri področja: dejavnost znotraj

duhovne hierarhije, znotraj skupščine združenih narodov in v ljudskih masah po vsem svetu. Drugi avatar, ki je povezan s Kristusom je tihi avatar, ki mu bo pomagal tako, da ga bo vedno spremljal s svojim očesom in se trudil, da bosta Kristus in avatar sinteze skladno delovala. (Bailey 1988, 60) Avatarji so utelešenje duhovnih vsebin, ki pripadajo božanstvu in služijo kot kanal za prenašanje le-teh iz središča duhovnega življenja k ljudem. Kristus je bil takšen avatar v dvojnem smislu in sicer, poleg tega, da je dal človeštvu vodilno misel dobe, ki se je po njem začela, je bil tudi na skrivnosten in nedojemljiv način utelešenje božanskega principa ljubezni. Kristus je tako veliki človeško-božji glasnik, ki je boga predstavil kot duhovno ljubezen navzočo v vseh manifestacijah stvarstva. (Bailey 1988, 10-11) »Kristus je božanski avatar v človeškem telesu. Njegovo delo je vzpostavljanje stalne energije, prinašanje dinamične resnice in močnih miselnih form ali magnetnih energij, ki jih prenaša v življenje«. (Bailey 1998, 11) Zaključimo lahko, da pojmovanje Kristusa kot avatarja prihaja iz dveh miselnih svetov in sicer iz hinduizma, ki ima v svojem verovanju izdelan nauk o avatarjih, ter iz novodobnega teozofsko-filozofskega miselnega sveta na zahodu. Avatarji in nauk o njih je v hinduizmu prisoten že dolgo časa, tako, da lahko rečemo, da je bil izraz in njegovo pojmovanje prevzeto ter obdelano v novodobnem miselnem sistemu. Beseda avatar znotraj krščanskega miselnega sveta in teološkega sistema nima pravega pomena in ne odgovarja teološkim resnicam, ki jih izpovedujemo in priznavamo kristjani velikih krščanskih Cerkva.

V kratkem povzetku, na koncu tega podpoglavja, naj omenimo bistvene lastnosti avatarja kot ga predstavlja Baileyeva. Avatar v hinduizmu predstavlja bogove, ki v kriznih situacijah človeštva posredujejo in sicer na način, da se utelesijo ali sprejmejo kakšno obliko določene živali. Vsak pa ima določeno nalogo zaradi katere je poslan in jo mora izvršiti. Predstavljeni so predvsem kot pomočniki in urejevalci nereda. Baileyeva podaja učenje o avatarju zelo nejasno, saj ima le-ta mnogo nalog, ki zadevajo človeštvo in vlog, ki jih mora prevzeti. Avatarji po učenju avtorice pomagajo človeštvu pri prehodu iz ene dobe v drugo, pojavljajo se, da bi spremenili obličje sveta, da bi v svetu izzvali krize, ki so potem vzrok za preobrat v svetu. Po svoji vlogi pa so avatarji, po mnenju Bailey-eve, najprej izredni ljudje, potem predstavljujejo utelešenje velikih resnic, nekateri pa so varuhi kakšnega božanskega principa. Končno so utelešenje duhovnih vsebin in služijo kot kanali za prenos energij k ljudem. Vidimo lahko, da se

učenje ne ujema popolnoma s hindujsko tradicijo, kajti tam predstavljajo zgolj vlogo urejevalca nikakor pa niso tisti, ki bi krize povzročali, da bi lahko potem odpravili nered, ki bi ga po tej logiki sami povzročili. V knjigi ni jasne enoznačne definicije avatarjev, zato so možne mnoge razlage njihove vloge. Poleg tega pa se zdi, da vloge in naloge avatarjev rastejo glede na potrebe, ki se porajajo Baileyevi.

3.2 Jezus Kristus

Dejstvo, da je Kristus predstavljen kot avatar, pomeni popolnoma drugačen pogled nanj že v osnovi, kakor tudi popolnoma drugačno razumevanje njegovega poslanstva. Kristus je predstavljen kot eden izmed mnogih avatarjev, ki so že prišli na zemljo, čeprav se poudarja njegov pomen zaradi odkritja božanskega aspekta ljubezni. Kristus kot avatar ljubezni se bo ponovno pojavil na Zemlji, da bo postal svetovni učitelj vsega človeštva, njegova duhovna energija pa bo združevala ljudi med seboj. (Bailey 1988, 20)

Ko je bil Kristus zadnjikrat na zemlji nas je učil o pravem pomenu odrekanja, ob ponovnem prihodu pa bo osnovno sporočilo njegovega oznanila: življenje skozi vstajenje. S ponovno pojavitvijo sta povezani dve dejstvi, namreč dejstvo časovne uskladitve njegove volje z voljo očeta in dejstvo, da skladnost obeh volj vodi k načelni odločitvi. Za njegov ponovni nastop se uporablja beseda pojavitvev, ker Kristus v bistvu prikrito živi na visokem mestu na zemlji, čeprav je svet zapustil v svojem fizičnem telesu. (Bailey 1988, 37) Njegova ponovna pojavitvev pomeni, da je bilo dogajanje pred dva tisoč leti nepopolno, in avtorica našteva razloge, ki so botrovali temu, da Kristus ni mogel v polnosti delovati. »Tragedija ob prvem pojavljanju se je zgodila iz naslednjih vzrokov:

- v njegovem odkritju, da človeštvo še ni pripravljeno za to, za kar je on prišel;
- v spoznanju, da bi on sam moral imeti močnejšo zvezo z središčem, kjer je znana božja volja;

- prišel je do zaključka, da mora imeti več predanih in zvestih sodelavcev in pomočnikov. Zato sedaj zbira in pripravlja novo skupino svetovnih služabnikov;
- spoznal je tudi, da ljudje takrat še niso bili dovolj obupani, da bi zavzeli nebeško kraljestvo«. (Bailey 1988, 76)

Vsekakor pa so se takrat v Jezusu zgodili odločilni dogodki, ki so ga usposobili, po mnenju Baileyeve, za delo v novi dobi.

Ko je spoznal, da med njegovo in Očetovo voljo ne sme biti nasprotij in razumel namen boga, da reši ljudi in preko človeštva cel planet, je bil vpeljan v božanski načrt. V polnosti je spoznal njegov cilj, način izvrševanja načrta in tudi zakone, ki se morajo upoštevati pri njegovi izvedbi. (Bailey 1988, 22) V trenutku spoznanja je prišlo v njem do močne ekspanzije zavesti, saj je prišlo v zavest njegove duše vse kar je živelo v očetovem umu, to je pomen, namen in cilj vsega in božanska zamisel, ki vse objema. To znanje ni prešlo v njegov um, ker je bilo razodetje preveliko in je preseglo sposobnosti uma, temveč v zavest njegove duše saj je spoznal globljo bit božanstva pri tem pa je sam izgubil svojo lastno bit. S tem spoznanjem je bil deležen tudi novih energij, ki jih je usmerjal namen boga. Vse to se je s Kristusom dogajalo na poti do višje stopnje evolucije in na stopnjah zavesti, ki so nam popolnoma neznane. (Bailey 1988, 23) Kristus je bil deležen spoznanja, ki ga je posebej oblikovalo in mu nalaga tudi nalogo za vse človeštvo. Največja božanska kvaliteta, ki mu je bila dana mu omogoča, da pozna bistvo ljubezni in inteligence. V evangelijih imamo štiri pričevanja o tem splošnem in vseobsegajočem spoznanju, ki ga je bil Kristus deležen. Prvo pričevanje zasledimo v Lukovem evangeliju, namreč izjava, ki jo je Kristus povedal svojim staršem, ko so ga iskali v Jeruzalemu: »Kako da sta me iskala? Mar nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?« (Lk 2,49). Jezus je bil takrat star dvanajst let. Dvanajst je simbolično število, ki pomeni popolnost ali pa dovršenost nekega dela. To pomeni, da je Kristus kot duša zaključil delo. Simbol je tudi tempelj. Kristus je bil v Salomonovem templju, ki simbolično prikazuje popolno življenje duše in tu se je prvič po posrednem organu možganov zavedel namere in volje boga. (Bailey 1988, 24) »Moram v Jeruzalem...«, to so besede, ki jih je Kristus večkrat ponovil in predstavljajo drugo pričevanje evangelijev. Bile so oznanilo za njegove učence, da ima pred očmi cilj – Jeruzalem, ki

je mesto popolnega miru (to pomeni beseda) in je hkrati tudi središče, kjer je znana božja volja. (Bailey 1988, 24) Tretje pričevanje so besede iz Getsemanskega vrta: »Daj, da gre ta kelih mimo mene, vendar ne, kar jaz hočem, ampak kar ti!« (Mr 14,36). Besede so vzklik jasnega spoznanja, da ima njegovo poslanstvo univerzalen značaj ter, da je njegovo življenje postalo kozmično žarišče, kar pa nima nobene povezave s križanjem. (Bailey 1988, 25) Besede iz Matejevega evangelija: »In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta« (Mt 28,20), so četrto pričevanje, ki je pomembno predvsem zaradi besedice konec ali dovršitev. Syn-theleia je grška beseda, ki se nahaja na tem mestu izraža konec ene časovne dobe, kateri sledi potem nova, se pravi, da bi lahko rekli, da gre za konec enega časovnega obdobja. (Bailey 1988, 25) Proces priprave je Jezus preživel kot tesar v Palestini. Beseda "tesar" je povezana z gradnjo in označuje nekoga, ki je umetnik v lesarstvu ali graditelj. Tisti, ki je umetnik ali graditelj pa dela stvari, ki so nove in drugačne od že obstoječih in v tem se vidi Kristusova vloga v dobi vodnarja; namreč ustvarjanje nove dobe. Kakor smo videli v hinduizmu, tako tudi Baileyeva govori o tem, da lahko združen klic človeštva prikliče avatarja, Kristusa. (Bailey 1988, 10) Klic, ki ga naj človeštvo usmerja k božanstvu za sestop novega avatarja pa se imenuje velika invokacija. (Creme 1998, 71) Kristus jo je oznanil tistim, ki so zbrani okrog njega in so pripravljeni, da mu pomagajo in tako objavil, po mnenju avtorice, »najstarejšo molitev, ki je do sedaj ni smel nihče uporabljati, razen vzvišenih duhovnih bitij. On sam jo je prvič uporabil na dan polne lune v mesecu juniju leta 1945«. (Bailey 1988, 26) Molitev omogoča priklic energij, ki lahko spremenijo svet, ter omogočijo vrnitev Kristusa. Navajamo besedilo velike invokacije:

»Iz točke luči v umu Boga
 naj luč razsvetli umove ljudi,
 naj svetloba oblije Zemljo.
 Iz točke v srcu Boga,
 naj se ljubezen prelije v srca ljudi.
 Naj se Kristus vrne na zemljo.
 Iz središča, kjer je poznana volja Boga,
 naj namen vodi majhne volje ljudi,
 namen, ki ga poznajo in mu služijo mojstri modrosti.
 Iz središča, ki se imenuje človeški rod,

naj se izvrši načrt ljubezni in luči
in naj zapečati duri, za katerimi prebiva zlo.

Naj luč in ljubezen in moč obnovijo načrt na Zemlji«. (Creme 1998, 66)

Kristus se torej lahko pojavi in načrti za njegovo ponovno pojavitev se delajo, ampak kako in v kakšni obliki bo prišel še ni znano.

V tesni povezavi s Kristusom pa so tudi posvečenja ali krize, ki jih je za časa svojega bivanja v Palestini prejel. Vsak učenec je deležen kriz, ki vodijo k odločitvam, ki predstavljajo trenutek napetosti med storjeno odločitvijo in naslednjim korakom, ki sledi. (Bailey 1988, 54) Avtorica sicer v svojem delu, *Vnovični Kristusov prihod*, omenja pet posvečenj, brez vsebine, ki so odločilno vplivali na Kristusa in so hkrati tudi dogodki, ki so namenjeni vsakemu, ki želi prehoditi pot razvoja in bližanja božanstvu. (<http://beaskund.helloyou.ws>, 15.10.2003.) Posvečenja, ki jih je Kristus sprejel so: rojstvo v Betlehemu, krst v Jordanu, spremenitev na gori, križanje ter vstajenje in vnebohod. Posvečenja niso nič drugega kot javno razodeti starodavni misteriji. Potrebno je zato, da omogoči širjenje zavesti in zavedanja božanskosti v vseh njegovih oblikah. Predstavlja prehod iz četrtega kraljestva ali kraljestva človeka v peto ali božje kraljestvo. Skozi njih postane posvečenec, prebivalec božjega kraljestva. Prvo posvečenje, rojstvo v Betlehemu, ni rojstvo božanskega učitelja temveč pojavljanje modrosti v tem svetu. Pojavljanje Kristusa je uvod v duhovno odpiranje človeštva in posameznika. O tem prvem posvečenju govori tudi Jezus, ko se pogovarja z Nikodemom o rojstvu »od zgoraj« (Jn 3,1–16). Novo rojstvo pomeni predvsem zavedanje notranjega Kristusa, neumrljiva duša – Kristus pa je prišel do zunanjega izraza s tem, da se je na Zemlji manifestiral kot človek. Krst v Jordanu je drugo posvečenje in pomeni začetek misijona. Posvečenec, ki je prejel prvo stopnjo mora skozi vode krsta, ki ga očistijo in osvobodijo od vseh čutov, želja in hrepenenj. Naloga posvečenca v pripravi na krst je predvsem v tem, da se trudi za izboljšanje svoje nižje narave. Poboljšanje pa lahko ima mnoge stopnje, lahko pomeni fizično, moralno, magnetno in še kakšno čistost. Ves ta proces dela človeka sposobnega, da postane kanal za pretok duhovne moči. Krst pomeni veliko spremembo v Jezusu, do tedaj je bil navaden delavec, sedaj pa je postal Kristus. Spremenitev na gori pa pomeni, da je Kristus deležen moči in pravice, da govori in uči. Bog je ob spremembi ukazal, naj ga

spoštujejo, mu izkazujejo pozornost ter ga poslušajo. Križanje kot četrto posvečenje pa predstavlja Kristusovo smrt, ki je rezultat narave in služenja, ki ga je izkazoval. Zadnje posvečenje, ki zajema vstajenje in vnebohod pa nakazuje resnico vstopa v božje kraljestvo. Tudi zgodba o vstajenju je zelo stara, saj jo poznajo že stari misteriji, so pa tudi mnogi odrešeniki pred Kristusom, ki so doživeli vstajenje (Adonis, Herkul, Mitra, Oziris). Vsako posvečenje vodi vedno k večjemu služenju in večjim nalogam, ki jih prejmejo posvečenci. Skozi ta posvečenja lahko vidimo Kristusovo evolucijo, razvoj neumrljive duše ali notranjega Kristusa. Kristus je podvržen zakonu evolucije, kar pomeni, da je napredoval v izkustvu božanskosti in postajal bližji očetu. Njegovo spoznanje in dojetje božje volje pa je sedaj globlje kot je bilo takrat, ko je živel v Palestini. (Bailey 1988, 55) Če bo odigral svojo vlogo na odru sveta in dokončal svojo nalogo, bo prešel na višji položaj v očetovi hiši ter prešel v področje drugega služenja. Potem bo njegovo sedanje mesto prevzel tisti, ki se je za to pripravljaj in učil. (Bailey 1988, 44) Vsaka kriza pa povzroča napetosti, ki sproščajo velike energije in so v stalnem naraščanju od polne lune v juniju 1945. V tem času so se zgodili trije dogodki, ki so pomembni za Kristusovo izkustveno življenje. (Bailey 1988, 58) 1. »Duh miru je sestopil na Kristusa. V poglavju o krstu beremo: “odprla so se nebesa in videli so Božjega duha prihajati v podobi goloba” (Mt 3,16). Ta duh je bitje silne kozmične moči. Ta duh danes na isti način obseva Kristusa, kakor je Kristus pred 2000 leti obseval učitelja Jezusa in deloval skozi njega. Ta duh je duh ravnotežja, ki se poslužuje zakona učinka in posledice. Njegovo delovanje bo potekalo v dveh etapah: počasi in postopno do ponovnega Kristusovega prihoda, potem pa popolno in celovito. To duhovno bitje ne bo izšlo iz svojega visokega mesta delovanja od koder pošilja energije. Kristus bo deloval kot kanal za te močne energije.

2. Evolutivna moč, ki ji dajemo ime Kristus je moč, ki po zakonu evolucije človeka vodi v božje kraljestvo. Zaradi svoje odločitve, da se ponovno pojavi, je Kristus postal utelešenje te energije in s tem je stopil v pristen odnos s človeštvom. Ostali božji sinovi so kanali te energije za nižje plasti življenja, ampak v odnosu do človeštva zavzema Kristus edinstveno mesto. Kristus je čuvaj te energije, ampak samo tako dolgo, dokler traja človekova kriza. On lahko poveča resonanco v ljudskih srcih, da ga postanejo sposobni prepoznati, ko se bo pojavil in da vedo, kdo in kaj je on«. (Bailey 1988, 58 – 59)

3. »Človeška zgodovina pričuje o velikih glasnikih človeštva, ki so zapuščali nevidno bivališče najvišjega in prinašali nova odkritja ter navdihovali človeštvo, da bi mu pokazali pot. Zgodovina je torej uvajanje in predstavljanje novih idej na katere se opozarja človeštvo«. (Bailey 1988, 60)

Ko avtorica govori o Kristusu ga razume pod štirimi vidiki: najprej kozmični Kristus, ki večno obstaja in je božanstvo ali duh križan v univerzumu; potem je mitični Kristus prisoten v Evangeliju in predstavlja odpiranje vrat spoznanju življenja; ter zgodovinski Kristus, ki je utemeljitelj krščanstva in varuh Cerkve. In končno Kristus, ki živi v vsakem človeškem srcu in stalno usmerja človeka k božanstvu. *»Bog imanenten v univerzumu je kozmični Kristus. Bog imanenten v človeštvu, razodet po zgodovinskem Kristusu. Bog bivajoč v posameznem človeku je znotraj bivajoči Kristus, duša«.* *»Širi in razvija se verovanje, da je Kristus v nas, kakor je bil v učitelju Jezusu, in to verovanje bo spremenilo stvari na tem svetu in pogled ljudi na življenje«.* (Bailey 1988, 31) Poleg vsega navedenega je v teh nekaj stavkih povedano jedro učenja o Kristusu, kot ga predstavlja Baileyeva.

Pomembno pri pogledu na Kristusa je dejstvo, da on predstavlja središče trikotnika, katerega oglišča sestavljajo tri energije in trije predstavniki. Na vrhu trikotnika je energija svetlobe in predstavnik Buda, v drugem oglišču je energija ljubezni in duh miru, v tretjem oglišču pa je energija moči (ki energijo ljubezni in svetlobe vodi do izpopolnjenja) in avatar sinteze. Vse te energije se izlivajo na človeštvo in pospešujejo širjenje zavesti Kristusa. (Bailey 1988, 64) *»Vpliv energije, ki jo on posreduje bo tako močan, da bo razlika med sovraštvom in ljubeznijo, agresivnostjo in svobodo jasno vidna. Invokativna molitev bo uslišana. Kristus bo pustil, da v svet priteče obilje energije, posebno energije intuitivne ljubezni«.* (Bailey 1988, 86)

Kristus je človeštvu prinesel dve veliki resnici; prvič dejstvo o obstajanju človeške duše in drugič sistem služenja, ki je namenjen ustvarjanju pristnih medčloveških odnosov. Učil je služenje, ki osvobaja in to pokazal tudi na svojem življenju. Naša naloga je v tem, da ga posnemamo v njegovi veri v božanstvo in tako pridemo na nivo zavesti in delovanja, ki mu lahko rečemo prava Kristusova Cerkev. (Bailey 1988, 83)

3.2.1 Kristus in Buda

Buda in Kristus sta v božjem načrtu v posebnem odnosu in sta predstavljena kot sodelavca. Naloga Bude (Creme 1998, 69) je bila, da je svet pripravljajal na oznanilo in misijon Kristusa in odpiral srca ljudi za duhovno spoznanje. Buda je, po mnenju Baileyeve, vzhodni avatar, prinašalec luči in utelešenje Božje modrosti. Pokazal je na boga, ki vse prežema in je v človeku ter vzdržuje njegovo najglobljo luč. Buda je simbol razsvetljenja, njegove plemenite resnice pa so odkrile vzroke človeških nesreč in pokazale rešitev. (Bailey 1988, 12, 19, 49.) »Buda je tesno povezan s Kristusom glede dela na Kristusovem ponovnem prihodu. Kot je znano, Buda ni pretrgal vez in odnosa s človeštvom, čeprav je pred stoletji zapustil svoje fizično telo. On je izpolnil naloge, ki so mu bile dane - naloge v zvezi s Kristusovim delom, njegovim prihodom in z nekaterimi načrti za civilizacijo v vodnarjevi dobi. Vsako leto v času praznika vesaka, stopa po Kristusu in prisotni hierarhiji v odnos s človeštvom. Tako deluje kot posrednik, ki ustvarja vez med središčem "kjer je znana božja volja" in središčem, ki mu pravimo človeštvo. Skupno delo obeh božjih sinov - Kristusa in Bude je povezano z razdeljevanjem energije luči in ljubezni. Kakor hitro bo Kristusov prihod jasno dejstvo; ko bo zakon pristnih človeških odnosov jasno vplival na ljudi, potem se bo usmeril k delu, ki se od njega pričakuje. Eden od starejših Kristusovih učencev, ki mu je po stopnji v hierarhiji najbližji, pa bo prevzel njegovo mesto. Buda se bo potem posvetil višjim področjem dejavnosti, ki so njegova resnična naloga, prevzel bo delo z božanskim vidikom modrosti«. (Bailey 1988, 73 – 74.)

Ob vsem tem lahko ugotovimo, da imata dva velika avatarja osrednjo vlogo pri razvoju človeštva. Predstavniki vzhoda Buda, ki v sebi uteleša modrost in sodeluje pri Kristusovi nalogi ter je hkrati prinašalec svetlobe in duhovni voditelj vzhoda. Na drugi strani pa avatar ljubezni, učitelj zahoda, ki v sebi izpolnjuje dva vidika boga svetlobo in ljubezen, njegova »božanska narava pa je prisotna v vsakem človeškem srcu«. (Bailey 1988, 42) To dejstvo o sodelovanju pa postavlja pod vprašaj Jezusovo sredništvo, ki je edino brez posrednikov in pomočnikov. Jezus potem ni več en in edini odrešenik, ampak se vključuje v širši krog tistih, ki pomagajo človeštvu na poti odkrivanja božanstva v sebi.

3.2.2 Bog

Poleg tega, da avtorica piše o Kristusu, so v knjigi navzoče še druge ideje, ki logično sledijo iz določenih pogledov na Kristusa ali pa ga predpostavljajo. Pogled na boga ni opisan v kakšnem posebnem poglavju, ampak se da iz celotne knjige razbrati kakšna je njegova podoba. Besedo bog pišemo z malo začetnico, ker ne govorimo o krščanskem bogu, ki ima določene lastnosti in mu zaradi njih pripisujemo to besedo kot osebno ime. Ko Baileyeva govori o bogu ga vedno prikazuje znotraj treh velikih božjih središč. Ta božja središča so:

- Šambala, ki je najvišji duhovni center, imenovan tudi kot kraj, kjer je znana božja volja ali kot očetova hiša.
- Božje kraljestvo je drugo veliko središče, ki predstavlja predvsem duhovno hierarhijo ali nevidno Kristusovo cerkev, ki ji on sam tudi vlada.
- Prebujeno človeštvo pa predstavljajo vsi ljudje na Zemlji, ki se zavedajo Kristusa.

Bog stalno deluje prek vseh teh središč in po njih uresničuje svoj namen, ki ga želi doseči. (Bailey 1988, 33) Poleg tega pa obstaja še božansko trojstvo, to so: volja, ljubezen in inteligenca, ki predstavljajo tri božanske vidike ali obeležja božanskega trojstva. (Bailey 1988, 43)

»Bog, ki je v nebesih, seva iz svojega skrivnostnega bivališča energijo do najskromnejšega človeškega bitja. To sevanje se lahko najde vsepovsod. Božanstvo lahko dosega človeka vsepovsod in stopi z njim v kontakt po prilagojenem kontaktnem aparatu; in prav v povezavi s to komunikacijo in predajanjem božanske energije je pomembno učenje o avatraju – božjem sinu, ki bo prišel«. (Bailey 1988, 8) Po Kristusu in njegovem poslanstvu je bog predstavljen kot duhovna ljubezen, ki prevzema vse ustvarjeno in kot moč deluje v vseh pojavnostih vesoljstva. (Bailey 1988, 12) Sam je večji kot vse, kar je ustvaril, prežema vse oblike in od znotraj deluje na vse naravne svetove. V človeštvu se vedno bolj budi zavest o notranjem bogu, ki je prišel najbolj do

izraza pred 2000 leti v podobi Kristusa. (Bailey 1988, 31) Bog je razumljen kot planetarni Logos (Creme 1998, 74) saj »v njem živimo, se gibljemo in smo« (Apd 17,28). Ko Baileyeva govori o bogu večkrat omenja tudi božji um, ki deluje v srcu človeka, ter vpliva na delovanje duhovne hierarhije. (Bailey 1988, 36) Prav tako govori o tem, da so na našem planetu fizično prisotna velika duhovna bitja med katerimi je naštet tudi gospodar sveta, bog. (Bailey, 1988, 38) Iz tega opisa sledi, da je bog nekakšna mešanica, ki je ne moremo niti prav določiti. Bog, kot je tukaj predstavljen ni oseba, ampak k večjemu nekakšna brezoblična energija, ki deluje preko treh središč, poleg tega pa je fizično prisoten na našem planetu. Vprašanje, ki se pojavlja, je predvsem vprašanje potrebnosti teh središč, če je bog tako, ali drugače prisoten v srcih ljudi. Bog stopa v odnose s človeštvom po kontaktnem aparatu, ki je neke vrste demjurg.

3.2.3 Božje Kraljestvo

Božje kraljestvo predstavlja vsakemu človeku cilj in končno tudi nagrado katere je deležen zaradi Božje ljubezni. Podoba boga in podoba Kristusa pa ima vpliv tudi na podobo Božjega kraljestva. Če govorimo o odrešenju kot evolutivni poti, ko človek raste iz dobrega k boljšemu, potem pomeni graditev božjega kraljestva na zemlji, razvijanje petega sveta narave, ki se razlikuje od ostalih svetov po svoji dovršenosti in popolnosti. (Bailey 1988, 22)

»Kristus nas je učil, da je božje kraljestvo na zemlji in opominjal, da najprej iščemo to kraljestvo, a vse druge stvari vzamemo kot drugorazredne. To kraljestvo je bilo vedno pri nas in ga sestavljajo vsi tisti, ki so vedno težili k duhovnim ciljem, se osvobajali omejenosti fizičnega telesa, vladanja čustev in omejenega mišljenja. Stanovalci tega kraljestva so tisti, ki danes živijo v fizičnem telesu – kar večina ljudi ne ve – in delajo za dobro vsega človeštva, njihove praktične metode so v tem, da izražajo in koristijo ljubezen in ne čustev. Oni gradijo veliko zvezo razsvetljenih umov, ki upravljajo usodo sveta. Božje kraljestvo na zemlji ne bo nastopilo tako dolgo, dokler človek ne postane dovolj dober. Kraljestvo sicer funkcionira že danes in je izredno učinkovito ter potrebuje in išče priznanje«. (Bailey 1988, 41)

Božje kraljestvo, ki je tako predstavljeno pomeni v prvi vrsti nekakšno idealno družbo, ki jo bo zgradil Kristus ob pomoči mnogih ljudi dobre volje. Prav tako to kraljestvo ni vezano na osebo, ki je Kristus, božje kraljestvo se nam je namreč približalo v njem. Delati božje kraljestvo za idealno družbo na zemlji, pa ni združljivo z naukom Cerkve, ki je označila teologijo osvoboditve kot nesprejemljivo. Vsekakor je zaslediti, da avtorica govori o dveh kraljestvih, ker govori tudi o duhovnem središču, ki mu je Kristus dal ime »božje kraljestvo«. Hkrati Baileyeva ugotavlja, da so temu duhovnemu središču v zgodovini ljudje dajali različna imena: duhovna hierarhija, rezidenca luči, središče življenja učitelja modrosti, velika bela loža idr. Iz vsega lahko sklepamo, da gre sicer za duhovno hierarhijo, ki se počasi približuje človeštvu, vendar z njim še ni popolnoma združeno. (Bailey 1988, 113 – 114.) Šele ko bo duhovna hierarhija prisotna v človeštvu bo prišlo do božjega kraljestva. Odrešilna smrt in vstajenje Jezusa nimata mesta v takšnem pojmovanju, ki je zemeljsko, hkrati pa je božje kraljestvo vezano na delovanje duhovne hierarhije.

3.2.4 Kristusove naloge

V zgodovini so, po teoriji Baileyeve, vedno obstajali učitelji, ki so prihajali na zemljo in učili človeštvo bodisi, da so prinesli kakšno novo spoznanje ali pa so preprosto pokazali kakšen vidik božanstva, ki do takrat še ni bil znan. Avtorica se ustavi samo ob pomembnih učiteljih in podaja osnovno misel delovanja vsakega izmed njih. Za dobo, ki prihaja, pa je nadvse pomemben Kristus in njegovo delo, ki mu je namenjeno, da ga izvrši.

Glavni namen Kristusovega pojavljanja bo, kot uči avtorica, da pokaže na delovanje duha in delovanje notranje povezanosti, ki se bo po njem izrazila. Vpliv energij iz božanskega trikotnika bo tako močan, predvsem energije intuitivne ljubezni, da bo potreba po novih odnosih zelo velika, težka vprašanja pa bodo hitro rešena. Izliv teh energij na človeštvo bo imel dvojni učinek. Najprej bo vplival na množice ljudi, ki se bodo združile, da bi širile zavest dobre volje in tako pripravljale pot boljšim medčloveškim odnosom. Drugi učinek teh energij pa bo povzročil močno reakcijo na

sovrašstvo in egoizem, ki bosta pojmovana kot en greh. (Bailey 1988, 85 – 86.)
Baileyeva omenja naslednje Kristusove naloge:

Prva naloga je, da človeštvo pripravi do tega, da bo ustvarjalo pristne medčloveške odnose. Trpljenje in težave niso nič drugega kot posledica slabih odnosov. Že ob svojem oznanjevanju v Palestini je Kristus povedal, da je prišel zato, da prinese meč na Zemljo (Mt 10,34), to je meč ki deli pravo duhovnost od materializma. (Bailey 1988, 84)

Učenje zakona o reinkarnaciji je druga naloga, ki jo bo Kristus kot učitelj nove dobe opravil. »Povprečen kristjan zamenjuje zakon reinkarnacije s potovanjem duše, kot si on to predstavlja, da ta zakon pomeni prehod človeškega bitja v telo kake živali ali celo v nižjo življenjsko obliko. To se ne dogaja nikoli. Božje življenje se razvija stopnjevito stopnjo za stopnjo, od nižjih k višjim pojavnim oblikam. V nižjih oblikah življenja, prehaja življenje iz mineralne v rastlinske pojavnne oblike in od rastlinskih v živalske. Iz stopnje živalskih pojavnih oblik življenje prehaja v svet ljudi in od tu naprej podleže človek zakonu reinkarnacije«. (Bailey 1988, 89) Če bo Kristus govoril o pristnih medčloveških odnosih se zakonu o reinkarnaciji ne bo mogel izogniti, saj v tem zakonu leži rešitev problemov in mnoga vprašanja dobivajo svoj odgovor. To učenje bo eno temeljnih dejstev nove svetovne religije. Učil bo, da se duša s tem, ko se vrača v tuzemsko bivanje, izpopolnjuje, v to izpopolnjevanje pa bodo prešli vsi, ki v svojih življenjih niso dosegli cilja. (Bailey 1988, 90)

Odkrivanje misterijev posvečenja je, po mnenju Baileyeve, tretja dolžnost, ki čaka Kristusa, ustvarjalca nove dobe. V človeštvu obstajajo zelo stari misteriji, ki so prisotni že od njegovih začetkov, človeštvo pa jih je dobilo po posredovanju duhovne hierarhije. Vsebujejo popolni ključ evolutivnega napredovanja, ki pa je skrit v številkah, obredih in simbolih. Te misterije bo Kristus obnovil, saj se v njih nahaja ključ do znanosti, to je do duhovne in božanske znanosti. Obredi vsebujejo učenja, ki jih človeštvo potrebuje, da bi prešlo iz teme v svetlobo. Zgodovina evangelijev vsebuje samo delne simbolike misterijev, ki jih je, kar se tiče človeštva pet in kažejo na pet pomembnih trenutkov v življenju aspirantov. (Bailey 1988, 93 – 97.)

Četrta naloga, ki jo bo Kristus opravil v novi dobi, je odpravljanje zaslepljenosti. »Beseda zaslepljenost, značilna za astral, ni nikoli predstavljena v pravem pomenu. Astral je ime za skupino čustvenih reakcij, občutljivosti za spominjanje stvari, ki jih je človek tako močno ustvaril in uspešno projiciral, da je postal žrtev tega, kar je ustvaril«. (Bailey 1988, 100) Ko bo enkrat Kristus popolnoma v nas, predvsem njegova misel, bomo po mnenju Baileyeve v popolnosti obvladali čutno naravo in občutke naše zavesti – astrala. Kristus sam je pokazal, da resnična ljubezen lahko nadvlada vse zaslepljenosti. V puščavi je dokazal, da se zaslepljenost lahko premaga z jasnim načelom in ne z argumenti analitičnega uma. (Bailey 1988, 100 -101.) »V svetu zaslepljenosti – v svetu astralov in občutkov – se je pred mnogimi leti pojavila svetloba – Buda, gospodar svetlobe. Lotil se je naloge, da v sebi koncentrira razsvetljenje, ki bo enkrat končno v stanju, da odpravi zaslepljenost. V svetu iluzij, v mentalnem svetu se je pojavil Kristus, gospodar ljubezni. On prežene iluzije tako, da z privlačno močjo ljubezni, pritegne k sebi srca vseh ljudi. Buda je bil prvi, ki si je na tem planetu prizadeval, da ukine zaslepljenost, Kristus pa, da po vsem svetu odpravi iluzijo, zablodo na mentalni ravni«. (Bailey 1988, 102) Poleg teh nalog pa Baileyeva našteva posebne naloge, ki jih bo Kristus opravil v vodnarjevi dobi.

3.2.5 Kristus glasnik vodnarjeve dobe

Kristus bo v dobi vodnarja odigral ključno vlogo na področju evolucije človeka in tako končal svojo nalogo. »Dejstvo, da je bil Kristus učitelj novega obdobja, ko je sonce prešlo v znamenje ribe je pozabljeno, čeprav je ta vek jasno označen s simbolom ribe, ki se pojavlja tudi v vseh štirih evangelijih. Pred svojim trpljenjem, po mnenju avtorice, se je Kristus naslonil na simbol vodnarjeve dobe in na nalogo, ki jo bo opravil v tej dobi. Mož z vrčem vode (Lk 22,10) je star simbol vodnarjeve dobe v katerega prehaja sonce. Kristus je prišel, da prekine judovske zakone, ki bi morali izginiti po tem, ko je religija dosegla vrhunec, namreč ko je sonce prešlo iz dobe bika v dobo ribe. Predstavil se je kot Mesija judovskega naroda – da bi uvedel novo dobo. S tem, ko je judovska vera zanikala Kristusa kot Mesija, je ostala v dobi bika«. (Bailey 1988, 62 – 63.)

V vodnarjevi dobi Kristus prevzema tri bistvene naloge, ki pospešujejo in širijo njegovo zavest. Kristus bo:

Kot središče v trikotniku prebujal človeška srca za pristne odnose z energijami iz treh točk trikotnika. Učinki teh energij so predvsem v privlačnosti med ljudmi ter pospeševanju evolutivnega razvoja.

Delivec vode življenja, kar se bo kazalo na tri načine in sicer kot fizično življenje, kot življenjska moč ter življenje kot luč. Vse to pa je potrebno, da bi ljudje dosegli in zaživali življenje vstajenja.

Tretji vidik, ki ga omenja avtorica, je vidik Kristusa kot hranilca malih, kar predstavlja predvsem prebujanje zavesti njegovim učencem, ki hočejo napredovati v duhovnem razvoju. Mali so torej tisti, ki so že prejeli prvi dve posvečenji in se trudijo, da bi dosegli še ostala. Kristus pa bo prinesel vsem ljudem prvo posvečenje, ki je rojstvo Kristusa v srcu. (Bailey 1988, 65 – 67.)

Sprejel je odločitev, da izvrši božji načrt in ob tem se je sprostilo nekaj energij nanj in na njegove učence. Človeštvo je središče takšnih energij, podobno kot posameznik, ki to energijo uporablja, hkrati pa je sam v vlogi delivca. Prav tako jo uporablja tudi duhovna hierarhija, ki po Kristusu dosega človeštvo. Življenje in energija sta tukaj besedi, ki pomenita isto in imata svoj smisel v Jezusovih besedah: »Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v obilju.« (Jn 10,10). (Bailey 1988, 68 – 69.) S temi energijami je povezan tudi avatar sinteze, ki bo s Kristusom prinesel nekaj kar še nima pravega imena. To lahko opišemo z nekaj besedami: princip usmerjenega namena. Ta princip obsega tri stvari:

- globoko razumevanje glede načrta, ki ga mora izpeljati Kristus in njegovi učenci;
- vidik volje, ki je pri človeku še nerazviti;
- sposobnost, da se energija usmeri v določen cilj.

Vemo le, da bo Kristus združil in stopil v sebi tri božanske principe. Ko se bo pojavil, bo luč, ki je bila vedno prisotna, postala vidna. V vodnarjevi dobi bo, po mnenju avtorice, združil in spojil vse aspekte božanstva. Združeni bodo aspekt volje in ljubezni, ljubezni in modrosti ter energija ribe z energijo vodnarja. Po tem bo Kristus postal žarišče in prenosnik naslednjih energij: energije ljubezni, volje, modrosti, krščanske dobe in vodnarjeve dobe. (Bailey 1988, 71 – 75.)

Kristusu je v novi dobi pripisana velika naloga, ki jo bo izvršil predvsem s sodelovanjem z mnogimi učenci, ki se učijo in pripravljajo prav za njegovo nalogo.

3.2.6 Jezus in njegovi sodelavci

Duhovna hierarhija:

Odločilno vlogo pri vsem Kristusovem delovanju ob njegovem ponovnem pojavljanju, bo imela duhovna hierarhija, ki je hierarhija duhovnih bitij, katerim je zaupan napredek človeštva. Njihova dejavnost obsega vse kar zadeva razsvetljevanje umov ljudi in vsako »reklamo«, ki pomaga pri graditvi pristnih medčloveških odnosov. Voditelj duhovne hierarhije je Kristus, ker je dosegel določen stadij duhovnega razvoja, saj je spoznal božji načrt in razumel energijo božje ljubezni. Duhovna hierarhija ali nevidna Kristusova cerkev je center dejavnosti, kjer se stikata energija božanske volje in energija človeštva z središčem božanske inteligence. (Bailey 1988, 8 – 24.) Pripada ji božanska inteligenca. Stanje zavesti v katerem se nahaja duhovna hierarhija lahko imenujemo “spiritualno spoznanje”, nasproti človeškemu spoznanju. Kristus in njegovi sodelavci imajo izkustvo skupne zavesti. (Bailey 1988, 54)

Člani nevidne Kristusove cerkve so ljudje – v fizičnem telesu ali pa ne – vseh verskih nazorov in vsi, ki so kakor koli povezani z učiteljem modrosti in delajo neprestano za to, da bi vzpostavili zaupanje in s tem olajšali Kristusovo delo. Člani so torej učenci nižje stopnje, aspiranti in učenci ezoteričnih resnic, ki Kristusu pomagajo pri izvedbi naloge, ki mu je zaupana. Prav tako jo sestavljajo tisti, ki v sebi nosijo Kristusovo zavest in je skupnost tistih, ki ljubijo svoje bližnje. (Bailey 1988, 46 – 47.)

»Eden izmed korakov ob Kristusovem prihodu bo tudi korak hierarhije, ki bo vplivala na um razsvetljenih ljudi po svetu z duhovnimi idejami, ki utelešajo nove resnice. To se bo izvedlo s spuščanjem novih spoznanj, katera bodo upravljala novi način življenja. Ta načrtovana dela hierarhije dobro napredujejo. Povsod in v vsakem življenju ljudi objavlja te nove resnice, ki morajo v prihodnosti usmerjati človeško življenje. Oni, člani duhovne hierarhije, ustvarjajo nove organizacije, gibanja in skupine, ki bodo ljudi seznanile z resničnimi potrebami in jim pokazale, kako jih doseči. In brez posebne formule bo njihovo delovanje prispevalo k graditvi božjega kraljestva na zemlji.« (Bailey 1988, 39)

Nova skupina svetovnih služabnikov:

Kristusovo delo je gotovo naloga, ki obsega celoten svet in vse ljudi ter zahteva dobro pripravo in skrbno prebujanje človeštva. Za to nalogo je bila ustanovljena skupina, ki jo, po mnenju Baileyeve, sestavljajo ljudje dobre volje.

To je nova skupina svetovnih služabnikov, ki skrbi za usposabljanje in za pridobivanje novih izkušenj vseh tistih, ki želijo postati aktivni Kristusovi učenci. Dejstvo njihovega obstoja je dokaz uspešnosti evolucije človeštva. Sami služijo kot posredniki v reševanju in dvigovanju zavesti ljudi, saj je Kristus deloval pogosto preko apostolov, ko se je približeval človeštvu. Ti ljudje so iz vseh krajev sveta in so v porastu. V njih deluje duh obnove in zaradi tega so graditelji nove dobe. Njihova naloga je, da ohranjajo resnico in preoblikujejo miselni svet človeštva v prebujeno miselno stanje. (Bailey 1988, 139 – 140.) »Skupina svetovnih služabnikov je tesno povezana z avatarjem sinteze. Glavni cilj te skupine je, da zbere vse posrednike dobre volje (kateri lahko reagirajo na energijo božanske volje - za dobro). V novi dobi bo, po mnenju Baileyeve, pet svetov narave, ki bodo delovali kot stvarjenjska enost. Njihov program je:

- graditev človeške edinosti, ki pelje k univerzalnemu priznavanju edinega človeštva, kot posledica pristnih ljudskih odnosov;
- utiranje poti enakovrednosti nižjih svetov narave, ki vodi do splošnega spoznanja, da obstaja samo en svet;

- utrjevanje božjega kraljestva, duhovne hierarhije planeta v vidni obliki na Zemlji, kar vodi do splošnega spoznanja, da so vsi ljudje eno«. (Bailey 1988, 61)

Služabniki nove dobe se oklepajo “plemenite srednje poti” (kot je temu rekel Buda) ter želijo na primeren način shraniti stare oblike in uvesti novo; ter blagovoljno sprejmejo tisto, kar se je v preteklosti pokazalo kot dobro in prinaša živi zametek novega stvarjenja. (Bailey 1988, 69) Kot Kristusovi učenci, po učenju avtorice, delajo zavedno, a pogosto nezavedno za njegovo ponovno pojavitev. So duhovni aspiranti, ki so pripravljene služiti in ustvariti božje kraljestvo na Zemlji. Skupina se deli v dve enoti:

- skupina Kristusovih učencev, ki zavestno sodeluje z njegovim načrtom. Sem spadajo tudi tisti ljudje, ki pod vodstvom teh učencev dobrovoljno sodelujejo z njimi;
- druga skupina je skupina aspirantov in tistih ljudi, ki jih zanima svetovno dogajanje in nezavedno delajo po vodstvom duhovne hierarhije. (Bailey 1988, 141)

Vse zgoraj napisano in predstavljeno nam podaja sliko o tem, kako si avtorica Alice Bailey predstavlja vse, kar je v zvezi s Kristusom, njegovim delom in končno tudi z našim odrešenjem, ki je v ustvarjanju idealne družbe po ljudeh, ki so duhovno zelo napredovali.

3.3 Nova svetovna religija

Končni rezultat te preнове in Kristusovega ponovnega prihoda bo, po mnenju avtorice, nova svetovna religija, ki bo edina in bo vse povezovala v enotnost. Baileyeva je mnenja, da je današnja Cerkev Kristusov grob. Z temi besedami ne želi napadati krščanstvo, kot sama pravi, saj je izraz ljubezni do Boga, ki je vse ustvaril. (Bailey 1988, 107) Vsekakor pa s tem stavkom hoče nakazati, da se Kristus, ko se bo pojavil,

nikakor ne bo opredelil za nobeno veroizpoved, pač pa bo ostalo samo tisto, kar je bistveno. Ostale bodo samo pomembne osnove vere na katerih bo Kristus lahko gradil novo svetovno religijo, katero pričakujejo vsi ljudje. (Bailey 1988, 110) Ob razpravi o novi religiji podaja definicijo religije: »Religija opredeljuje invokativni klic človeštva in evokativno reakcijo božanstva na ta klic«. (Bailey 1988, 120)

Našteva štiri pomembne resnice, ki bodo temelj nove religije. Najprej temeljna resničnost, da bo bog dejstvo, o katerem se ne bo razpravljalo in bo osnova vsega. Bog je središčna resničnost, katero lahko človek imenuje, kakor mu to nalaga njegov duhovno – čustveni svet. (Bailey 1988, 110) Vzhod je vedno dajal poudarek na bogu, ki prebiva v srcu vsakega človeka. Zahodne veroizpovedi pa so poudarjale transcendentnega boga. Podoba boga se je skozi zgodovino spreminjala. Najprej so boga spoznavali po naravi, potem se je Judom razodel kot narodni bog. Končno je prišlo do podobe boga in človeka, ki je kot popoln bog-človek hodil po zemlji. Danes pa se širi prepričanje, da je bog prisoten v srcu vsakega človeka. (Bailey 1988, 111)

Druga temeljna resnica nove religije je v tem, da vsak človek v globini svoje duše goji odnos do boga. »V človekovi zavesti je vrojen občutek njegove božanske narave. »Vi vsi ste Božji sinovi« (Gal 3,26) in »eden je vaš Oče« (Mt 23,9), pravi Kristus in tako so govorili vsi svetovni učitelji in avatarji vseh dob«. (Bailey 1988, 111)

Tretja temeljna resničnost, je dejstvo o nesmrtnosti in o večnem trajanju. Zavedamo se da bomo ponovno živeli, ker smo v svojem bistvu božanska bitja in obvladujemo svojo lastno usodo. Človekov duh je nesmrten in traja večno ter se razvija po poti evolucije in napreduje. Ta resnica pa v sebi vsebuje nujno priznanje dveh zakonov: zakon reinkarnacije ter zakon vzroka in posledice. (Bailey 1988, 112) Kar pa je za Baileyevo nekaj drugega, kot v krščanstvu, kjer je večna sreča posameznika odvisna od tega ali sprejme neko dogmo ali ne in se s tem obsodi na pekel. (Bailey 1988, 112)

Četrta resnica je, da je človek vedno hrepenel po bogu, bog pa po človeku in da so v vsakem zgodovinskem obdobju na zemljo prihajali glasniki tako, da božanstvo ni ostalo brez pričevalcev. »Nikoli se ni zgodilo, da bi človek iskal Luč, Luč pa ne bi prišla. Nikoli niso srca in um strmela k bogu, da se božanstvo ne bi odzvalo. Nekatere misije

ali poslanstva so bile bolj odločilne, ker so vplivale na celotno človeštvo. Druge pa so zopet bile manj opazne. Tisti, ki se pojavljajo kot glasniki božje ljubezni prihajajo iz središča, ki ga je Kristus imenoval božje kraljestvo. Tam živijo »duše pravičnih« (Heb 12,23), kjer lahko najdemo duhovne voditelje človeštva ter izvrševalce božanskega načrta «. (Bailey 1988, 113)

Glavna metoda nove religije bo invokacija kot poziv celotnega človeštva božanstvu, ki bo odgovorilo z evokacijo, kar pomeni odgovor duhovnih energij. (Bailey 1988, 115) Kot je Kristus nekoč objavil molitev »Oče naš«, tako je v tem času objavila duhovna hierarhija veliko invokacijo, ki je primerna za potrebe današnjega časa. (Bailey 1988, 117) Nova svetovna religija bo imela tri skupne praznike, ki jih bo slavil ves svet. Prvi praznik je praznik vstajenja, praznik živega Kristusa. Na ta dan se bo dalo priznanje duhovni hierarhiji in se bo poudarjalo bistvo božanske ljubezni. Vesaka bo praznik Bude, ki je duhovni posrednik med Šambalo in duhovno hierarhijo. Ta praznik se bo obhajal vsako leto, meseca maja, ob polni luni. Tretji praznik bo praznik dobre volje, ko se bo človeštvo spominjalo na duha, ki živi v človeštvu in se steguje k bogu in hoče biti v skladu z njegovo voljo. (Bailey 1988, 119)

3.4 Povzetek

Kristus je predstavljen kot eden izmed avatarjev, ki je poslan na Zemljo, da uresniči voljo boga. Sam je bil deležen spoznanja tega načrta, ko je prišlo do edinosti med njegovo in očetovo voljo. Načrt je bil preobsežen, da bi ga lahko dojel samo z umom zato je to prešlo v njegovo dušo, sam pa je ob tem izgubil svojo lastno bit. Ob tem je napredoval po poti evolucije in dosegel nam še neznane stopnje zavesti. Jasno je spoznal, da ima njegovo delo univerzalen značaj ter je postalo kozmično žarišče, ki pa nima nobene povezave z križanjem. Ko smo že pri omenjanju križanja, naj poudarimo, da Baileyeva govori o petih posvečenjih, ki jih mora prejeti vsak, ki želi napredovati do popolnosti. Ta posvečenja se nanašajo na pomembne dogodke iz življenja Jezusa v Palestini, ki pa niso nič novega, temveč le odkrivanje zelo starih in okultni znanosti dobro poznanih, starodavnih misterijih. Posvečenja predstavljajo pot odrešenja, ki jo lahko doseže posameznik. V tem oziru vidimo, da so dogodki, ki so se zgodili pred

2000 leti pomembni predvsem za Kristusa, saj je preko njih napredoval in dosegel odrešenje. Ostali ljudje pa se ne odrešijo po Kristusu temveč po tem, da so tem posvečenjem odprti in se trudijo, da bi prejeli vseh pet in se odrešili. Odrešenje torej ne prihaja po osebi in zasluženju Kristusa, temveč je sad osebnega napora in prizadevanja. Avtorica vse to poskuša razlagati s svetopisemskimi teksti in dokazati pravilnost svojih trditev. Ob tem pa ne upošteva eksegetskih pravil, prav tako pa ni nikjer nobenega sledu o tradiciji, ki bi ji lahko pomagala pri razlaganju besedil Svetega pisma. Naprej poudarja, da Kristusov prvi prihod ni dosegel svojega cilja, zato je potrebno, da v novi dobi skupaj s sodelavci prenovi človeštvo. Zanimivo pri tem je poudarjanje, da je bil Kristus glavni akter dobe rib, ki bo prešla, ko se bo začela nova, vodnarjeva doba. Kristus, tako se zdi, je pomemben tudi za vodnarjevo dobo, čeprav avtorica govori o tem, da bo staro prešlo. Naslov knjige v angleščini govori o ponovnem pojavljanju Kristusa in iz tega sledi, da Kristus sploh ni odšel v nebesa, temveč, kot uči Baileyeva, živi v skritih področjih Himalaje. Od tam že deluje in vpliva na ljudi in ob sebi zbira učence, ki so mu pripravljene pomagati. Tem je izročil tudi molitev, ki je namenjena njegovemu ponovnemu pojavljanju in lahko sprosti ogromno energije, ki lahko spremenijo svet. Ob vsem tem pa prihajamo do srčike, ki nam odstre podrobno sliko o tem, kdo v resnici je Kristus, avatar nove dobe. Avtorica jasno uči dvojno obsevanje, ki je v naslednjem zaporedju: duh miru obseva Kristusa, Kristus pa je obseval učitelja Jezusa. Vidimo lahko, da je Kristus prav tako podrejen višjemu bitju, kot je bil Jezus, podrejen Kristusu, ki je deloval po njem. Poleg tega pa je Kristus še evolutivna moč, ki človeka vodi v božje kraljestvo. Kristus je torej neka moč ali energija, ki ima lahko več pojavnih oblik, in je prisotna v celotnem kozmosu, saj avtorica ugotavlja, da ni stvari, kjer energija Kristus ne bi bila prisotna. Najdemo jo v univerzumu, človeštvu ter končno v človeku, kjer pa je ta energija duša človeka. Poleg vseh petih posvečenj, je za človeka pomembno, da v sebi odkrije notranjega Kristusa in postane deležen velikega napredka v evoluciji in duhovnem spoznanju. Sad tega spoznanja Kristusa v sebi pa bo ustvarjanje božjega kraljestva na zemlji, ki bo pomenilo obdobje miru in ljubezni. Božje kraljestvo pa je posebej povezano z duhovno hierarhijo, ki ju avtorica na določenih mestih povezuje in govori celo o tem, da se bo kraljestvo uresničilo, ko bo duhovna hierarhija prisotna na Zemlji. Na nek način ima prav, gledano iz njenega učenja, saj je duhovna hierarhija sestavljena iz razsvetljenih ljudi, ki napredujejo v posvečenjih.

Kristus pa nikakor ne deluje sam, ampak ima ob sebi vsaj tri velike pomočnike. Prvi je Buda, ki predstavlja energijo svetlobe, potem avatar miru in avatar sinteze. Vsi delujejo kot energije, ki prehajajo na človeštvo. Učinek teh energij je povezan z ustvarjanjem nove dobe. Vsi tisti, ki so dojemljivi za takšne energije in se na njih odzovejo, se lahko pridružijo svetovnim služabnikom, ki se na Zemlji trudijo za ponovno Kristusovo pojavljanje.

Ob vsem tem pa moramo dodati še nekaj besed o bogu, ki ni oseba pač pa energija, ki deluje po treh središčih in prežema vse stvari podobno kot Kristus. Imenuje ga planetarni Logos in se pri tem naslanja na besede iz Apostolskih del (17,28): »v njem živimo, se gibljemo in smo«. Tukaj ni jasno, kakšna je razlika med enim in drugim, saj tako Kristus kot bog imata iste lastnosti in delujeta isto, vendar ju avtorica nikoli ne enači. Zanimivo je to, da kljub temu, da je energija boga vsepovsod prisotna, Kristus predstavlja osrednjo vlogo v novi dobi. Ko Baileyeva govori o bogu, večkrat uporablja izraze, ki niso popolnoma razumljivi. Zanimiv je izraz božji um za katerega se zdi, da pripada bogu ali vsaj božanskim bitjem, pa ga avtorica postavlja v človekovo srce. Poleg tega pa boga postavlja na Zemljo, kjer je združen z ostalimi velikimi duhovnimi bitji.

Samo delo, ki ga obravnavamo je napisano dokaj zapleteno in na nekaterih mestih celo nejasno. Vsekakor je veliko gradiva pobranega iz vzhodnih verstev, ki je pomešano s krščanskimi resnicami. Nekatera dejstva so povezana brez realne osnove, mnogi izrazi in resnice so popolnoma napačno predstavljene. Delo ni znanstveno utemeljeno in nima za seboj nobenega kompleksnega filozofskega ali verskega sistema, pač pa med seboj združuje ideje, ki po svoji naravi nimajo nič skupnega, ker so iztrgane iz svojega prvotnega konteksta.

4. PRIMERJAVA UČENJA BAILYEVE S KATOLIŠKIM NAUKOM O KRISTUSU

V naslednjem poglavju sledi soočenje katoliškega nauka o Kristusu z učenjem Baileyeve. Poglavje bo sestavljeno po izjavah, najprej izjava avtorice kateri sledi katoliški nauk.

4.1 Jezus je avatar. Jezus je Kristus, Božji sin

Navedeni sta dve izjavi prvo smo že spoznali, sedaj pa naj predstavimo še izjavo, ki je osnova Katoliškega nauka. Vsekakor moramo pri govorjenju o Kristusu najprej pogledati Staro zavezo in judovsko tradicijo, če hočemo spoznati pomen in značilnosti besede Kristus. Sam izraz ima svoje korenine v hebrejski besedi *mašiah* (gr. Christos), ki pomeni maziljenec. Beseda je bila najprej častni naziv za izraelske kralje. Maziljenje z oljem je znamenje, da maziljeni prejema Božjega duha (1 Sam 9,16; 10,1.10) in prevzema vlogo Jahvejevega namestnika v Izraelu. V molitvah, predvsem v psalmih, je lepo izražen pomen maziljenega kralja, kateri je najprej Božji sin, ki razodeva Božje zakone (Ps 2,7), ob tem uživa blagoslov Boga (Ps 45,3), Božje varstvo in zaščito (Ps 20,7). (Dofour 1980, 530) Izraelovo kraljestvo je propadlo in se nikakor ni moglo več ponovno vzpostaviti. Izraelci pa so kljub temu pričakovali vladarja, ki bi bil kot David, katerega so imeli za idealnega. Vzrok temu je Natanova prerokba v kateri prerok posreduje Božjo obljubo, da bo Davidov »prestol utrjen na veke« (2 Sam 7,16). Ko so ljudstvo odvedli v suženjstvo se je pričakovanje mesije preneslo na velikega duhovnika (Ag 2,20). Poleg tega pa moramo pogledati še v stoletje pred Kristusom, saj je v tistem času čutili poseben porast apokaliptične literature. V poznem judovstvu se pojavlja nebeški lik mesije kot »Sina človekovega«, ki bi se naj pojavil skupaj z Bogom ob koncu sveta na vesoljni sodbi. Še vedno pa je prisotno upanje v mesija, ki bo iz Davidovega rodu. Mesija bo pravičen, moder, močan, brezgrešen kralj, ki bo vladal kot želi Bog. (Rebić 1996, 239 – 242.)

Dogodki Nove zaveze se dogajajo znotraj tega pričakovanja mesije, ki pa v Jezusovem času nima več enoznačnega pomena. Pomen mesije je bil politično obarvan in mnogi so ga razumeli kot revolucionarja, ki bo rešil Izraelski narod rimske okupacije. Zato se Jezus ogiba tega izraza in ga v evangelijih ne slišimo iz njegovih ust. Dogodek v Cezareji Filipovi (Mr 8,27-33) nam pričuje, da so učenci že pred veliko nočjo izpovedali vero v Jezusa kot Kristusa. Jezus prepove učencem govoriti o tem, saj se je zavedal dvoumnosti pojma. (Turnšek 1999/2000, 72 – 73.) V Novi zavezi je tudi jasno izpričano dejstvo napačne interpretacije mesije, saj je bil deležen navdušenja množice, ki ga je hotela postaviti za kralja (Jn 6,15). Jasno pa je dejstvo, da se ne smemo popolnoma nanašati na starozavezni pomen mesije, ampak moramo pogledati nov pomen, ki mu ga je dalo krščanstvo in na nek način reinterpreteriralo ta pojem mesija. Evangeliji so nastali po veliki noči, po Kristusovem vstajenju, zato so zaznamovani s tem doživetjem. Mnogi pojmi in stvari, ki jih je prej učil in govoril Jezus so sedaj apostolom in prvim kristjanom zasijali v novi luči. Pojem mesija je v tej izkušnji gotovo dobil novo konotacijo in pomen. Rečemo lahko, da gre za kontinuiteto in hkrati tudi za diskontinuiteto. Predstave stare zaveze so vključene v dogodek Jezusa, hkrati pa so predstave o mesiji presežene in dopolnjene. Prvi korak v tem spoznanju in korigiranju zasledimo v tem, da mesija ni politični revolucionar in osvoboditelj, kakor tudi ni v dobesednem pomenu kralj, ki bi ponovno vzpostavil Davidovo kraljestvo. (Turnšek 1999/2000, 73 – 75.)

Pojmu mesija je potrebno dodati še izraz Božji sin, ki pa ni mišljen v smislu starozaveznih nazivov, ki so jih predevali Izraelskemu narodu, kralju ali pozneje pravičnim Izraelcem. Izraz Božji sin nastopa v vlogi označevanja nečesa globljega, samega bistva, ni zgolj naziv, ampak označuje ontološko resničnost Jezusa Kristusa. V evangelijih so Božje sinovstvo različno utemeljevali in razlagali. Evangelij po Marku govori o Božji epifaniji ob Jezusovem krstu, ko »se je zaslišal glas iz nebes: »Ti si moj ljubljeni Sin, nad teboj imam veselje« (Mr 1, 11). Evangelist Luka pa vidi Jezusovo sinovstvo v čudežnem spočetju od Svetega Duha (Lk 1,35). V Janezovem evangeliju je sinovstvo že bolj ontološko predstavljeno, jasno lahko razberemo edinstvo Očeta in Sina (Jn 10,30), ki pa se izraža kot medsebojno poznanje Očeta in Sina (prim. Jn 10, 15) ter kot skupno delovanje (Jn 15,17.19.20). (Kasper 1995, 197 – 201.) Najbolj konkretna in jasna pa je interpretacija Božjega sinovstva Jezusa Kristusa pri apostolu Pavlu. V

govoru o postavitvi evharistije (1 Kor 11,23), je zapisano: »To je moje telo za vas«, v tem besedilu nastopa kot osebek Bog, ki se predaja, daje. On predaja in izroča svojega sina ljudem v roke (Rim 4,25; 8,32). (Kasper 1995, 203) Poleg tega pa naj navedemo še dve kristološki himni v Pavlovih pismih Kološanom in Filipljanom. Prva himna govori o Kristusu kot »prvorojencu vsega stvarstva« (Kol 1,15), kar nakazuje Jezusovo sinovstvo že pred stvarjenjem sveta, hkrati pa je on tisti, po katerem in za katerega je bilo vse ustvarjeno (Kol 1,16). V himni lahko vidimo prvo teologijo Kristusovega odnosa z Bogom, saj je »prvorojenec«, rojen od Očeta, kot podoba nevidnega (prim. 1,15). Oče je torej tisti, ki ustvarja, Sin pa tisti po katerem se stvarjenje izvršuje. Druga himna izraža Kristusovo božanstvo preko izraza »ime« (Flp 2,9), ki v svetopisemskem kontekstu predstavlja resničnost osebe, ki to ime nosi. Ime označuje bistvo osebe, to kar oseba je v svojem najglobljem temelju. Ob tem imenu se bodo pripognila kolena (Flp 2,10), podobno kot pri preroku Izaiju govori Jahve: »meni se bo upogibalo vsako koleno, prisegal vsak jezik« (Iz 45,32). Ime dano Kristusu je ime, ki se je dajalo samo Jahveju. (Galot 1996, 77-81.)

V zgodovini Cerkve pa je vedno prihajalo do odstopanj in prerekanj bolj glede odnosa obeh narav (Božje in človeške), kot pa o tem, ali je bil Kristus Božji sin ali ne. Vedno je prihajalo do pretiravanj v razlaganju Kristusovega božanstva, tako so nekateri v Kristusu bolj poudarjali njegovo Božjo naravo in pri tem pozabili na človeško naravo (monofizitizem). Arij je učil, da Kristus ni večni. Pravi, da je bil čas, ko sina ni bilo (arijanizem). Spet druga smer pa je zagovarjala dejstvo, da je imel Jezus zgolj navidezno, dozdevno telo (docketizem). Nestorij pa je poudarjal, da sta v Kristusu dve osebi – Božja in človeška, ker je namreč drugače pojmoval pojem narave (nestorianizem). Cerkev je na vse napačne razlage in nauke odgovarjala s koncili, kjer se je izkristaliziran nauk o Jezusu. (Strle 1997, 89-91.)

Danes bi na kratko lahko povzeli nauk o Kristusu, kot Božjem Sinu, po Katekizmu Katoliške Cerkve in sicer:

- »Božji sin označuje edinstveno in večno razmerje Jezusa do Boga. Jezus je edinorojeni Očetov sin in Bog sam« (KKC 454).

- »Učlovečenje Božjega sina ne pomeni, da je Kristus delno Bog in delno človek. Postal je resnično človek in ostal resnično Bog« (KKC 464).
- »Šele po Jezusovem vstajenju se njegovo Božje sinovstvo pokaže v mogočnosti njegove povečane človeške narave« (KKC 445).
- »Znamenja, ki jih je Jezus delal, pričujejo, da ga je poslal Oče. Ta znamenja vabijo k veri v Jezusa. Čudeži torej krepijo vero v tistega, ki izvršuje dela svojega Očeta: izpričujejo, da je Božji sin« (KKC 548).
- »Resnica o Jezusovem božanstvu je z njegovim vstajenjem potrjena. Vstajenje križanega je dokazalo, da je bil res »Jaz Sem«, Božji sin in Bog sam« (KKC 653).

4.2 Duh obseva Kristusa, kot je Kristus obseval mojstra Jezusa

Misli Baileyeve o obsevanju ne moremo nikakor postaviti v okvir Katoliške kristologije. Kot prvo lahko ugotovimo, da je glavni protagonist vsega dogajanja duh, ki dejansko opravlja svoje delo. Tako Kristus, kot mojster Jezus, sta samo orodje delovanja neke višje sile, ki ju drži popolnoma pod svojo oblastjo. Nadalje je izraz obsevanje dokaj nejasen in so možne široke razlage in ugotovitve, ki pa dejansko ne povedo ničesar o sami osebi Kristusa. Če je nekdo od nekoga obsevan to najprej pomeni, da je »obsevanec« v podrejenem položaju. Pomeni pa tudi razliko, namreč tisti, ki je obsevan nima substancialno nič skupnega s tistim, ki obseva. Sta popolnoma različna po svojem bistvu. Kar bi lahko bilo obema skupno je isti cilj in namen delovanja. Ob tem pa bi lahko prišli do zmotnega mišljenja, da je Sveti Duh tisti, ki se na nek način odraža v delovanju Kristusa in je glavni akter odrešenja.

Trditev o obsevanju ne izhaja iz razodetja, zato lahko ob bok tej izjavi postavimo nauk o sveti Trojici, ki ga je Cerkev spoznala iz razodetja. Vsekakor pa ni moč govoriti o obsevanju v smislu, ki je izven odnosov v sv. Trojici in v smislu žarčenja. Prav tako je pomembno pri govorjenju o Kristusu, da ga vidimo znotraj svete Trojice, ki je bistveno

povezana med seboj. Kristus je oseba svete Trojice, ki je skupnost ljubečih odnosov. Pri tem je najboljše, da se ozremo na klasičen nauk o Trojici, ki ga najdemo pri Tomažu Akvinskemu.

Nauk o sveti Trojici lahko na kratko povzamemo v petih točkah. Prva točka nauka je eno bistvo troedinega Boga, ki ga razlaga kot edinost treh, kar pomeni, da je troosebni Bog edinost v bistvu in trojnost glede na osebe. Edinost je v identiteti bistva, to pomeni, da v Trojici ni nobene delitve ali ločevanja. Druga točka govori o dveh izhajanjih v Bogu, ki jih je treba razumeti v smislu duhovnih procesov, ki niso enaka izhajanju na materialnem področju, kjer vzrok povzroči zunanji učinek. Pri tem izhajanju dejavnost ostaja v tistem, ki deluje in ni ločeno od njega. Dve izhajaji, tako Tomaž, sta spoznanje in hotenje. Iz Božjega spoznanja izhaja v njem Beseda, to pa lahko imenujemo tudi rojstvo. Iz Božjega hotenja pa izhaja Ljubezen v Bogu, ki pa ni rojstvo, ker je ljubezen nagnjenje do nečesa. Tomaž nadaljuje v tretji točki z govorom o treh osebah v enem Bogu in prevzame Boecijevo definicijo osebe: Oseba je individualna substanca duhovne narave. Osebe v Bogu so odnosi, ki v Božji naravi samostojno bivajo, različnost oseb pa izhaja iz različnosti odnosov med temi osebami. S tem pa pridemo k četrti točki Tomaževega nauka o Trojici, ki pravi, da so v Bogu štirje odnosi. Ti odnosi so: očetovstvo, ki je oseba Očeta; sinovstvo, ki je oseba Sina; izhajanje, ki je oseba Svetega Duha in skupno dahnjenje, ki ne utemeljuje nobene osebe in sodi k Očetu in Sinu. Končno Akvinski našteje še pet lastnosti v Bogu, ki so nerojenost, očetovstvo, sinovstvo, skupno dahnjenje in izhajanje. Poleg teh lastnosti pa ima še vsaka oseba svoje drugotne lastnosti. Tako pripada Sinu lastnost Besede in podobe, ki pa označujeta to, kar je lastno Sinu in ne Božjemu bistvu. Zato, Tomaž, to nista lastnosti Očeta in Svetega Duha. (Lah 2001, 150-153.)

Iz tega lahko razberemo, da ni moč govoriti o Kristusu in njegovi osebi zunaj sv. Trojice. Kristus je v Trojici povezan s prvo in tretjo osebo na bistven način in ga ne moremo ločevati ali izločiti iz tega občestva. To je občestvo enakih oseb, kjer ni ena podrejena drugi, ampak so vse med seboj združene v dialogu ljubezni. Govorjenje o Kristusu mora biti hkrati tudi govorjenje o Trojici, ki kot občestvo ljubezni in dialoga predstavlja enega Boga, ki želi človeka odrešiti in pripeljati k sebi.

4.3 Kristus je evolutivna moč. Kristus je pot, resnica in življenje

Baileyeva hoče s to misljo izraziti predvsem dve dejstvi, ki ju vidi. Najprej to, da ta moč omogoča duhovno spoznanje, po katerem človek napreduje in v tem lahko doseže isto stopnjo kot jo ima sedaj Kristus. Drugič pa dejstvo, da se ta evolutivna moč sproži šele takrat, ko človek v svoji notranjosti prepozna Kristusa. To spoznanje omogoča razvoj božanstva v človeku. Razvoj napreduje le toliko, kolikor si človeka prizadeva odkriti Kristusa z različnimi metodami. Kdor ne spozna v sebi Kristusa, ne more napredovati po razvojni poti, kar pomeni, da se ne more odrešiti. Podobno uči tudi Benjamin Creme, ki evolucijo pojmuje kot »proces poduhovljenja materije; odstranjevanje slepil in utvar, ki na koncu privede do kozmične zavesti«. (Creme 1998, 70) Pomeni vračanje človeka v tisto, kar je nekoč že bil, v svet duhovnega, v božanstvo.

Vidimo lahko, da je v ospredju samoodrešenje, ki si ga človek pridobiva najprej s spoznanjem notranjega božanstva, potem pa z različnimi metodami in posvečenji, ki pomenijo napredovanje. Kristus je torej model po katerem se zgledujemo, ali pionir, ki je med prvimi prehodil pot duhovnega razvoja in nam je kot vzgled, ki ga lahko tudi sami dosežemo ali celo presežemo. Kristus kot odrešenik nima posebne vloge. Spoznanje notranjega božanstva pa je odvisno predvsem od vsakega posameznika in njegove odprtosti do duhovnega dogajanja v njem samem. Dovolj je torej že spoznanje Kristusa v sebi. Ob tem pa se postavlja pomembno vprašanje, kaj pa je z ljudmi, ki so živeli mnogo let pred Kristusom in niso mogli dobiti jasnega spoznanja o notranjem božanstvu. Vrednost križa in vstajenja je minimalizirana na zgolj napredovanje na lestvici duhovne evolucije, ki nas vodi v božanstvo. Kristus je torej neka notranja podlaga ali predispozicija, ki je prirojena vsakemu; lahko bi rekli, da je to »duhovni genski zapis« v človeku. Kristus je po učenju Baileyeve sicer božanstvo, vendar z pomembnimi razlikami, njegovo božanstvo je sad njegovih dejanj in naporov, je nekaj, kar je on dosegel s svojimi močmi. Katoliška kristologija pa jasno uči, da je Jezus ontološko Bog, v njem se nam je Bog razodel v govorici, ki jo ljudje razumemo, v njem je Bog spregovoril kot človek. V svojem najglobljem jedru je Kristus Bog in človek. Koncil v Kalcedonu je leta 451 izjavil, da je Kristus »isti popoln v božanstvu in popoln v človečnosti, resnično Bog in resnično človek, obstoječ iz razumne duše in iz telesa. Prav isti je istega bistva z Očetom po božanstvu in istega bistva z nami po človečnosti«.

(Strle 1997, 178) K temu razmišljanju naj dodamo besede iz Janezovega evangelija, kjer se Jezus sam označi kot pot, resnica in življenje. Oglejmo si pomen in vsebino Jezusovih besed: »Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače kot po meni« (Jn 14,6) ter jih predstavimo, kot jih obravnava sodobna eksegeza. (Stare 59(1999), 1, 33-49.) V Janezovem evangeliju zasledimo obliko »jaz sem«, kar nekajkrat in spominja na strozavezne epifanije Boga. Vsekakor ima naše besedilo najprej temelje v stari zavezi, saj je pisatelj domač s starozavezno tradicijo in zakoreninjen v njenem izročilu. Beseda pot se v Stari zavezi pojavlja v treh oblikah in sicer kot geografski pojem, v pomenu človekovega življenja (Iz 40,27; Ps 37,5) ali pa v pomenu človekovega vedenja (2 Mz 18,20; Job 21,31). Resnica predstavlja v starozaveznem izročilu trdnost, stalnost in zanesljivost. Na več kot na polovici mest se pojavi kot lastnost Boga, izraža pa tudi Božjo voljo in postavo (Ps 86,11). Beseda življenje se uporablja v povezavi z Bogom, ljudmi in živalmi, ne pa z rastlinami, ker ta niso živa bitja. Bog je označen kot živi Bog. Življenje pa je tudi posledica odrešenjskega delovanja Boga in je dar, nikakor pa ni samoumevna lastnost človeka. Če se ozremo na sam širši kontekst besedila v Janezovem evangeliju, moramo upoštevati sklop poglavij od 13 do 17, ki zajemajo temo Jezusovega slovesa od učencev. Ožji kontekst (Jn 14,1-14) pa predstavlja njegov dialog z učenci. Jezus govori o svojem odhodu in o tem, da učenci poznajo pot. Tomaž ga sprašuje, o poti, ki se zdi, da je učenci ne poznajo. Sledi Jezusov odgovor, ki so obravnavane besede (Jn 14,1-7). Jezus odgovori na Tomaževo vprašanje v obliki epifanijskega vzorca »jaz sem«, kjer vidimo, da se objekt iskanja spremeni v subjekt; pot je Jezus sam. S svojim odgovorom samo utemelji svojo trditev, ki jo je podal v v.4, da poznajo pot. Pri tem je pomembno, da se ustavimo pri pomenu posameznih besed, ki jih le-te imajo v Janezovem evangeliju. Tema poti je prisotna v celotnem evangeliju, saj Jezus govori o svoji poti od Očeta, k Očetu in o prihodu Duha Tolažnika in končno so tudi učenci na poti. Beseda resnica se pojavi že v prologu (1,14) in je tam povezana z inkarnacijo Besede. V velikoduhovniški molitvi (Jn 17,17) je »Beseda« (logos) identificirana z resnico. Samo enkrat pa nastopi ta beseda kot Jezusova samooznačitev in sicer v 14,6. Življenje je beseda, ki se bolj nanaša na večno življenje. Tudi ta beseda se pojavi že v prologu (Jn 1,4) v povezavi z »Besedo« kot luč ljudem. Jezus ni le posrednik življenja; on je življenje. V drugem delu šeste vrstice je samooznačitev razložena in nam razodeva resnico, da je dostop do Očeta mogoč le po Jezusu. On je edina pot do Očeta. Verujočemu je po Jezusu omogočen dostop do Očeta.

To misel je mogoče razložiti tudi s simbolom pretrganega zagrinjala v templju (Mt 27,51; Mr 15,38; Lk 23,45). Zagrinjalo je ločevalo sveto od presvetega v templju, z Jezusovim odrešitvenim dejanjem na križu, pa je odprt dostop do presvetega, do Boga, ampak samo preko Kristusa.

Bog se nam je razodel v osebi Jezusa iz Nazareta in samo po njem lahko pridemo do Očeta. Kristus je garant tega, da smo v odnosu z živim Bogom in ne s kakšno našo projekcijo, ki je plod naše ustvarjalne domišljije in predstavlja boga po naših merah.

4.4 Kristus je v človeku kot duša. Arijeva zmota

Izjava Baileyeve je v krščanstvu poznana kot Arijeva zmota, podobno pa je zagovarjal tudi Apolonij iz Laodiceje. Duhovnik Arij je deloval v Aleksandriji, bil je prepričljiv pridigar: Spor se je začel okrog leta 318, ko je prišel v nesporazum s škofom glede nauka. (Dowley 1992, 164) Pri njem razlikujemo dve zmoti, trinitarično v kateri uči, da Kristus-Logos ni Bog temveč najvišja Božja stvar. To pomeni, da je bil Logos ustvarjen od Boga kot vse ostalo. To pa pomeni, da je bil čas, ko Sina ni bilo. (Nadrah 1984, 320) Arij uvršča sina med ustvarjena bitja, hkrati pa ustvari poseben red v katerega spada samo Kristus. Sin je na bitno nižji ravni kot Oče in je v sredi med Očetom in stvarstvom. (Pojavnik 1984, 2) Druga zmota je kristološka in trdi, da je bil Logos v človeškem telesu namesto duše. Delovanje duše v človeku je zamenjal Logos. Po tem nauku Kristus ni popoln človek, ker je človek celota telesa, duše in duha; tudi ni popoln Bog, saj je ustvarjen od Očeta in je na nek način omejen na grškega demijurga. Cerkev je ta nauk obsodila na koncilu v Niceji leta 325 in poudarila, da sta Oče in Sin enega bistva ter uvedla izraz homoousios, ki želi poudariti enakost med Očetom in Sinom. (Nadrah 1984, 320) Podobno je govoril in učil Apolinarij, ki je bil sicer oster nasprotnik Arija. Apolinarij se je oprl na platonsko trihomijo, ki deli človeka na telo, življenjsko počelo in duhovno dušo. Učil je, da je Božji Logos stopil na mesto duhovne duše. Apolinarij je Kristusa razumel kot eno osebo in pri tem zagovarjal, da če bi privzel človeško naravo bi ne bil več eden. Držal se je načela, da dve popolni stvari ne moreta postati eno. Božja vsemočnost pa lahko dve popolni naravi združi v eno osebo. Kristusa je pojmoval kot negrešljivega in če bi prevzel dušo ter s tem svobodno voljo in

možnost, da greši, ne bi bil Bog. Zato je zagovarjal stališče, da mora duhovno dušo zamenjati Božji Logos. To zmoto so prvič zavrnili na koncilu v Niceji, leta 325 in nato na drugem koncilu v Carigradu, leta 381. (Nadrah 1984, 324-325.)

Za Arija je bila nesprejemljiva ideja o rojstvu božanstva, zato Sin ne more biti Bog v pravem pomenu besede, ker je rojen. Vidimo lahko, da gre za gnosticizem, ki ima za podlago platonistično razmišljanje. Na koncilu v Niceji so bili koncilski očetje pred težko nalogo; sprejeti helenizacijo vere, ki se skriva za učenjem Arija ali pa sprejeti vero kot nekaj, kar ne moremo natančno filozofsko opredeliti z nobenim sistemom. Poleg tega pa so morali izbrati primerne izraze, ki bi lahko izrazili vero, ki trdi, da je Jezus Božji Sin. Koncil je svoje dogmatične zaključke izrazil tako, da je najprej opredelil Sina kot tistega, ki je z Očetom iste substance. Za to resnico so uporabili izraz *homoousios*, ki pomeni isto bistvo ali substanca. Besedilo koncila takole podaja to resnico: »...Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga, rojen, ne ustvarjen, ki je enega bistva z Očetom (*homoousios* to Patri)..«. (Strle 1997, 155) »Rojen, ne ustvarjen...« (Strle 1997, 155), pa je druga točka koncilске definicije, ki zavrača Arijev nauk, da Bog ne more biti rojen, seveda je pri tem potrebno upoštevati dejstvo, da je Arij razumel rojevanje kot bistvo Boga. Koncil s tem izrekom poudarja enotnost Očeta in Sina, kajti vse kar je ustvarjeno je po biti različno od Očeta. Izraz »rojen« pa ne gre razumeti v smislu materialnega rojstva, ampak v analognem pomenu. Se pravi po podobnosti, gre za duhovno rojevanje v Bogu. (Turnšek 1999/2000, 124-128.) Atanazij se je zelo boril proti Ariju in mu očita, da uničuje krščanstvo. »Svoje stališče Atanazij argumentira takole: če je Sin ustvarjen v času, Bog ni Oče od vekomaj. Če Jezus Kristus ni Bog, potem nam ne more zagotoviti odrešenjskih dobrin, namreč občestva z Bogom, pobožanstvenja in nesmrtnosti. Ime Sin vključuje pojem spočetja; spočet biti, pomeni izhajati iz Očetovega bistva. Božji Sin tako ni Očetova stvar, ampak ima z Očetom skupno polnost božanstva. Spočetje Sina iz Boga je treba primerjati s sevanjem žarkov iz sonca ali izhajanjem misli iz duše«. (Lah 2001, 144-145.)

4.5 Jezus dobi spoznanje in izgubi lastno bit. Jezusova vednost in ontologija biti

V določenem trenutku je bil Kristus, kot pravi avtorica, deležen velikega spoznanja Božjega načrta. Zaradi obširnosti razodetja to ni prešlo v njegov um ampak v zavest njegove duše. Spoznal je tudi globljo bit božanstva in pri tem izgubil lastno bit.

Jezus Kristus je po učenju katoliške dogmatike pravi Bog in pravi človek (Strle 1997, 178), zato v njem ne more biti prej in pozneje v smislu poznavanja Božjega načrta ali božanstva kot takega. Ne moremo trditi, da je bil čas ko Jezus ni imel spoznanja o svojem poslanstvu in svoji osebi. Cerkevno učiteljstvo govori o štirih stavkih glede Jezusove osebe in njegovega poslanstva. Ti stavki nam pomagajo razumeti Jezusa in so hkrati katoliški odgovor na učenje Baileyeve.

»Jezusovo življenje pričuje, da se je Jezus zavedal svojega sinovskega odnosa do Očeta. V Jezusovem ravnanju in njegovih besedah, kjer smo priča ravnanju in besedam popolnega služabnika, je vključena avtoriteta, ki presega avtoriteto nekdanjih prerokov in ki pripada samo Bogu. Jezus je to neprimerljivo avtoriteto zajemal v svojem posebnem odnosu do Boga, katerega naziva »moj Oče«. Zavedal se je, da je edini Božji sin in da je v tem smislu on sam Bog«. (CD 33, 9) Prvi stavek torej jasno poudarja, da je Božje sinovstvo v središču apostolskega oznanjevanja (Rim 1,1.3.9; 2 Kor 1,19). Označevanje Boga za Očeta pa izhaja iz Jezusa samega, tako ga naslavlja v molitvi (Mr 14,36). Pri molitvi je pomembna tudi razlika, ko Jezus sam moli uporablja besedno zvezo »moj Oče« (Lk 11,2), ko pa uči učence pa govori »vaš Oče« (Mt 11,25). Klicanje Boga kot Oče vključuje zavest, ki jo je Jezus imel v odnosu do Boga, o svoji Božji avtoriteti in poslanstvu. Zaveda se torej, da je Sin v edinstvenem pomenu. Prva Cerkev je prav na tej Jezusovi zavesti o sinovstvu razglašala Jezusa kot Božjega sina. (CD 33, 9-10.)

»Jezus je vedel za cilj svojega poslanstva: da oznani Božje kraljestvo in ga napravlja že zdaj navzočega v svoji osebi, svojih dejanjih in svojih besedah, tako da bi bil svet spravljen z Bogom in prenovljen. Svobodno je sprejel Očetovo voljo; da da svoje življenje za odrešenje vseh ljudi; vedel je, da ga pošilja Oče, naj streže in naj da svoje

življenje za mnoge«. (CD 33, 10) Oznanjevanje apostolov vključuje tudi soteriološki pomen, ki predstavlja Kristusov prihod za naše rešenje in dviganje človeka k Bogu. Vso pridiganje sloni dejansko na Jezusovi zavesti o sebi in svojem poslanstvu. Jezus je razodeval namen svojega prihoda, ki je v tem, da kliče grešnike (Mr 2,17), išče in rešuje izgubljeno (Lk 19, 10). To poslanstvo pa ni nekaj, kar bi prišlo od zunaj v njega, temveč je njemu lastno, to poslanstvo je vse njegovo življenje (Jn 4,34; 5, 30 ;6,57). Kar on dela in govori, so dejanja in dela njegovega Očeta (Jn 3, 34; 9,4). Zavest o poslanstvu pa vključuje tudi zavest o preeksistenci, saj je poslanstvo podaljšanje tega predobstoja. Kot človek samo prenaša ta večni odnos do Očeta v človeško govorico. Vse to pa predpostavlja sredništvo Svetega Duha, že Jezusovo bivanje je rezultat delovanja Duha. Sam se zaveda, da ga pri njegovem delovanju vse do križa spremlja in vzdržuje Sveti Duh. Vse to dogajanje pa se vrši v kenozu Božjega Sina, ki si noče pomagati z nebeškimi silami (Mt 26,53), temveč hoče rasti kot človek, kar pa ne izključuje dejstva, da je Jezus vedel za Očetov načrt (Jn 16,30; Mt 11,27). (CD 33, 11-12.)

»Da bi uresničil svoje odrešensko poslanstvo, je Jezus hotel, z ozirom na Božje kraljestvo, zbrati ljudi in jih sklicati okrog sebe. S tem namenom je Jezus izvrševal konkretna dejanja, ki jih je, če jih vzamemo v njihovi celoti, mogoče razlagati samo kot pripravo na Cerkev, ki je bila nato dokončno vzpostavljena ob velikonočnih in binškoštnih dogodkih. Treba je torej reči, da je Jezus hotel ustanoviti Cerkev«. (CD 33, 13) Tretji stavek govori o tem, da Cerkev ni mogoče ločiti od Kristusa, saj je on počelo življenja in rasti Cerkve. Jezus je za časa svojega življenja ljudi klical, naj vstopijo v Božje kraljestvo. Kal in začetek tega kraljestva pa je skupina tistih, ki jih je Jezus sklical okrog sebe, on sam pa je pastir te črede (Mr 14,27; Jn 10,1-29). Tukaj seveda ni mišljena Cerkev v vseh vidikih in z vsemi institucijami, ki so se polagoma razvile. (CD 33, 13-14.)

»Zavest, ki jo ima Jezus, da ga je Oče poslal za odrešenje sveta in zato, da zbere vse ljudi v Božje ljudstvo, skrivnostno vključuje ljubezen do vseh ljudi, tako da vsi lahko rečemo: Božji sin me je vzljubil in daroval zame sam sebe (Gal 2,20)«. (CD 33, 15)

Zadnji stavek govori o Jezusovem zavestnem darovanju svojega življenja za nas (Rim 5,8; Tes 5,10), ta ljubezen pa doseže svoj vrhunec v zadnji večerji, pri kateri se sam žrtvuje (Lk 22,19). Njegova služba, vsem nam, je izraz velike ljubezni do Boga in do

bližnjega. Zato so v središču naše vere vključeni vsi ljudje v tisti ljubezni, s katero je Bog ljubil svet. Ta ljubezen pa pomeni darovanje lastnega sina za vsakega človeka. (CD 33, 15-17.)

Ko Baileyeva govori o Kristusovem spoznanju globlje »biti« božanstva poudari, da je ob tem spoznanju Kristus izgubil lastno bit. Z vprašanjem »biti«, »bivajoče« in »bistvo« se ukvarja filozofski sistem ontologija. To je sistem, ki omogoča najboljšo ponazoritev verskih resnic. Teologija se opira na ontologijo predvsem, ko skuša poglobiti določena vprašanja, ki zadevajo vprašanje bivanja, vprašanje Boga in zakramentov. Z ontologijo bomo skušali predstaviti pomen »biti«, ki je hkrati tudi odgovor na učenje Alice Bailey. Pri tem odgovoru se bomo v veliki meri naslanjali na Tomaža Akvinskega. Naš govor o »biti« naj se začne najprej s kratko razlago tega pojma. Janez Janžekovič »bit« utemeljuje kot tisto, »kar stori, da stvari so in bivajo. Bit je to po čemer stvar je«. (Janžekovič 1981, 27) Rečemo lahko, da je »bit« izvorno dogajanje, ki je tesno povezano z bivajočim vendar različno od njega. Bit utemeljuje bivajoče in samo ni bivajoče. (Klun 2002, 28-29.) Bivajoče pa je »vse, kar na kakršen koli način je ali bi moglo biti, vse, kar je nekaj in ne prazen nič«. (Janžekovič 1981, 28) Zgoraj navedene razlage lahko podkrepimo še z nekaterimi mislimi iz Tomaževe ontologije. Bivajoče je deležno »biti«; nekaj obstaja, ker mu je dana »bit«. Za vse kar biva, za bivajoče torej velja, da ima »bit«, tako Tomaž, ki ob tem razlikuje še vse ustvarjeno bivajoče, kateremu je »bit« dana in Boga, ki je »bit« sama. »Bit« je zanj nekaj dejavnega, kar se vedno dogaja. Bivajoče pa je, ker mu je »bit« dana. (Klun 2002, 28-30.) Ob tem pa je že jasno, da izguba »biti« pomeni ne-obstoj in ne-bivanje. Če je Kristus ob tem spoznanju izgubil lastno bit pomeni, da je prešel v bit božanstva, v neko celoto, kjer ni več posameznika. Vse to pa spominja na gnosticizem, ki je zagovarjal idejo, da so pred vekovi v ta svet padli eoni ali delčki božanstva, ki težijo po tem, da se vrnejo v tisto praenost ali celoto iz katere so padli. Pomeni, da se množstvo teh eonov na koncu spet zlije v celoto, kjer ne obstaja več noben posamezen eon. (Tröger 2001)

4.6 Jezus živi na Zemlji. Vnebohod in nebesa

Trditev Baileyeve, da Jezus živi na Zemlji, nikakor ne moremo povezati s katoliško kristologijo. Apostolska veroizpoved, kakor tudi Nicejsko-Carigrajska veroizpoved vsebujeta člen, ki pravi, da je Kristus, potem, ko je vstal od mrtvih, šel v nebesa. Tako apostolska: »...tretji dan od mrtvih vstal; šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsemogočnega...« (Strle 1997, 911), podobno pa tudi Nicejsko-Carigrajska: »...tretji dan je od mrtvih vstal, po pričevanju Pisma. In je šel v nebesa, sedi na Očetovi desnici...«. (Strle 1997, 250) Vera Cerkev tudi tukaj temelji na svetopisemskih poročilih, ki jasno izpričujejo, da je Jezus šel v nebesa (Mr 16,19; Jn 20,17; Apd 1,9-11). Od trenutka vstajenja je bilo Jezusovo telo poveličano, njegova prikazovanja so zato vedno spremljana z identifikacijo vstalega s križanim, da so ga učenci lahko spoznali. Vnebohod pomeni »vstop Jezusove človeške narave v Božjo slavo« (KKC 659) in hkrati »označuje prehod iz ene poveličanosti k drugi« (KKC 660). Zadnja stopnja je tesno povezana s prvo, ki predstavlja učlovečenje, saj tudi Jezus sam poudarja: »Nihče ni šel v nebesa, razen tistega, ki je prišel iz nebes, Sina človekovega« (Jn 3,13). S tem svojim dejanjem pa je končno odprl dostop do Boga vsakemu človeku (KKC 661). Člen veroizpovedi vsebuje tudi izraz »sedi na Očetovi desnici«, kar pomeni predvsem slavo in čast božanstva, kamor je sedel sedaj Božji Sin v poveličanem telesu, čeprav je bival pred vsemi časi kot Bog (KKC 663). Pomenljivo je besedilo hvalospeva, ki ga molimo pri mašah na dan praznika Gospodovega vnebohoda: »Kot zmagovalec nad grehom in smrtjo se je dvignil v nebesa. Z občudovanjem gledajo angeli srednika med Bogom in nami, sodnika sveta in Gospoda vsega stvarstva. Ni nas zapustil v naši človeški bedi, temveč daje udom svojega telesa upanje, da bomo prišli tja, kamor je odšel on, naša Glava in začetek«. (Rimski misal 1979, 286) Resnica, da bomo tudi mi prišli tja, kjer je Kristus, se najlepše izrazi v Marijinem vnebovzetju. V njej je že dopolnjeno to, kar molimo v hvalospevu, v tem je naše upanje, da bomo tudi mi prišli tja, kjer je Kristus. Ona je že v polnosti deležna tega, kar nam je zaslužil njen Sin. »Ko je presveta Devica Marija izpolnila tek zemeljskega življenja, je bila s telesom in dušo vzeta v nebeško slavo, kjer je že deležna slave vstajenja svojega Sina in anticipira s tem vstajenje vseh udov njegovega telesa« (KKC 974).

4.7 Mnogi so že doživeli vstajenje. Drugi Kristusov prihod in vstajenje teles

Pri tem se Baileyeva naslanja na stare egipčanske, grške in rimske bogove, predvsem na Adonisa in Ozirisa. Ob tem pa poudarja, da Jezusovo vstajenje ni nič novega, to so dosegli že mnogi pred njim. Adonis je grško-rimski bog rastlinstva, umrljivi bog in bog vstajenja. Ubil ga je ljubosumni Ares, ki je hotel imeti Afrodito samo zase, čeprav je ona ljubila Adonisa. Po njegovi smrti je Afrodita prosila Zevsa naj ji mrtvega ljubimca obudi. Zevs ji je željo izpolnil. Tako Adonis jesen in zimo preživi pri boginji podzemlja, spomladi pa naj bi se vedno znova vračal k Afroditi. (Bellinger 1997, 15)

Temu ob bok je potrebno takoj jasno poudariti, da gre za bistvene in neprimerljive razlike. Najprej dejstvo zgodovinskosti oseb. Adonis je mitološko bitje, ki nima nobene realno-zgodovinske podlage. Tudi njegovo vstajenje ni zgodovinsko dejstvo, bolje rečeno nimamo nobenih materialnih ali zgodovinskih dejstev, ki bi govorila o tem. O njegovem vstajenju izvemo le iz mitologije. Kristus pa je oseba, ki je živela, njegova zgodovinskost je sedaj že jasno izpričana, čeprav so se kdaj v zgodovini pojavile težnje, da gre zgolj za mit. Zasledimo dve glavni veji o začetkih krščanstva in o zgodovinskosti osebe Jezusa Kristusa. Prva je kritična veja, ki sicer potrjuje, da je na začetku krščanstva človek izrednih lastnosti in sposobnosti in nič več. Cerkev in evangeliji pa so ga postopoma naredili za Boga. Mitična podmena pa govori o tem, da na začetku krščanstva ni bilo človeka ampak legenda ali mit, ki je celo predkrščanski. Jezus je plod domišljije, da bi neki starodavni legendi dali obliko. Mitologi torej trdijo, da je bil na začetku krščanstva mit, osebe pa ni bilo. (Messori 1982, 99-102.) Vse te podmene so danes že presežene, tako z vidika napisanih evangelijev, ki so jasna priča najprej vere prve Cerkve in priča refleksije dogodkov Jezusovega življenja po njegovem vstajenju. Prav tako je na področju arheologije prišlo do novih odkritij, ki jasno kažejo tudi na točnost in doslednost evangelistov. Tako so leta 1962, na območji nekdanje Cezareje ob morju, našli marmornato ploščo, ki je datirana vsaj tristo let pred Kristusom, in ima napisano ime mesta Nazaret. Leta 1961 so na razvalinah istega mesta našli apnenčasto ploščo, kjer zasledimo ime Poncij Pilat, za katerega so nekateri do takrat mislili, da je izmišljena oseba. (Messori 1982, 186-187.)

O tem bi se dalo še mnogo napisati, ampak naj bo to dovolj, ker se želimo bolj posvetiti vprašanju vstajenja. Jasno je dejstvo, da je bil Jezus križan in položen v grob, po njegovi smrti, pa začnejo učenci oznanjati, da ga je Bog obudil od mrtvih in se jim je živ prikazoval (1 Kor 15,11; Apd 2,32). Če pogledamo učence na veliki petek in soboto jih opazimo kot prestrašene in zbegane. Na prvi dan v tednu pa se je med njimi nekaj zgodilo, kar jih je utrdilo in naredilo oznanjevalce. Prvo kar zasledimo v poročanju o vstajenju je prazen grob (Mt 28,1-10; Mr 16,1-8), ki pa ne more biti dokaz Jezusovega vstajenja, saj bi lahko njegovo truplo odnesli učenci; prav tako ne bi mogli v Jeruzalemu oznanjati, če očitno dejstvo praznega groba ne bi bilo vidno. Tisto, kar pričuje o resničnosti vstajenja, so Jezusova prikazovanja, ki pojasnjujejo, zakaj njegovo truplo ni več v grobu. Priče prikazovanj jasno opisujejo, da se jim je telesno in otipljivo prikazal, po njegovih ranah pa so spoznali, da je to Jezus – križani (Jn 20,27). (Štrukelj 2003, 470)

O vstajenju lahko najprej ugotovimo dejstvo, da to ne pomeni vrnitve v prejšnje življenje, kakor je to v primeru svetopisemskih obuditev (obujenje mrtvega Lazarja, Jn 11,38-44). Vstajenje označuje novo stvarjenje, novi način bivanja. Sveto pismo govori o vstajenju kot dejavnosti Boga, saj veruje, da je Bog gospodar nad življenjem in smrtjo (Rim 6,4; Ef 1,19). Vstajenje, kot dejavnost Boga, razodeva tudi Boga samega kot tistega, ki ima oblast nad življenjem in smrtjo, hkrati nam je v tem razodel svojo zvestobo v ljubezni in se identificiral z Jezusom in njegovo stvarjo. Ob tem se velja ustaviti ob najstarejšem oznanilu o Kristusovem vstajenju, ki ga najdemo v Pavlovem pismu Korinčanom. (Turnšek 1999, 127-129.) Besedilo pravi takole:

»Izročil sem vam predvsem to, kar sem sam prejel: Kristus je umrl za naše grehe, kakor je v Pismih. Pokopan je bil in tretji dan je bil obujen, kakor je v Pismih. Prikazal se je Kefu, nato dvanajsterim« (1 Kor 15,3-5).

Najprej jasno vidimo, da se Pavel naslanja na tradicijo in govori samo to, kar je prejel. Oznanilu o Jezusovi smrti takoj doda tudi odrešenjski pomen smrti, ki je v tem, da je »umrl za naše grehe«. Naslednji stavek pomeni le potrditev Jezusove smrti, pokop pomeni v judovstvu konec človekove dejavnosti. Poročilu o smrti sledi oznanilo vstajenja, ki najprej pove, da se je »tretji dan« zgodilo vstajenje. Vendar pa to ni zgolj

časovna omejitev, ampak teološki izraz tega, kar najdemo pri preroku Ozeju, ki govori o rešitvi pravičnega po treh dneh (Oz 6,2). Tukaj želi oznanilo poudariti predvsem Božji odrešilni poseg, ki rešuje pravičnega. Ko Sveto pismo govori o vstajenju uporablja besedo povišanje, ki ima v Stari zavezi eshatološki pomen. Jezus je povišan, kar pomeni udeležen pri Božjem veličastvu (Flp 3,21) in moči (Rim 1,3), hkrati pa bo ob koncu časov prišel kot eshatološki maziljenec (1 Tes, 1,10). (Turnšek 1999, 130-132.) Ob tem lahko sklenemo, da »vstajenje ni dogodek, ločen od Jezusovega življenja in trpljenja, ampak je nekaj, kar se je s smrtjo najgloblje uresničilo; trpeča samopodaritev konkretnega človeka Bogu in usmiljeno Božje sprejetje. Vstajenje je torej Božja plat resničnosti križa, kjer Bog končno-veljavno doseže človeka in človek Boga«. (Turnšek 1999, 132)

Kristusovo vstajenje je poroštvo našega vstajenja, ki bo vstajenje mesa. O vprašanju našega vstajenja piše Pavel v 1 Kor 15,35-58, kjer lahko jasno razberemo dejstvo vstajenja teles. Telo v krščanskem pojmovanju ni ječa duše, ampak Božje delo, ki označuje človeka v celoti. Človek je telo, saj z njim in preko njega prihaja v stik z drugim in tudi z Bogom, s telesom in po njem človek sploh je. Vstajenje mesa pomeni, da »se človek v svoji celovitosti znajde v območju Božjega gospodstva«. (Turnšek 1999, 133) Jezus je Bog in človek, po njegovem vstajenju je območje Božjega dosegel tudi človek in Bog ga je sprejel. To navzočnost pa imenujemo nebesa, ki so eshatološka razsežnost človekovega bivanja. (Turnšek 1999, 134)

Kristusovo vstajenje postavlja človeka v perspektivo Božjega in vključuje vse ljudi. Vidimo lahko bistveno razliko v pojmovanju vstajenja, ki ni vračanje v prejšnje življenje, ampak novo življenje v Bogu.

4.8 Samoodrešenje (evolucija) po spoznanju. Odrešenje po osebi Jezusa Kristusa

Baileyeva vzporedno govori o evoluciji, ki pomeni človekov duhovni razvoj in hkrati tudi odrešitev. Bolj, ko človek napreduje v spoznanju notranjega božanstva, bolj duhovno raste, kar končno privede do odrešitve. Jasno lahko spoznamo, da je tukaj

odrešenje dejavnost, ki nima neposredne zveze z odnosom do Boga. Človekovo odrešenje je odvisno od njegove aktivnosti in angažiranosti za odkrivanje notranjega božanstva, postane vse Kristusovo zasluženje nepomembno. Jezusova smrt na križu in njegovo vstajenje imata vrednost samo za Kristusa samega, saj je po teh »posvečenjih« dosegel odrešenje, nam pa je predstavljen kot vzorec, ki ga naj posnemamo.

Ko govorimo o odrešenju znotraj katoliškega nauka je potrebno poudariti, da je to stvarnost, ki obsega celotnega človeka v vseh njegovih odnosih in razsežnostih. Odrešenje lahko zato najprej gledamo z vidika poraza hudobnega duha. To je predvsem nauk cerkvenih očetov prvih stoletij, ki so govorili, da nam Kristusovo odrešenje prinaša zmago nad oblastjo hudega duha pod katero smo padli zaradi grehov. (Nadrah 1984, 347-349.) Naslednja prvina odrešenja, ki ga tudi poudarjajo nekateri cerkveni očetje je pobožanstvenje človeka, ki se je začelo z učlovečenjem Božjega sina. O tem govori sveti Atanazij, ko pravi, da se je pobožantvenje, ki se je zgodilo v Jezusovi človeški naravi, v počelu razširilo na vse človeštvo. Ob tem pa je potrebno poudariti, da naše pobožanstvenje povzroča Kristusova smrt in vstajenje. Sveti Irenej govori o odrešenju kot »rekapitulaciji«, ki pomeni predvsem »popravilo« Adamovega greha. Jezus povzema v sebi vse človeštvo in zgodovino ter tako popravlja usodo človeštva. Sveti Anzelm govori o odrešenju kot zadostitvi, pri čemer izhaja iz resničnosti greha, ki je žalitev Neskončnega. Ta pa zahteva tudi enakovredno zadostitev. Zadostitev pa mora priti od človeka, v kolikor pa ga presega tudi od Boga. Vse to pa se je izvršilo v Jezusu, ki je Bog in človek. Jasno pa je, da žalitev ne spremeni Boga v njegovem bistvu, ampak prizadene njegovo ljubezen do ljudi. (Nadrah 1984, 350-362.)

Odrešenje samo po sebi je ena stvarnost, ki pa ima dva vidika. Najprej govorimo o objektivnem odrešenju, ki je pridobitev odrešenja v Kristusovi velikonočni skrivnosti ter je prešla na vse ljudi, brez našega sodelovanja. Subjektivno odrešenje pa vključuje sodelovanje vsakega posameznika. Odrešenje vsakega človeka je odvisno od njegove odprtosti velikonočni skrivnosti Jezusa Kristusa in se vrši v Cerkvi z objektivnimi sredstvi, z Božjo besedo in zakramenti. (Nadrah 1984, 411)

Ugotovili smo, da lahko o odrešenju govorimo z različnih vidikov, tukaj želimo predstaviti odrešenje kot zavezo. V Svetem pismu je zaveza tista, ki opredeljuje in

opisuje odnos med izvoljenim ljudstvom in Bogom. Zaveza je bila pretrgana in prekinjena zaradi človekove nezvestobe in greha. Greh je tisti, ki zaradi zaveze Boga žali, predvsem v njegovi ljubezni do nas. Zaveza na Sinaju je bila sklenjena z obredom (2 Mz 24,4-8), v katerem Mojzes najprej daruje žgalne daritve, prebere knjigo zaveze in nato zapriseže udeležence tako, da jih pokropi z krvjo darovanih živali. Odrešenje pomeni Novo zavezo v Jezusovi krvi, to se najbolj jasno pokaže pri postavitvi evharistije, ko Jezus nad kelihom govori o »novi zavezi v moji krvi« (Lk 22,20). Jezus je torej v sklepanju zaveze srednik, ki v odnosu do ljudi zastopa Boga, v odnosu do Boga pa zastopa ljudi. Zaveza sklenjena s krvjo pa pomeni življenjsko skupnost. (Nadrah 1984, 412-414.) Vprašanje, ki se tu zastavlja je naslednje: kako je mogel Jezus v imenu vsega človeštva skleniti zavezo. Na to vprašanje odgovarja katoliška teologija z uporabo pojmov solidarnost in namestništvo. Jezus je postal z nami solidaren s svojim učlovečenjem, postal nam je podoben in sprejel nase krhkost človeške narave. Solidaren je z nami v vsem razen v grehu (Heb 4,15). Solidarnost z nami pa preide v namestništvo za nas. Namestništvo pa zasledimo že v spevu o Gospodovem služabniku (Iz 53,4-12), ki je popolnoma predan Božji volji in zato more zadostiti za vse. Izaija namreč piše: »Za muko svoje duše bo videl luč,...moj pravični bo opravičil številne, njihove krivde bo naložil nase« (Iz 53, 11). »Univerzalna vrednost Jezusove zadostitve izvira iz osebnega zedinjenja, ki omogoča, da je Kristusovo delovanje hkrati človeško in Božje in da se raztegne na celotno naravo, na vse človeštvo – misel svetega Tomaža. Kristusova daritev ostane individualna, a ima zaradi Božje osebe pravo neskončnost, ki dvigne Jezusovo človeško daritev na višjo stopnjo, nad človeško naravo in ji podeli univerzalno vrednost«. (Nadrah 1984, 431) Ko govorimo o namestništvu je potrebno dodati nekaj pojasnil sodobne teologije, pri tem si bomo pomagali s svetopisemsko pripovedjo o Abrahamu, ki se z Bogom pogaja za rešitev Sodome (1 Mz 18,16 – 19,29). (Turnšek 1999, 194-214.) Sodoma je znana po svoji pregrešnosti in zlu, ki se tam dogaja. Je torej simbol zla samega. V njej se zlo kopiči po neizprosnem pravilu, da zlo rodi zlo. Verigo zla pa ne more pretrgati nobeden, ki je z njim notranje povezan. Samo resnično pravičen lahko prekine verigo zla. Ob tem zasledimo v pripovedi govor o pravičnih zaradi katerih Abraham prosi za Sodomo. Bog ne more rešiti vseh, ker bi s tem potrdil zlo, prav tako ne more uničiti pravičnih s krivičnimi vred. »pravičnost je v tem, da se zlo označi, se razloči od vsega ostalega, da bi ga nato bilo mogoče uničiti. Ključna ideja pripovedi je torej v tem, da je odrešenje grešnih možno, če se pojavi

znotraj zla, vsaj deset pravičnih. Nadomestništvo v smislu, da nekdo mora plačati kazen, in v tem primeru bi jo plačali pravični namesto krivičnih ne deluje, kajti predstavlja napačno podobo Boga, ki bi zahteval poravnavo krivde, pravzaprav zadostitev, ne bi pa odpravil vzroka«. (Turnšek 1999, 199) Odrešenje torej ni v tem, da ne bi bilo kazni, ampak v odstranitvi vzroka, se pravi uničenje zla. Če sledimo zgodbi vidimo, da se pogajanje za Sodomo konča z desetimi pravičnimi, ker teh ni bilo je mesto uničeno. Miselni tok o desetih pravičnih, ki je izpostavljen v tej pripovedi se razvija in tako zasledimo pri preroku Jeremiju že govor o enem pravičnem (Jer 5,1). Pri preroku Izaiji pa en sam »trpeči Božji služabnik« zadostuje za rešitev celotnega ljudstva (Iz 52 – 53). Ob tem postane še bolj jasno, da ne more zadostovati preprosto nadomestništvo, ampak pomeni njegovo nedolžno trpljenje boj z zlom in odgovor ljubezni na hudobijo. »Samo po kom brez zla se more sredi zla naseliti pravičnost, odrešenje, kajti v trenutku, ko se sredi zla naseli pravični je zlo izničeno. Krogotok zla se pretrga, nima več moči, ker se pravičnega – nedolžnega – zlo ne more dotakniti, ne najde na njem nobene oporne točke, da bi se ga oprijelo«. (Turnšek 1999, 200) Edinega pravičnega ni. Šele ko je Bog postal človek, ko je Oče poslal Sina, se je v »mestu zla« pojavil pravični. Jezus Kristus odgovori na greh in zlo z ljubeznijo in odpuščanjem. S svojim trpljenjem in smrtjo na križu pokaže najprej svojo resnično človeško naravo in potrjuje, da je pravični v »Sodomi«, v padli človeški naravi. Tako od znotraj premaga zlo. Jezusov križ je znamenje dokončne zmage ljubezni nad sovraštvom. »Kristusova smrt na križu je dejanje, ki na enkrat in edinstven način popravi zlomljen odnos med človekom in Bogom. To je osebno dejanje učlovečene Božje Besede (Logosa), ki je prav zaradi učlovečenja reprezentančno za vse človeštvo. V njem sta se Božja in človeška ljubezen enkratno srečali ter na popoln in nerazdružljiv način povezali v osrečujočem Božjem kraljestvu«. (Turnšek 1999, 203)

Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor lepo poudarja vrednost odrešenja in ga uvršča v nalogo Cerkve ko pravi, da je Bog želel vzpostaviti mir med seboj in ljudmi in poslal »svojega Sina v našem mesu, da bi po njem iztrgal ljudi iz oblasti teme in satana in bi v Njem s seboj spravil svet« (M 3), ta vesela novica pa terja od nas oznanjevanje, zato je Jezus poslal učence oznanjevat. Oznanjevanje se nadaljuje v Cerkvi in »preden je bil (Jezus) vzet v nebesa je utemeljil svojo Cerkev kot zakrament odrešenja (prim. C 1) in apostole poslal po vsem svetu, kakor je tudi Oče njega poslal« (M 5). Odrešenje se

nadaljuje v Cerкви v kateri je prisoten Kristus, kot glava (prim. C 7) in je po svojem Duhu v Božji besedi in zakramentih stalno navzoč.

4.9 Božje kraljestvo na zemlji. Božje kraljestvo v osebi Jezusa Kristusa

Avtorica govori o božjem kraljestvu, ki bo po zaslugi razsvetljenih ljudi nastalo na zemlji. Zagotavlja, da je to kraljestvo že prisotno na zemlji in ga sestavljajo tisti, ki težijo k duhovnim ciljem in se osvobajajo omejenosti fizičnega telesa. Božje kraljestvo, po mnenju Baileyeve, v polnosti ne bo nastopilo tako dolgo dokler človek ne bo dovolj dober.

Temu nazoru ob bok naj najprej navedemo nekaj svetopisemskih dejstev, ki govorijo o Božjem kraljestvu. Božje kraljestvo in njegov prihod je tesno povezano z Jezusom in njegovim delovanjem. Jasno lahko spoznamo, da Jezusov nastop pomeni tudi nastop kraljestva. Božje kraljestvo se kaže predvsem v znamenjih kot so:

- Jezusova beseda (Mr 1,27), ki je že resnica kraljestva. Njegova beseda ima moč in ustvarja to, kar izraža.
- Jezusova mogočna dela, vedno je najprej nauk, potem čudeži (Mr 2,1-12).
- Upor in poraz demonskih sil. Demonske sile so metafora za Bogu sovražne sile (Mr 1,21-28). Kamor pride Jezus, tam se zgodi ločevanje duhov, hudi duh se razkrinka. (zapiski po predavanjih M. Matjaža)

Božje kraljestvo je skrivnost, ki jo Jezus najbolj izraža preko prilik. Ena izmed prilik govori o rastočem žitu (Mr 4,26-29), ki ga človek posadi, vendar pa raste samo od sebe. Poudarjena je avtonomnost kraljestva, kraljestvo raste in deluje iz Božje moči in je prostovoljni Božji dar. (Matjaž 2003, 24)

Božje kraljestvo je nekaj aktivnega, pomeni proces delovanja Boga, ki je navzoč v zgodovini. Sodobna eksegeza podaja nekaj opisov kraljestva:

- »Božje kraljestvo je dinamično-aktivna odrešenjska Božja moč za vzpostavitev njegovega vladanja med ljudmi« (G. E. Ladd).
- Božje kraljestvo je v bistvu Božja nadvlada, osebni odnos med Bogom in posameznikom. Je trajen Božji klic človeka k zvestobi in ubogljivosti. Ko človek sprejme to nadvlado, kraljestvo postane sedanja resničnost za tiste, ki so podvrženi kralju (T. W. Manson)«. (Matjaž 2003, 23)

Jezus začne svoje javno delovanje z veselimi oznanili, ki se skrivajo v blagih, ki so dokončni Božji »da« človeku. V blagih so v osnovi blagrovani tisti, ki se zavedajo, da je resnični porok sreče in prihodnosti Boga. Osem blagrov (Mt 5, 1-12) predstavlja srce Božjega kraljestva. Blagri bolj kot k lastni aktivnosti spodbujajo k odpiranju Božji milosti in jasno kažejo na podobo Boga in Božjega kraljestva. (Matjaž 2003, 66-68.)

Iz Svetega pisma je jasno razvidno, da je Božje kraljestvo Božje delo, ki se vrši po in skupaj s Kristusom. Ko je Jezus govoril o Božjem kraljestvu, ni imel v mislih boljše zemlje, ampak novo zemljo. To novo pa pomeni osvoboditev sveta od Boga sovražnih sil in spravo v razklanosti. Božje kraljestvo ima več vidikov, ki vsak po svoje osvetljujejo to globoko resničnost in skrivnost. Eshatološki značaj kraljestva je predvsem v tem, da se po Kristusom naše eshatološko pričakovanje po nebeškem kraljestvu uresničuje že sedaj. Božje kraljestvo pripada prihodnosti, vendar pa zahteva odločitev že v sedanosti in jo kvalitativno že določa. Teološki značaj kraljestva je najprej v tem, da se je Bog po Kristusom razodel kot Oče, ki pozna svoje otroke. Pomeni najprej nov način pojmovanja Boga. Kot drugo pa kraljestvo predpostavlja našo vero in spreobrnjenje. Vera pa pomeni odpoved lastnim zmogljivostim in popolno prepustitev Bogu. Prav tako vključuje tudi zavest, da se človek ne more odrešiti s svojimi močmi ampak, da pusti v svoje življenje Boga. Soteriološki značaj pa predstavlja predvsem Božje kraljestvo kot odrešenje, ki pomeni tudi radikalno preoblikovanje odnosov. Božje kraljestvo se že uresničuje po Kristusom v sedanosti, saj je po njem odrešenje že uresničeno. Odrešenjski pomen božjega kraljestva je tudi v popolnem ozdravljenju celotnega človeka tudi v odpuščanju krivde ter v zmagi nad demonskimi silami. (Turnšek 1999/2000, 51-60.)

Božje kraljestvo torej ni nekaj, kar bi človek zgradil z lastnimi močmi, niti ni družba popolnih ljudi. Temveč predvsem mogočno Božje delovanje in človekov odgovor na Božjo ljubezen. Od človeka zahteva predvsem odločitev za Boga in spreobrnjenje, ki pomeni usmeriti svoj pogled drugam – na Boga.

4.10 Invokacija – evokacija. Biti z Jezusom v molitvi

Invokacija (klic človeštva) in evokacija (odgovor božanskih sil) sta dva vidika, po mnenju avtorice, molitve človeka nove dobe. Kristus je svetu razodel veliko invokacijo, ki lahko skliče božanstvo in omogoči ponovno Kristusovo pojavljanje.

Invokacija tako predstavlja molitev nove dobe, ki ima svoj vpliv tudi na ljudi in jih razsvetljuje.

Nasproti razmišljanju Baileyeve naj dodam razsežnost in pomen molitve v življenju kristjana. Ko govorimo o molitvi, moramo najprej jasno poudariti, da je tudi molitev nezaslužen dar (KKC 2559), zato je pomemben temelj molitve prav ponižnost. Pri molitvi sodeluje celoten človek, njegova molitev pa izvira iz srca (KKC 2562). Rahner poudarja, ko govori o molitvi kot »odpiranju srca Bogu«, da najprej pogledamo in očistimo svoje srce. Naše srce vsebuje minljivost, krhkost, če ga ni osvobodil Bog. Pristna molitev zato zahteva čisto srce in samo čisto srce lahko spregovori Bogu. Ob vsem tem pa poudarja, da nam pri molitvi vedno pomaga Božji sin, molimo pa tudi z Božjim duhom, ki moli v nas in z nami. (Rahner 1991, 8-17.)

Katekizem katoliške Cerkve opredeli molitev kot »živi odnos Božjih otrok s svojim neskončno dobrim Očetom, z njegovim Sinom Jezusom Kristusom in s Svetim Duhom. Življenje molitve je biti trajno v navzočnosti trikrat svetega Boga in v občestvu z njim. To občestvo je vedno možno, ker smo po krstu postali eno z Jezusom Kristusom« (KKC 2565). Molitev je odnos ljubezni, ki vedno predpostavlja antično molitveno načelo »k Bogu Očetu po sinu Jezusu Kristusu v Svetem Duhu«. (Špidlik 1998, 281) Vzor molitve je Jezus sam, ki nam po svojih prilikah govori o molitvi. Katekizem govori o treh

prilikah iz Lukovega evangelija (KKC 2613), preko katerih razlaga pomen in značilnosti molitve. Prva prilika (Lk 11,5-13) nam govori o človeku, ki je v potrebi in prosi prijatelja za pomoč. Jezus pouči učence, da mu bo dal, če ne zaradi prijateljstva pa zaradi nadležnosti in to obrne takoj na molitev, ko pravi, da vsak, ki bo prosil Očeta, bo dobil. Janezov evangelij vsebuje zanimivo formulacijo, da karkoli prosimo v Jezusovem imenu, nam bo Oče dal (Jn 14,13). Prilika nam hoče pokazati pomen vztrajnosti v molitvi (Rim 12,12). Druga prilika (Lk 18,1-8) govori o krivičnem sodniku, ki je pomagal ubogi vdovi, ker ga je le ta s svojim prihajanjem izmučila. Katekizem pravi, da nam prilika govori o potrpežljivosti v molitvi in nas spodbuja k nenehni molitvi. Tretja prilika (Lk 18,9-14) nam predstavlja ošabnega farizeja, ki se pred Bogom dela pravičnega in se postavlja nad cestinarja, ki ne upa dvigniti pogleda in se tolče po prsih. Molitev zahteva ponižno srce, kajti le ponižni bo lahko sprejel Boga kot svojega Očeta in mu bo pokoren.

Invokacija kot takšna ne predstavlja nobenega odnosa z Bogom, dovolj so izgovorjene besede in združevanje ljudi v izgovarjanju besedila invokacije. Vse to spominja bolj na magijo, ki je v obvladovanju neskončnega kot pa na molitev, ki je odnos ponižnosti in odprtosti Božji milosti.

Ob tem naj poudarimo razliko med molitvijo in magijo. Magija je tista, ki daje besedam samim skrivnostno moč. Besede je potrebno le izgovoriti in zagotovljen je učinek. Magija uporablja besede kot instrument nadvlade božanstva. Pri molitvi pa besede nimajo nobene posebne moči, pač pa se z njimi obračamo na nekoga, ki ima moč. Besede izrečene v molitvi so sredstvo in most komunikacije med človekom in Bogom. Molitev se zanaša na Božjo moč, njegovo zvestobo in usmiljenje, magija pa v moč svojih obrazcev. (Špidlik 1998, 279)

4.11 Duhovna hierarhija. Angeli in občestvo svetnikov

Govorjenje o duhovni hierarhiji nima svetopisemske osnove in predstavlja neko duhovno-ezoterično skupino ljudi, ki sodelujejo s Kristusom. Njihova naloga je

predvsem pripravljanje človeških src na Kristusov prihod. Člani skupine so zgolj tisti, ki imajo v sebi zavest Kristusa in ljubijo svoje bližnje.

V katoliškem razodetju ne obstaja nobena duhovna hierarhija kot jo opisuje Baileyeva. Še najbolj bi temu odgovarjal nauk o angelih in vero v občestvo svetnikov.

Naše govorjenje o angelih se mora začeti v Stari zavezi, kjer ta pojem pomeni nekoga, ki prenaša informacije in opravlja določene naloge in je odgovoren tistemu, kateri ga je poslal. Od začetka Sveto pismo tesno povezuje Boga in angela, ki ju je mogoče v nekaterih primerih izenačiti. Skozi čas pa zavest o njihovi vlogi raste in v preroških knjigah dobijo angeli že sredniško vlogo med Jahvejem in ljudstvom. V Novi zavezi pa je angel Božji interpret in tisti, ki je jasno povezan z Božjo svetostjo. Angeli so tesno povezani s pomembnimi dogodki v Jezusovem življenju in jih razlagajo. Iz Svetega pisma lahko potegnemo dve resnici o angelih in sicer, angeli imajo funkcionalno vlogo, kar pomeni, da v odnosu do ljudi uresničujejo Božji načrt. Druga resnica, ki jo lahko razberemo pa je, da je zavest o teh bitjih počasi napredovala in rasla skozi razodetje. (Turnšek 2003, 494-499.) Teologija danes govori o angelih, ki so duhovna in osebna ustvarjena bitja. Duhovna bitja pomeni predvsem to, da niso podvrženi zakonom fizičnega sveta in so »svobodni od omejitev humanega in podhumanega sveta«. Ta njihova lastnost pa predpostavlja nesmrtnost. Angeli pa so tudi ustvarjena bitja, vendar na drugačen način kot človek. Od stvarjenja naprej so poklicani k milosti in blaženemu zrenju. Blaženo gledanje in milost vedno izvirata iz Kristusa in sta od njega odvisni. Angeli kot duhovna bitja spoznavajo po intimnem spoznanju, po uvidu, ki prihaja iz zrenja Božje popolnosti. (Turnšek 2003, 502-503.) Njihov vpliv je možen tako, da »vplivajo na materialni svet, preko človekovega duha, ki ga pritegujejo k določenim resničnostim, da se lahko sam odloči; ne morejo pa direktno vplivati na človekovo inteligenco in voljo«. (Turnšek 2003, 504) Angeli se od duhovne hierarhije razlikujejo predvsem v treh stvareh. Najprej je njihovo stanje nenehno gledanje Boga. Njihovo gledanje in stanje milosti je popolnoma odvisno od Kristusa in so tudi njemu podvrženi, v tem je druga razlika. Duhovna hierarhija vpliva na zavest ljudi in jih razsvetljuje, angeli pa nimajo direktnega vpliva, pač pa je njihovo delo bolj nagibanje ljudi k določenemu stanju, človek pa se mora odločiti.

V apostolski veroizpovedi molimo, da verujemo v »občestvo svetnikov«. To so vsi tisti, ki so po smrti dosegli zveličanje in so v Božji slavi. Cerkev je prava zakladnica ljudi, ki so v zvestobi Kristusu in njegovi Cerkvi živeli ponižno in krepostno. Katekizem katoliške Cerkve pravi, da ima to občestvo dva pomena (KKC 948):

- Deležnost pri svetih rečeh, to so duhovne dobrine, ki so navzoče v Cerkvi. Pomeni občestvo vere, zakramentov, ljubezni in karizem (KKC 949-952);
- Občestvo med svetimi osebami. Tukaj katekizem ugotavlja trojno stanje Cerkve, to je najprej Cerkev na zemlji, ki jo imenuje »potujoča Cerkev«. Potem skupnost tistih, ki so umrli in se očiščujejo ter tretje stanje, katerega predstavljajo umrli, ki uživajo Božjo slavo (KKC 954).

Pojem svetosti izvira iz stare zaveze, kjer je Bog prikazan kot trikrat sveti, njegova svetost pa pomeni dejavno Božje poseganje v človeško zgodovino. V novi zavezi s Kristusom nastopi dokončno odrešenje in posvečenje človeštva, ki je deležno svetosti Jezusove človeške narave zaradi osebnega združenja z drugo Božjo osebo. (Strle 1999, 29) Svetost vsakega človeka prihaja torej iz svetosti Boga samega in iz odrešenja in posvečenja vsega po Jezusu. V Kristusu nam je odprt dostop do Očeta, ki je pravir svetosti, vse to pa se uresničuje v Cerkvi, ki je Kristusovo skrivnostno telo. Vsekakor pa je človekova svetost Božji dar. Lahko govorimo o osnovni stopnji svetosti, ki je stanje posvečujoče milosti, kar vključuje odsotnost smrtnega greha. Vsak kristjan je po krstu bil potopljen v Kristusovo velikonočno skrivnost in je po Kristusovem duhu postal Božji otrok. To je vir naše osnovne svetosti, ki nas po Kristusovem poveličanem življenju povezuje z Bogom. Govor o svetnikih se nanaša na tiste ljudi, ki jih je Cerkev razglasila za svetnike. Biti razglašen za svetnika pa pomeni, da je ta posameznik zagotovo deležen Božje slave. (Strle 1999, 30-36.)

Ko govorimo o svetnikih lahko rečemo, da je »svetost človekova predanost Bogu in predanost Boga človeku; svetost je tisto preoblikovanje človeka v Bogu, po katerem postane človek resnično v skladu z Bogom in bogopodoben. S tem preoblikovanjem človeškost ne preneha; prenehajo pa človekove slabosti. Kos železa, ki ga držimo v ognju, ostane železo, a se očisti in navzame narave ognja, tako da peče in sveti«. (Strle 1999, 37) Svetniki so torej ljudje, ki so na zemlji pripadali Kristusu in ga ljubili, po

njem pa so ljubili tudi svoje bližnje. Cerkev jih gleda kot velike vzornike, ki nam lahko pomagajo pri našem dejavnem krščanskem življenju. V njih gleda mogočne priprošnjike in se skupaj z njimi v molitvi vedno obrača po Kristusu v Svetem Duhu k Bogu Očetu. Zato češčenje svetnikov nikoli ne pomeni oddaljevanja od Boga, ampak predstavlja še tesnejše združenje s Kristusom. Njihova združitev s Kristusom nam je spodbuda in vzgled, da tudi sami posnemamo svetnike v ljubezni in predanosti Kristusu.

4.12 Spoznanje notranjega božanstva - Kristus v nas. Sveti Duh deluje v človeku

V spoznanju in odrešenju napreduje tisti, po mnenju Baileyeve, ki v sebi odkrije notranjega boga, Kristusa.

Kristjan po krstu vstopi v velikonočno skrivnost Jezusa Kristusa in na ta način tudi v zgodovino odrešenja. Krst je resničnost, ki človeka pridruži Kristusu in podeli odpuščanje izvirnega greha ter vseh osebnih grehov storjenih pred krstom. Je znamenje ljubezni Boga, ki nas po zakramentu svetega krsta naredi za svoje otroke po zaslugi Kristusa. »Človek postane kristjan, drugi Kristus, ko s svojim združenjem z vstalim Kristusom prejme dar Svetega Duha. Biti kristjan je sad zedinjenja z vstalim in poveljanim Kristusom. Izvršitelj tega novega stvarjenja pa je Sveti Duh«. (Oražem 1994, 79) Po tem zedinjenju se zgodi prerojenje, ki ima svoj »izvor v Očetovi ljubezni, Sinovi velikodušni skrivnosti in v uresničevanju Svetega Duha«. (Oražem 1994, 82) Prerrojene in posvečenje človeka se zgodi pri krstu. Pri prerojenju pa je pomembna vera, saj ta preraja za Boga. Vera je tista, ki v kristjana položi »Božjo klico«, ki mu omogoča, da se pridruži Bogu in živi po njegovi volji. V pogovoru med Jezusom in Nikodemom (Jn 3,1-8), vidimo, da ima vera svoj izvor od zgoraj, to pomeni od Svetega Duha. Verovati pomeni, da se ne opiramo na druga znamenja, kakor samo na Kristusa. Rojstvo od zgoraj pa pomeni razumeti, kje je za človeka resnično življenje. (Oražem 1994, 82-83.) Baileyeva govori in razlaga tudi Rim 8,14, ki pravi: »Kajti vsi, ki se dajo voditi Božjemu Duhu, so Božji sinovi«, kar sama razlaga, da je v nas notranji bog, ki ga je potrebno odkriti. Temu nasproti dodajamo teološko razlago tega svetopisemskega besedila. »Teološki temelj te trditve je odrešenjska lastnost Kristusovega Duha. Sveti

Duh, ki vodi kristjana in v njem prebiva, je Kristusov Duh, to je tisti Duh, ki je vodil Kristusa. Kristjan, v katerem prebiva Kristusov Duh in ga vodi pripada Kristusu, z njim je življenjsko povezan, saj živi z njim isto življenje. Kajti življenje, ki ga Sveti Duh priobčuje kristjanu, je Kristusovo življenje«. (Oražem 1994, 86) Po delovanju Duha je torej kristjan deležen njegovega življenja, zato lahko rečemo, da »Kristus živi v nas po svojem Duhu, ki smo ga prejeli pri krstu, ter, da ga lahko posnemamo v moči tega Duha, seveda po svojih močeh, pri tem pa pustimo, da on sam v nas dopolni svoje delo«. (Špidlik 1997, 32) K temu dodajmo še dejstvo zakramentov v katerih smo deležni Kristusovega življenja. Najbolj postanemo eno s Kristusom v obhajanju evharistije, kjer smo skrivnostno deležni Kristusove smrti in vstajenja in postajamo eno z njim. (Merton 1977, 50-51.) Katoliški nauk o prebivanju Kristusa v nas je povsem jasen in je tesno povezan z delovanjem Svetega Duha. Nikakor pa ne moremo trditi, da gre tukaj za odkrivanje notranjega božanstva v smislu, da smo mi bogovi.

4.13 Jezus bo v novi svetovni religiji učil zakon reinkarnacije. Človekovo življenje je enkratno

Beseda reinkarnacija je latinska (re = ponovno, carnis = meso), pomeni torej ponovno utelešenje ali rojstvo. Imenujejo jo tudi metempsihoza, metemsomatoza in palingeneza. Sam izraz in nauk prihajata k nam iz vzhodnih verstev, ampak v drugačnem smislu kot ju pojmujejo na zahodu. Da bi malo globlje prišli v bistvo nauka, pogledjmo najprej štiri možne razlage smrti (*Bogoslovni vestnik* 55 (1995), 4, 556 – 557.):

- Materialistična razlaga: človek je minljiv, kot trava na polju; smrt je dokončni konec človeka.
- Agnostična razlaga: ne vemo in ne moremo vedeti, kaj nas čaka, če lahko sploh kaj pričakujemo.

In še dve razlagi, ki zagovarjata posmrtno življenje.

- Individualno preživetje smrti: monoteistične religije, tu izstopa predvsem krščanstvo zaradi odločilne vloge Kristusove smrti in vstajenja.

- Reinkarnacija: ponovno rojstvo, naravna eshatologija.

Da bomo bolj razumeli odnos med reinkarnacijo in vstajenjem moramo pogledati v širši kontekst zgodovine nauka. Znano je, da so reinkarnacijo razvijale tudi zahodne kulture, srečamo jo pri filozofih kot so Pitagora, Platon, Plotin in pri gnostičnih sektah ter med grško-egipčanskimi hermetiki. Arhaične družbe po vseh delih sveta so jo razvijale in poznale (ameriški indijanci, eskimi, afriška plemena...). (Goljevšček 1992, 129) »Ponekod je reinkarnacija rezervirana samo za človeka, drugod verujejo, da v njej sodelujejo tudi duše živali in rastlin. Indijanci verujejo, da se človekova duša lahko utelesi tudi v živalskem telesu: take živali so svete, častijo jih kot svoje možne reinkarnirane sorodnike in so do njih nad vse obzirni. Če v Indiji sveta krava leže k prežvekovanju sredi naj bolj prometne ulice, ne bo nikomur prišlo niti na misel, da bi jo podil proč.« (Goljevšček 1992, 129)

Poglejmo kaj predstavlja nauk o reinkarnaciji v budizmu in hinduizmu. Hinduizem uči, da se eno bitje, ki je v temelju duhovno in božansko razodeva na mnogo načinov, kot kristal, rastlina, žival ali človek. Božansko ima torej različne pojavne oblike in more prehajati v vse, kar se nahaja v snovnem svetu. »Jaz sem bil nekoč kristal. V temelju pa sem čisti duh in bog, to velja tudi za vse druge živali in vsako neživo bitje. Spust v snov in v mnoštvo različnih in ločenih pojavljan je vrednoten kot nujni prehod k samemu sebi ali kot slučaj in nesreča. Ta spust je treba premagati in odpraviti z vrnitvijo k praenosti.« (Sorč 1995, 561) Najvišji cilj je torej povrniti se v prvotno stanje, to pomeni rešiti se vsega, kar veže in omejuje. Osvoboditi se vsega pa pomeni, da mora človek skozi mnogo življenj in to zanj predstavlja krog ponavljanja. Nesmrtnost pomeni osvoboditev iz tega procesa kroženja in ponavljanja določenih oblik. Človek je postavljen pred dve izbiri ali se priklene na svojo »materialnost« (egoizem, uživaštvo), ali pa sprejme asketski način življenja. Prvo pomeni, da človek v procesu ponovnih rojstev nazaduje, se pravi gre od višjih oblik bivanja k nižjim; v drugem primeru pa napreduje k vedno večji duhovni svobodi. Karma zakon ali načelo, ki iz gole pravičnosti zahteva, da se vsa dejanja in njihove posledice »odslužijo«. V tej karmi je shranjeno troje:

- Dela, ki jih je človek storil v preteklosti in posledice okuša v tem življenju
- Dela, ki jih je človek izvršil v preteklosti, učinke pa bo okušal v naslednjem življenju.
- Dela iz sedanjega življenja, ki pa zahtevajo neko poravnavo v sedanosti ali prihodnosti. (Sorč 1995, 563)

Tako dolgo dokler je živo obdano s karmo se vedno znova vrača in sprejema določene oblike bivanja. Pretrganje tega začaranega kroga imenuje hindujec *mokša*, budist pa *nirvano*, oboje pa pomeni stanje večnosti, brez trpljenja in blaženost brez konca. Pomeni vrnitev v prvotno enost iz katerega je delček izpadel in se je moral vračati po poti prečiščenja.

Če pogledamo odnos med krščanstvom in reinkarnacijo opazimo neprimerljivo nasprotje, kljub temu pa moramo poudariti, da se je tudi krščanstvo že v svojih začetkih srečevalo s tem pojavom. Reinkarnacija je bila v času prvega krščanstva v grško-rimskem svetu splošno sprejeta. Prvi kristjani so jo od vsega začetka odklanjali, med njimi sta posebej znana Gregor iz Nise, in Origen. Gnostiki pa so sprejemali ta nauk in so celo posegli v svetopisemski besedila in jih po svoje prilagodili in tako dokazovali, da tudi Sveto pismo uči ponovno rojstvo v telesu. Odrešenje pomeni spoznati zmote Stare zaveze. Kristus odrešuje tako, da prinaša spoznanje prave poti, ki vodi iz pokvarjenosti. Odkriti pravo pot, pomeni rešitev iz kroga ponovnih rojstev. Proti temu nauku so nastopali tudi najvidnejši cerkveni očetje, ki so vneto zagovarjali identiteto človeka, tako v življenju kot tudi po smrti. To so bili Irenej Lyonski, Origen in Tertulijan, ki nasproti reinkarnaciji postavi vstajenje: »Fiducia christianorum resurrectio mortuorum; illam credentes, sumus.«

Tudi danes Cerkev trdi, »da je smrt konec človekovega zemeljskega romanja, časa milosti in usmiljenja, ki mu ga Bog podarja zato, da bi uresničil svoje zemeljsko življenje po Božjem načrtu in izvršil odločitev glede svoje dokončne usode. »Ljudem je določeno le enkrat umreti« (Heb 9,27). Nikakršne reinkarnacije (zopetnega utelešenja) ni po smrti« (KKC 1013). Nauk Katoliške Cerkve je zelo jasen, saj vse stoji in pade na

Kristusovem vstajenju. Že četrti lateranski koncil (1215) je v poglavju o katoliški veri izjavil, »Jezus Kristus bo prišel ob koncu sveta sodit žive in mrtve in bo povrnil vsakomur po njegovih delih, tako zavrženim kot izvoljenim. Kajti vsi ti bodo vstali s svojimi lastnimi telesi, katera nosijo sedaj«. (Strle 1997, 896)

Leta 1993 je mednarodna teološka komisija izdala dokument *Eshatološka vprašanja*, ki govori tudi o reinkarnaciji. Dokument najprej navaja štiri točke v katerih se kaže današnje nagnjenje k reinkarnacionizmu:

1. Številna so bivanja na zemlji. Naše sedanje življenje ni prvo in tudi ne bo zadnje.
2. V naravi obstaja zakon, ki nas priganja, naj napredujemo k popolnosti. Ta isti zakon vodi duše v vedno nova življenja, dokler se vsi ne rešijo – zanikanje pekla.
3. Do končnega cilja pridemo z lastnimi zasluženji. Z vsakim novim utelešenjem duša napreduje sorazmerno svojim prizadevanjem – zanikanje odrešenja.
4. Kakor bo duša napredovala h končni popolnosti, tako si bo v novih utelešenjih privzela vedno manj materialna telesa. V tem smislu duša stremi k dokončni neodvisnosti od telesa – zanikanje vstajenja. (CD 51, 31)

»Reinkarnacija podpira nauk o odrešitvi samega sebe, ki je v popolnem nasprotju z naukom o odrešenju po nekom drugem. Če odpravimo odrešenje po nekom drugem, sploh ne moremo govoriti o Kristusu odrešeniku. V enkratnosti človekovega življenja vidimo njegovo resnost: človekovo življenje se ne more ponoviti. Ker je zemeljsko življenje pot proti eshatološkim stvarnostim, ima način, kako ravnamo v toku svojega življenja, nepreklicne posledice.« (CD 51, 32) Verujemo, da je Bog stvarnik vsega. Človeka je ustvaril po svoji podobi in ga postavil v svojo bližino kot prijatelja, ki soustvarja. Rajsko stanje in prijateljstvo med Bogom in človekom je globoko ranil greh

prvega človeka. Dialog se je pretrgal, ker je človek v svoji ranjenosti najprej naravnana stvar in potem na stvarnika. Vedno znova je potem v zgodovini Izraelskega ljudstva Bog poskušal obnoviti to prvotno prijateljstvo in z njimi sklepal zaveze. Zaveze so bile vedno znova, zaradi človekove ranjenosti razdrte in ljudje so začeli živeti »pogansko«. Končna zaveza med Bogom in človekom se je zgodila v Jezusu Kristusu, ki je v sebi povezal Božjo in človeško naravo v eno, kar je zagotovilo zvestobe zavezi tudi s strani človeka. »Odpuščanje grehov, ki ga dobimo s Kristusovo smrtjo in vstajenjem, ni samo pravno, ampak človeka notranje prerodi. Še več. Dvigne ga nad njegovo človeško stanje. Če v živi veri verujemo v njegovo ime, nam da pravico, da postanemo Božji otroci. Po Božjem načrtu naj bi postali podobni njegovemu Sinu, da bi bil ta prvorojenec med mnogimi brati. Tako se nam smisel večnega življenja, ki nam je bilo obljubljeno, kaže kot delež pri Kristusovi dediščini. Tek našega življenja je enkratno, in ker sta nam v njem kot v dar ponujena Božje prijateljstvo in posinovljenje, pa tudi nevarnost, da ju z grehom izgubimo, jasno vidimo resnost tega življenja. Naše odločitve v njem imajo večne posledice. Gospod nas je postavil pred pot življenja in pot smrti. Potem, ko izberemo, Bog resno spoštuje našo svobodo. Še vedno pa tu, na zemlji, ponuja odrešilno milost celo tistim, ki se od njega ločijo. V tem smislu razumemo, da se tako odrešenje kot pogubljenje pričneta tu, na zemlji, odvisno od tega, ali se človek s svojimi moralnimi odločitvami Bogu svobodno odpre ali zapre. Zagovornikom ponovnega rojstva se zdi človeško življenje prekratko, da bi lahko bilo enkratno. Zaradi tega razloga so mislili, da je ponovljivo. Kristjan se mora zavedati kratkosti tega zemeljskega življenja, za katerega ve, da je enkratno. Zato je potrebno, da dobro izrabljamo čas in zavržemo vsakršno oviro in zapeljivi greh in vztrajno tecimo v tekmi, ki nas čaka. Uprimo oči v Jezusa, voditelja in dopolnilja vere.« (CD 51, 33-35.)

SKLEP

Ob soočenju obeh strani smo lahko zaznali nekaj točk razhajanja. Tukaj pa naj navedemo še nekaj sklepnih dejstev. Najprej, da je učenje Baileyeve brez kakršnekoli tradicije v ozadju. Avtorica bere tako Sveto pismo, kakor tudi spise drugih religij brez upoštevanja določenega razvoja in izročila. Podoba Kristusa je lahko, kot smo videli, zelo zanimiva, če ga skušamo nasilno prenesti v današnji čas, ne da bi ga najprej poskušali razumevati v njegovem okolju in času. Tradicija je na nek način živi organizem, ki je v stalnem gibanju, ob tem pa teži za tem, da upošteva vse, kar nosi s seboj. Je pomemben dejavnik vsake znanosti, saj tudi znanost pomeni tradicijo, ki gre iz roda v rod. Ko je Pitagora odkril, kako se izračuna ploščina pravokotnega trikotnika je to posredoval naprej, tako da so njegove ugotovitve tudi nam v pomoč. Če ne bi upoštevali tradicije bi pomenilo, da bi v vsakem stoletju morali imeti kakšnega »Pitagora« in še kakšnega »Newtona«, da bi lahko napredovali. Avtorica tako prehaja iz devetnajstega stoletja v stoletje Kristusovega življenja, ob tem pa prezre in zanemari razvoj nauka o Kristusu. Katoliška teologija se vedno znova ozira v čase apostolskih očetov, ki so živeli neposredno po Kristusovem vstajenju, ker se jasno zaveda, da so oni že pričevalci nauka in tradicije, ki so jo prejeli od apostolov. Nauk o Kristusu se ohranja in razvija v Cerkvi, ki je varuhinja zaklada vere, ki se nepretrgoma ohranja že 2000 let. Kot tradicija je tudi Cerkev zanemarjeno dejstvo v očeh avtorice.

Baileyeva zelo poudarja sodelovanje Kristusa z Budo. Nemogoče je govoriti o dveh popolnoma različnih stvarnostih. Buda kot tak je človek, ki je dosegel vidno stopnjo popolnosti in pokazal svojim učencem, kako priti do tega. Kristus pa je Bog in človek, ki je nase vzel naše grehe, nas spravil z Bogom in s tem v kali že zasejal Božje kraljestvo med nami. Tako »idejno« kot tudi zgodovinsko in kulturno je nemogoče primerjati dva lika, ki prihajata iz različnih koncev sveta in iz različnih kulturno-verskih sistemov. Viden je tipični sinkretizem, katerega lastnost je združevanje in spajanje vsega, kar človeka kakor koli nagovarja. Kristus je edini odrešenik sveta, on je Gospod (1 Kor 12,3). S svojo smrtjo in vstajenjem je vsem odprl vrata večnega življenja. On edini pravični je sredi Sodome pokazal, da lahko samo ljubezen premaga zlo in človeku zagotovi nebesa. Sodelavci, kot trdi avtorica, so ob tem izključeni, to pomeni pri samem

dejanju odrešenja. Kristus je sam v zapuščenosti na križu ohranil zvestobo Očetu in ljubezen do sovraštva ljudi in s tem zagotovil ponovno zavezo med Bogom in ljudmi. Dejanje je enkratno in ima univerzalno vrednost, zato ne moremo govoriti o neuspehih ali ponovnem pojavljanju Jezusa, ki bo pa drugič, če mu prvič ni uspelo, izpeljal načrt do konca. To je na nek način podcenjevanje Jezusa kot Božjega sina. Naše odrešenje ni formula, ni vnaprej določena pot popolnosti, ampak je v prvi vrsti odnos ljubezni. Ljubezen je tista, ki je premagala zlo in ona je tista, ki lahko človeka po Kristusu pripelje k odrešenju. Človek je po svoji ranjeni naravi bitje, ki je nagnjeno k slabemu. Zato ne more sam rešiti tega, kar on je. Človeška narava potrebuje nekaj, kar je močnejše od zla, kar premaguje zlo in ga uničuje. Zlo lahko uniči edino Bog, ki je dober, ki je ljubezen. Zato je Bog postal človek, da bi v človeku zmagal in uničil tisto, kar človek sam od sebe ne more. Ko Baileyeva govori o napredovanju na poti popolnosti, ki jo je pokazal Kristus, jasno poudari, da je ta pot ista za vse ljudi. Pri tem pa pozablja, da smo ljudje različni, predvsem pa šibki, da nas na tej poti ne bi premamil pohlep in želja po moči. Pot popolnosti ne rešuje vprašanja zla korenito, govori le o ljubezni do bližnjega, ki pa vedno znova zaide na stran pota. Odrešenje avtorica predstavlja kot recept, točno določeno formulo, ki zagotavlja rešitev. Pri tem je razumljiva njena trditev, da mora vsak človek v sebi odkriti notranjega boga, Kristusa. Človek tako postane sam svoj bog in svoj odrešenik. To notranje spoznanje pa žene človeka naprej do novih stopenj in stanj zavesti. Nova stanja zavesti človeka ne spremenijo v jedru. Človek ostaja isti, sam slaboten in nemočen proti silam zla, ki so prisotne tudi pri višjih zavestih. Vprašanje zla ostaja za Baileyovo nerešeno. Zato tudi odrešenje ni popolno.

Razodetje Božjega sina je enkratno in ne potrebuje ponavljanja in popravkov. Izvršeno odrešenje je v teku, od posameznega človeka pa je odvisno, koliko je dovzeten za ponujeno roko svojega rešitelja. Dejanje samo ne potrebuje popravkov, v polnosti je izvršeno vse, kar človek potrebuje za svojo rešitev. Bog ne bi bil vsemogočen, če bi moral popravljati svoje napake. Božja vsemogočnost je porok, da je učlovečenje Božjega Sina, njegova smrt in vstajenje veljavno dejanje odrešenja za vse ljudi brez razlike. Po logiki takšnega razmišljanja bi lahko hitro prišli do zaključka, da tudi stvarjenje ni bilo najboljše in bi ga bilo potrebno korigirati.

Ob Jezusu lahko hitro pridemo do zelo zanimivih zaključkov, če izključimo kakšno bistveno lastnost ali resnico o njem. Resnica, ki jo avtorica zanemari je njegova Božja oseba. Njegovo božanstvo zamenja za avatarja, ki v nobenem primeru ne dosega ravni Božjega sina Jezusa. Kristusa osiromaši in ga naredi le za enega od mnogih avatarjev, ki prihajajo na pomoč človeku. S tem pa se potem tudi zaplete pri vprašanju odreševanja človeka. Avatar ne more posredovati vsega, podvržen je zakonom svojega reda in ima določeno nalogo, za katero je poslan. Jezus je bil po mnenju Baileyeve poslan, da zbudi v človeku željo po bogu in pomaga ljudem pri odkrivanju notranjega božanstva. Kristus pa tudi tukaj ne deluje popolnoma suvereno, saj ga obkrožajo mnogi drugi avatarji, ki mu pomagajo, vodi pa ga duh. Naloga, ki jo opravlja sam Kristus, je torej zelo majhna. Zanimivo, da se avtorica bori za odrešenje človeka, po drugi strani pa zavrača Kristusa kot Božjega sina in odrešenje zavija v kup formul. Pot odrešenja je pot lastnega naprezanja in truda, pri tem pa ni zagotovila, da ima ta pot srečen konec. Poleg vsega je potrebno poudariti še eno pomembno razliko, namreč Kristus je po učenju avtorice zgolj nekakšna energija, ki je obsevala mojstra Jezusa, pri tem pa je bila sama obsevana še od višjega duha. Učenje je popolnoma tuje katoliškemu nauku in v ozadju je moč začutiti tudi nenaklonjenost telesnosti. Človek se ne more odrešiti drugače kakor v tem, kar on je, namreč v celoti telesa, duha in duše. Stanja zavesti, ki jih lahko človek doseže po poti, ki jo zagovarja Baileyeva, pa ne vključujejo telesa. Odrešenje tudi na ravni celotnega človeka ni popolno, saj ga ne vključuje celostno. Jezusovo odrešenje je odrešenje celotnega človeka zato je tudi samo postal človek. Vprašanje, ki se pojavlja ob govorjenju o energiji, je naslednje, kako to, da ta energija obseva samo nekatere in ne vseh ljudi. Takoj smo priče ločevanju, ki nekatere ljudi posebej izpostavlja in jih dela bolj duhovne od drugih.

Kristusove naloge, ki jih našteva avtorica, sodijo prej h kakšnemu religiologu kot pa pravemu Bogu. Ustanovil naj bi novo religijo, odpravljal zaslepljenost in učil zakon reinkarnacije. Jasno postaja zakaj Jezusov prvi prihod ni bil uspešen. Zato, ker tega, kar želi avtorica, Kristus enostavno takrat ni učil. Sedaj pa lahko s svojim učenjem Jezusu pripiše marsikaj tudi nauk o reinkarnaciji, ki je popolnoma tuj katoliški teologiji. Prav tako Jezus ni govoril o zakonu evolucije, še manj pa o svojih sodelavcih kot so Buda in mnogi drugi. Ukinja tudi živ odnos z Bogom, ki je molitev. Povsem razumljivo, saj z energijo ni mogoče vzpostaviti dialoga in ljubezenskega odnosa. Poleg tega pa govori o

invokaciji, magični formuli, ki naj bi sklicala energijo, ki jo ona imenuje Kristus. V krščanski molitvi, ki gre po Kristusu v Svetem Duhu k Očetu, imamo garancijo Božje zvestobe, ki nikoli ne pusti človeka na cedilu. Kristusovo zagotovilo, da naj prosimo v njegovem imenu in bomo od Očeta uslišani, je zagotovilo, da smo v odnosu s pravim Bogom in ne s kakšno osebno idejo ali projekcijo. Imamo zagotovilo nenehne Božje pomoči, ki se izraža v Cerкви po zakramentih, ki jih je ustanovil Kristus. Ti zakramenti so znamenje Božje zvestobe, ki vedno znova podarja človeku sadove odrešenja v toliki meri kolikor je on sam odprt Božjemu delovanju.

Vidimo lahko mnogo novosti, ki jih uvaja Baileyeva, ki pa so popolnoma brez realne osnove in predstavljajo konglomerat nekkih idej, ki jih je ona uredila v svojevrsten sistem. Pri tem pa ni vedno natančna, večkrat spreminja stališča, njeno izražanje je včasih dvoumno ponekod celo izključujoče. Kristus, ki ga ona opisuje, je plod njenih želja in hrepenenj. Če vzamemo v obzir tudi njeno bolezen lahko morda lažje razumemo pojav mojstrov modrosti, predvsem tistega, ki ji je narekoval nekaj knjig. Ko se loteva obdelave Svetega pisma je precej površna in ne upošteva nobenih eksegetskih pravil. Svetopisemski stavek, ki se ji zdi primeren, vzame iz konteksta, ga vstavi v svoj sistem in tam razlaga. Poslužuje se tudi nekaterih starih teženj, da bi v Sveto pismo nasilno vnesla nauk o reinkarnaciji. Ne samo, da svojemu načinu razmišljanja prilagaja katoliški nauk, prav isto dela tudi z drugimi verstvi, predvsem iz hinduizma prenaša ideje, ki jih po svoje razlaga.

Poudariti je potrebno, da diplomsko delo obdela le segment širokega spektra ustvarjanja Baileyeve. Hkrati pa odpira tudi nove možnosti za srečevanje in soočanje misli in idej iz njenih del. Možnosti ponovne obdelave se kažejo na več področjih, obdela se lahko avtoričino pojmovanje boga, božjega kraljestva in mnogo drugih zanimivih idej.

V današnjem svetu vlada prava poplava verskih idej, fanatizmov in sinkretizmov, ki tako ali drugače prilagajajo svoje učenje sodobnemu človeku. Tragika vsega tega pa je v tem, da dejansko ne prinašajo nič novega, ampak gre vedno znova za oživljanje starih herezij in zmot, ki jih je Cerkev že davno ovrgla in se do njih opredelila. Več kot to, kar je povedal Kristus, kar je pokazal in izvršil s svojo smrtjo in vstajenjem, ni mogoče povedati ali pokazati. To lahko samo sprejmemo z odprtim srcem in se pustimo rešiti ali pa zakrknemo in propademo v sovraštvo do Boga in tudi do Cerkve.

Sodoben človek je človek trgovin, potrošnik. Sprehaja se po trgovinah in išče tisto, kar mu ustreza, ostalo pa pusti na policah. Novodobna gibanja želijo odgovarjati na človekove potrebe, zato tako strastno prilagajajo svoja učenja modernemu človeku. Ponujajo mu meditacije, razne oblike molitve, načine sproščanja, pa tudi različne možnosti odrešitve. Krščanstvo ima velik zaklad duhovne dediščine. Imamo veliko oblik krščanske meditacije, veliko načinov krščanske oblike molitve, duhovno bogate redovne ustanove. Vse to lahko ponudimo današnjemu človeku, če je to človek izbire, mu to omogočimo in odprimo široko vrata krščanske duhovnosti in teologije. Ob vsem tem pa je vedno znova potrebno soočati katoliški nauk z vsemi oblikami novodobskih gibanj in tako omogočiti razvoj katoliške doktrine. Človeka pa jasno voditi k odrešenju, da ne zaide v gozdu navideznih odrešenj.

POVZETEK

Danes smo priča pravemu pluralizmu idej na vseh področjih, to velja tudi za področje človekove vernosti. Diplomsko delo sooči pogled teozofke Baileyeve na Kristusa s katoliškim naukom o Kristusu in opredeli razlike med obema. Vrsta novodobskih gibanj prinaša veliko zmede na področje človekove vernosti. Zato je nujno potrebno vedno znova soočati te poglede s katoliškim naukom in tako pomagati pri razlikovanju.

Delo se najprej sooči z novodobsko avtorico Alice A. Bailey in predstavi njeno učenje o Kristusu. In to s pomočjo njenih knjig, predvsem tistih, ki govorijo o Jezusu in podajajo avtoričin pogled na odrešenika. Izpostavljeni so predvsem bistveni elementi njenega učenja o sami osebi Kristusa, kakor tudi elementi, ki so z njo neposredno povezani. Kristus je po njenem pojmovanju avatar, ki se bo ponovno pojavil in učil ljudi novih odnosov, ob tem pa ustvarjal novo svetovno religijo. Ta bo nastala s pomočjo svetovnih služabnikov, ki bodo Kristusu pomagali vnesti v miselnost ljudi nove vzorce mišljenja. Jezus bo v tej novi religiji učil zakon reinkarnacije in skupaj z Budo gradil boljši svet. Boljši svet tukaj na zemlji pa za avtorico predstavlja božje kraljestvo.

V drugem delu naloge se zgodi soočenje novodobskih pogledov na Kristusa s katoliškim naukom, pri čemer se obravnava omeji na najbolj bistvene sporne točke. Jezus je Božji Sin, ki se je učlovečil, da bi nas odrešil. Njegovo odrešenje je enkratno in univerzalno, ter z njegove strani v polnosti uresničeno. Božje sinovstvo pa je odnos, ki ga moramo razumeti in razlagati znotraj odnosov Svete Trojice.

Sklepne ugotovitve potrdijo, da je Kristusovo odrešenje univerzalno in enkratno ter ne potrebuje ponovitev in kakršnih koli popravkov.

Ključne besede: Alice A. Bailey, nova doba (new age), teozofija, avatar, Buda, vodnarjeva doba, šambala, invokacija, evolucija, hinduizem, duhovna hierarhija, reinkarnacija, Bog, Jezus Kristus, Božje kraljestvo, odrešenje, vstajenje teles, mesija, Božji Sin, Sveta Trojica, molitev, angeli, občestvo svetnikov, Sveti Duh.

ZUSAMMENFASSUNG

Man heutzutage ist immer häufiger Zeuge eines Pluralismus von Ideen in allen Lebensbereichen. Dies gilt natürlich auch für den Bereich der Religiosität des Menschen. In der vorliegenden Diplomarbeit wird die Ansicht der Theosophin Bailey zu Christus der katholischen Lehre über Christus gegenübergestellt und die Unterschiede näher erläutert. Eine Reihe neuzeitlicher Bewegungen bringt auch im Bereich der Religiosität Verwirrung mit sich. Deswegen ist es unabdingbar, sich immer wieder mit solchen Ansichten in Anbetracht der katholischen Lehre auseinanderzusetzen und damit bei der Unterscheidung zu helfen.

Die Diplomarbeit beschäftigt sich mit der neuzeitlichen Autorin Alice A. Bailey und stellt ihre Lehre über Christus vor. Dies wird mit Hilfe von fünf Büchern der Autorin, vor allem denen, die über Jesus berichten und die Sicht der Autorin auf den Heiland wiedergeben, behandelt. Hervorgehoben werden vor allem die wesentlichen Elemente ihrer Lehre über die Person Christus, wie auch Elemente, die mit ihr unmittelbar verbunden sind. Christus sei der Autorin nach ein Avatar, der wieder erscheinen und die Menschen neue Beziehungen lehren, dabei aber auch eine neue Weltreligion erschaffen, wird. Letztere werde sich mit Hilfe von Weltdienern, die Christus helfen würden, in die Denkart der Menschen neue Denkmuster einzubringen, ausbilden. Jesus werde durch diese neue Religion über die Reinkarnation lehren und zusammen mit Buddha eine bessere Welt bilden. Die bessere Welt hier auf der Erde stelle für die Autorin das Reich Gottes dar.

Im zweiten Teil der Diplomarbeit findet man die Gegenüberstellung der neuzeitlichen Ansichten über Christus mit der katholischen Lehre, wobei sich die Diskussion nur auf die wesentlichsten Streitpunkte beschränkt. Jesus ist der Sohn Gottes, der zum Menschen wurde, damit er uns erlösen kann. Sein Erlösungswerk ist einmalig und universell und seinerseits auch in der Gänze verwirklicht. Die Gottesbeziehung Vater-Sohn ist aber eine Beziehung, die innerhalb der Beziehungen der Heiligen Dreifaltigkeit verstanden und ausgelegt werden muss.

Die Schlussfeststellungen bestätigen, dass die Erlösung Christi universell und einmalig ist und sie damit keiner Wiederholungen oder irgendwelcher Korrekturen verlangt.

Schlüsselwörter: Alice A. Bailey, New Age, Theosophie, Avatar, Buddha, Wassermenn-Ära, Shambhala, Invokation, Evolution, Hinduismus, Geisteshierarchie, Reinkarnation, Gott, Jesus Christus, Gottesreich, Erlösung, Heil, Auferstehung des Leibes, Messias, Gottessohn, Heilige Dreifaltigkeri, Gebet, Engel, Gemeinschaft der Heiligen, Heiliger Geist.

SEZNAM REFERENC

- Bailey, Alice Ann. 1988. *Ponovna pojava Hrista*. Beograd: Arja Dharma.
- Beaver, Pierce. 1991. *Velika verstva sveta*. Koper: Ognjišče.
- Bellinger, Gerhard. 1997. *Leksikon mitologije*. Ljubljana: DZS.
- Creme, Benjamin. 1998. *Nauk večne modrosti*. Kranj: Društvo Lotos.
- Dowley Thomas. 1992. *Zgodovina Krščanstva*. Ljubljana: DZS.
- Dufour, Xavier Leon. 1980. *Rječnik biblijske teologije*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost.
- Galot, Jean. 1996. *Tko si ti, Kriste?*. Đakovo: Forum bogoslova.
- Goljevšček, Alenka. 1992. *New age in krščanstvo*. Koper: Ognjišče.
- Janžekovič, Janez. 1981. *Filozofski leksikon*. Celje: Mohorjeva družba.
- Kasper, Walter. 1995. *Isus Krist*. Split: Crkva u svijetu.
- Klun, Branko. 2002. *Ontologija*, skripta za interno uporabo slušateljev Teološke fakultete. Ljubljana
- Krim, Kit, Ashley Bulard in Lee Šin. 1990. *Enciklopedija živih religija*. Beograd: Nolit.
- Lah, Avguštin. 2001. *Skrivnost troedinega Boga*. Maribor: Skripta za interno uporabo slušateljev Teološke fakultete.
- Lemaitre, Solange. 1958. *Der Hinduismus*. Zürich: Christiana Verlag.
- Matjaž, Maksimiljan. 2003. *Matejev evangelij*. Ljubljana/Maribor: Skripta za interno uporabo slušateljev Teološke fakultete.
- Merton, Thomas. 1977. *Življenje in svetost*. Pleterje: kartuzija Pleterje.
- Messori, Vittorio. 1982. *Kdo je Jezus?*. Ljubljana: Knjižice.
- Nadrah, Anton. 1984. *Odrešenik Jezus Kristus*. Ljubljana-Stična: Teološka fakulteta.
- Oražem, France. 1984. *Obdarjeni s Svetim Duhom*. Božje okolje 24. Ljubljana: Družina.
- Pojavnik, Ivan. 1984. *Vesoljni cerkveni zbori*, Ljubljana: Skripta za interno uporabo slušateljev Teološke fakultete.

- Purucker, Gottfried. 1951. *The story of Jesus*. Pasadena: Teosophical University Press.
- Rahner, Karl. 1991. *Molitev naša težava in naš blagoslov*. Ljubljana: Župnijski urad Dravlje.
- Rebić, Adalbert. 1996. *Središnje teme Staroga zavjeta*. Zagreb: Krščanska sadašnjost.
- Rebić, Adalbert. 2002. *Opći religijski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslava Krleža.
- Sorč, Ciril. 1995. *Vprašanje reinkarnacije v luči krščanskega nauka o vstajenju in večnem življenju*. Ljubljana: *Bogoslovni vestnik* 55.
- Stare, Mira. 1999. »Jaz sem pot resnica in življenje« Jezusova samooznačitev v Jn 14,6. Ljubljana: *Bogoslovni vestnik* 59.
- Strle, Anton. 1999. *Svetniki in češčenje svetnikov*. Celje: Mohorjeva družba.
- Strle, Anton. 1997. *Vera Cerkev*. Celje: Mohorjeva družba.
- Špidlik, Tomas. 1997. *Poznaš Kristusa*. Ljubljana: Župnijski urad Dravlje.
- Špidlik, Tomas. 1998. *Osnove krščanske duhovnosti*. Maribor: Slomškova založba.
- Štrukelj, Anton. 2003. *Odrešenik Jezus Kristus. Priročnik dogmatične teologije 1*. Ljubljana: Družina.
- Turnšek, Marjan. 1999. »Jaz sem, ki sem« = ljubezen. *Ljubim, torej sem, Zbornik predavanj s Teološkega tečaja*. Ljubljana: Društvo SKAM.
- Turnšek, Marjan. 1999. *Najdragocenejše*. Ljubljana: Družina.
- Turnšek, Marjan. 1999/2000. *Jezus je Kristus*, zapiski za predavanja iz »Nauka o Kristusu«. zainerno uporabo slušateljev Teološke fakultete, Maribor.
- Turnšek, Marjan. 2003. *Angeli in hudobni duhovi. Priročnik dogmatične teologije 2*. Ljubljana: Družina.